

ATT ÅLDRAS ÄR ATT FÖRSONAS MED FÖRLUSTER

Sidan 8

Ledare: Fadern, sonen
och juridiken [Sidan 2](#)

Butiken i Rödbergen som gav
oss gospelns guldålder [Sidan 18](#)

Vill du ha kvar dina vänner ska
du ge dem tid och tillit [Sidan 20](#)

Far och son i korridoren

»Vi kan i närtid få se en uppsjö av klagomål, rättelseyrkanden och besvär vid domkapitlet.«

VID DOMKAPITLET i Borgå har ett säregt dilemma dykt upp under hösten. Det uppstod när biskopens 34-åriga son sökte jobb som en av de tolv som jobbar vid biskopens anrika ämbetsverk, som lagfaren assessor.

Presidentens son Oliver Stubb sökte förstås också, i lilla Finland, ett jobb vid ett utrikespolitiskt institut, vilket ledde till vissa komplikationer på grund av slotts familjen han kommer från. Om problemet var nepotism eller framtida jäv i förhållande till republikens utrikespolitiska chef är svårt att säga.

Vid domkapitlet i Borgå skulle problematiken vara än mer komplicerad. Sebastian Åstrand sökte ett jobb där han i praktiken skulle vara den som övervakar att hans pappa, eller det kollegium far Bo-Göran leder, fattar juridiskt hållbara beslut.

ITT ERE *vel leege fö he?* som bastubröderna i Kaj sjöng i en av sina låtar. Men skämt och bruna kavajer åsido: I kyrkan är det verkligen inte läge för detta just nu.

Vid kyrkomötet i Åbo förra veckan gick det som man småningom får börja kalla *kyrkokampen* in i ett nytt skede.

Den teologiskt konservativare minoriteten i kyrkomötet tog nu till juridiska argument (plus någon trotsig motion). Detta för att understryka sin roll som den kvalificerade fjärdedelsminoritet som i kyrkomötet ska bromsa obibelska, förhastade eller främmande förnyelser i kyrkan, som de ser det.

Den här gången var man inne på att rätts-säkerheten i kyrkan inte är vad den borde vara. Kollektorer fördelas godtyckligt. Biskoparna med sin hastiga vägledning om samköna-

de äktenskap i somras tolkades som juridisk ohållbart: att vigsel av samkönade äktenskap visst är okej, även om kyrkomötet inte har slagit fast någon sådan praxis.

Domkapitel och biskopar kan i närtid få en uppsjö av klagomål, rättelseyrkanden och besvär som inte längre kryddas enbart med bibelställen, utan nu också med lagparagrafer.

Det är inte just nu läge att ha en vacklande juridisk infrastruktur på domkapitlet. Den lagfarna assessorns roll är mångskiftande och spretig nog ändå, särskilt om man är ny.

EN ANHÖRIG till en biskop har förstås rätt att söka ledande jobb i kyrkan. Och att få utfallet prövat i domstol om det går som den här gången, att en annan fick jobbet.

En förvaltningsdomstol kan däremot inte se till någonting annat än själva anställningen. Hur en arbetsplats skulle fungera ifall en centralt anställd skulle vara jävig väldigt ofta ligger inte på deras bord.

Domkapitlet skötte naturligtvis rekryteringen hygieniskt och biskop Bo-Göran Åstrand överlät fallet åt sin vice, domprosten. Att man inte anställde den relativt juridiskt oerfarne Åstrand junior var kanske i sig ett ställningstagande i jävsfrågan. Däremot fanns det ingenting i själva beslutet om den saken, vilket en domstol nu inte heller kan ta fasta på.

DOMKAPITLET kunde ha lediganslagit på nytt, när man till slut hade bara två kandidater, en med ett jävsproblem, och en med en lång erfarenhet som jurist men inom helt annan juridik än kyrka eller förvaltning.

Men när domkapitlet oftast har från noll till en sökande till ledande tjänster hade det, på juristernas attraktiva arbetsmarknad, kunnat leda till att stiftet hade stått helt utan ansökningar – och utan jurist.

Jan-Erik Andelin är tfchefredaktör och redaktör för opinion och samhälle vid Kyrkpressen.

KP
KYRKPRESSEN

REDAKTIONEN

Tfchefredaktör
Jan-Erik Andelin
tfn 044 564 6000

Vd (chefredaktör, tjänstledig)
Nicklas Storbjörk
tfn 040 144 6200

Redaktionsansvarig
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Prenumerationer
Åsa Nordström
tfn 040 831 6614
(ej sms)

Layout
Malin Aho
tfn 040 831 6902

Redaktör
Christa Mickelsson
tfn 050 361 6491

Redaktör
Rebecca Pettersson
tfn 040 831 6788

Redaktör Österbotten
Johan Sandberg
tfn 040 831 3599

Redaktör
Pian Wistbacka
tfn 040 831 5797

Redaktörer e-post:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi

KONTAKTUPPGIFTER

Redaktionen i Helsingfors
Södra kajen 8
00130 Helsingfors
tfn 040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A, 68600
Jakobstad, tfn 040 831 3599

Utgivare: Fontana Media Ab
Paradbild: Sofia Torvalds
Tryck: Botnia Print, Karleby
ISSN 0356-1275

DÄRFÖR FÅR DU KYRKPRESSEN

Kyrkpressens adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlemsshushåll. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha KP. Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen: prenumeration@kyrkpressen.fi tfn 040 831 6614

PRENUMERATIONSPRISER:
Finland 63 € Utlandet 88 €

I DETTA NUMMER

”Nu har kyrkan dåligt rättsskydd”

Torsten Sandell, ombud från Borgå stift och Slef-predikant, förde en missnöjd konservativare falangs talan i kyrkomötet.

Sid 5

De goda gospelåren fick sin saga skriven

Det var sin egen historia, tiden med Treklängen, Samuelssons och Choralerna. Nu har Dan Kronqvist skrivit om hur en liten butik i Helsingfors var en spindel i det nätet.

Sid 18

Vänskap är befriande

Då småbarn, jobb och vuxenliv kommer in i bilden tenderar vännerna att bli färre. Men tänk om vi kunde stävja utvecklingen, tänk om vänner är en del av ett hållbart sätt att leva?

Sid 20

Höstdagarna betyder gemenskap

Höstdagarna har samlat ungdomar från olika håll i Svenskfinland i 75 år. Gemenskapen är fortfarande viktig för dem som är med – för en del till och med livsviktig.

Sid 22

Berättelserna lever kvar i väggarna

Vem är du? Ingå kyrka förvandlade **Erkki Päivärinta** och fick diplomingenjören att bli intresserad av historia. – Dödsdansen i Ingå kyrka är den enda som har gjorts norr om Östersjön.

TEXT OCH FOTO: **CHRISTA MICKELSSON**

I skolan var Erkki Päivärinta inte särskilt intresserad av historia.

– Men när Ingå kyrka renoverades och golvet under brudrummet togs bort hittade vi gamla kistor och andra saker. Då väcktes min nyfikenhet och intresse. Vad har hänt här egentligen? Ingå församlings början sträcker sig så långt tillbaka som till 1100-talet, och delar av dagens gråstenskyrka är från den tiden. Sin nuvarande form med målningar fick kyrkan i slutet av 1400-talet.

Vad är det som är speciellt med Ingå kyrka?

– Hela interiören. Den berättar om hur kyrkan en gång var en del av maktspelet mellan Sverige, Tallinn och Danmark, kampen om makten över Östersjön. Alltså lite som i dag, säger han med glimten i ögat.

Vilket är det mest speciella föremålet i kyrkan?

– Det finns många värdefulla föremål, men två

är alldeles speciella. En av dem är dödsdansen på norra väggen. Den målades på 1500-talet, men motivet har sina rötter i 1300-talets Europa, då pesten härjade. Under medeltiden var döden en naturlig del av livet, lika självklar som födelsen. Dödsdansen var en slags uppvisning under gudstjänsterna, där man blev påmind om livets förgänglighet.

– Det som gör Ingås målning unik är att den är den enda dödsdansen som har gjorts norr om Östersjön. Ingen annan kyrka i Finland, Sverige eller Norge har något liknande.

Den andra stora skatten i Ingå kyrka är Kristusfiguren på altarkrucifixet.

– Den tillverkades på 1300-talet i Lübeck. Det är kyrkans äldsta bevarade föremål. Kyrkan har blivit plundrad flera gånger men ingen har vågat ta Kristusfiguren. I de flesta medeltida kyrkor finns många helgonstatyer, men här finns inga kvar. Jag tror att det beror på att danskarna använde kyrkan som fästning på 1500-talet. De behövde virke till uppvärmningen, och då gick mycket förlorat.

– I början av 1700-talet, under Stora ofreden, tog ryssarna tog kyrksilvret och andra värdefulla föremål. Det som fanns kvar brändes antagligen upp.

Barnens skyddshelgon

Ingå kyrka är tillägnad sjöfarnas och barnens skyddshelgon, Sankt Nikolaus.

– Det finns en stående gravsten på vänstra väggen över greve Joachim Löwenhaupt. Joachim

GÖR:

Pensionerad diplomingenjör. Har rest runt och bott på olika håll i världen med olika jobbprojekt.

FAMILJ:

Har varit gift med Ulla i 55 år, de har tre barn och fem barnbarn.

INTRESSEN:

Trädgård med exotiska växter. Behärskar sex språk: finska, svenska, engelska, tyska, ryska och arabiska.

dog som barn, endast två och ett halvt år gammal. Hans gravsten fanns på golvet vid koret men flyttades till sin nuvarande plats vid renoveringen 1840.

Erkki Päivärinta har skrivit en skrift om Ingå kyrka och dess spännande historia. I slutordet berättar han varför han ville skriva om kyrkan och dess historia.

– Jag vill att barnen i Ingå ska bli nyfikna på sin egen historia och att vuxna ska kunna stöda dem i det.

Du är aktiv i församlingen. Vad är det värdefullaste du har gjort?

– Jag har suttit i kyrkorådet många år, men det som betydde mest för mig var nog att leda söndagsskolan. Det kändes viktigare än alla möten i kyrkorådet.

– En kvinna, nu över femtio, kom fram till mig och berättade att hon gått i min söndagsskola när hon var liten. Då märker man att det man gjort faktiskt haft betydelse.

Vad betyder kyrkan och församlingen för dig?

– Jag går i kyrkan ganska regelbundet. Gemenskapen är det viktigaste, att man får vara tillsammans. Församlingen är Kristi kropp som samlas och delar livet. Vi ordnar också en ”kara”-brunch en gång i månaden i Diakonihuset. Människor kommer bara för att träffas. Jag tycker det är viktigt att tröskeln är låg, så att alla vågar komma.

När biskop Bo-Göran Åstrands son sökte jobbet som lagfaren assessor vid domkapitlet blev det domprosten Mats Lindgård som ledde processen vid domkapitlet. FOTO: KP-ARKIV

Biskopens son lämnade in besvär om tjänst vid domkapitlet

Sebastian Åstrand har lämnat in ett besvär till förvaltningsdomstolen i Helsingfors angående tjänsten som lagfaren assessor vid domkapitlet i Borgå. Han var en av de jurister som sökte tjänsten, medan domkapitlet valde Mikaela Strömberg-Schalin. Hon tillträder i mars.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

– En av de sökande, **Sebastian Åstrand**, har besvärat sig. Besväret är inlämnat till förvaltningsdomstolen. Det verkar vara ganska långa köer med ärenden där, så det kommer antagligen att räcka åtminstone ett år innan ett beslut kommer, säger domprosten **Mats Lindgård**.

Det var Lindgård som ledde tillsättningsprocessen vid domkapitlet när domkapitlet skulle besätta tjänsten som lagfaren assessor. Normalt skulle processen ha letts av biskop **Bo-Göran Åstrand**, men eftersom hans son Sebastian Åstrand var en av de sökande var biskopen jävig.

– **Mikaela Strömberg-Schalin** tillsätts som tf lagfaren assessor tills besväret är avhandlat. Hon tillträder i mars och fram till mars har **Lars-Eric Henricson** ställt sig till förfogande och fortsätter sköta tjänsten, säger Lindgård.

”Bristande sakkunskap”

I besväret redogör Sebastian Åstrand för fem grunder för att han vill att domkapitlets beslut ska upphävas och tas upp till ny behandling.

För det första anser han att domkapitlet utelämnat relevant information om hans arbetsfarenhet och kompetens då man räknat upp de sökandes meriter.

Dessutom hänvisar han till bristande sakkunskap om kyrkans förvaltning och lagstiftning hos Mikaela Strömberg-Schalin. Han anser att domkapitlet gjort fel i att inte redovisa för avsaknad av relevant sakkunskap som berör tjänstens kärnområden.

Han hänvisar också till att Strömberg-Schalin lämnat vilseledande uppgifter vid ansökan, till att personbedömningens betydelse vid valet är oklar och att det finns brister i utvärderingen och förslaget till beslut.

Sammanfattningsvis anser han att domkapitlet lämnat en mer omfattande och positivt vinklad redogörelse för Strömberg-Schalin än för honom själv, och att beslutsunderlaget därför strider mot likabehandlingsprincipen och objektivitetsprincipen.

Ursprungligen var det fyra personer som sökte tjänsten som lagfaren assessor, men en av dem fyllde inte kraven gällande språkkunskaper och en annan drog tillbaka sin ansökan. Slutligen stod valet därför mellan Mikaela Strömberg-Schalin och Sebastian Åstrand.

TIPSA OSS!

Har du ett nyhetstips?
Epost:
redaktionen@
kyrkpressen.fi
Telefon:
040 831 6902

Mats Lindgård (ovan) ledde tillsättningsprocessen vid domkapitlet. Den slutade med att Mikaela Strömberg-Schalin (till vänster) blev vald till lagfaren assessor. Hon börjar jobba i mars 2026. FOTO: KP-ARKIV/SOFIA TORVALDS OCH JAN-ERIK ANDELIN

»Jag har verkligen inte tagit lätt på beslutet att överklaga.«

”Viktigt att en oberoende instans granskar”

– Jag har verkligen inte tagit lätt på beslutet att överklaga, säger Sebastian Åstrand till KP.

– Men jag tycker att det är viktigt att en så central tjänst tillsätts med full transparens och rättssäkerhet. För mig handlar det om förtroendet för kyrkans beslutsprocesser och om att vi alla, oavsett utgång, vill det bästa för stiftet och församlingarna.

Han menar att det finns brister i hur meriter och uppgifter har presenterats och värderats, och det är därför viktigt att en oberoende instans får granska processen.

– Samtidigt hoppas jag att man i efterhand kan se det här som ett tillfälle till lärdom och utveckling, både för mig och för domkapitlet.

Försvåras frågan personligen för dig av att domkapitlet leds av din pappa?

– Jag förstår att frågan väcks, men nej, det påverkar inte själva sakfrågan. Min pappa har inte deltagit i handläggningen eller beslutsfattandet i ärendet, vilket också framgår av handlingarna.

– Det är förstås en lite ovanlig situation, men för mig är det både naturligt och nödvändigt att hålla isär familjerelationer och tjänsteutövning. Det här är en rättslig och förvaltningsmässig fråga, inte en personlig, säger Sebastian Åstrand.

Han tillägger att hans engagemang i kyrkan går långt tillbaka, och det var därför självklart för honom att söka den här tjänsten när den lediganslogs.

– Jag såg det som en möjlighet att förena min juridiska kompetens med mitt engagemang för kyrkans verksamhet. Min ambition är att bidra till en rättssäker och trovärdig kyrklig förvaltning, oavsett utgång i processen.

FOTO: JAN-ERIK ANDELIN

Rensa luften med paneldebatt? Fr.v. biskop Kaisamari Hintikka, kanslichef Niilo Pesonen och Borgå stifts ombud Torsten Sandell.

Kyrkomötet: Konservativa frågade efter väckelsernas rättsskydd i kyrkan

Kyrkan skulle behöva ett särskilt besvärorgan eller en granskningsnämnd. Det ansåg ombud ur den konservativare minoriteten i kyrkomötet förra veckan.

Borgå stifts prästombud **Torsten Sandell** hade som första undertecknare lämnat in en motion i frågan. Flera av de konservativare, ofta med förankring i någon väckelserörelse, hade ansett sig förbigångna under året.

Det gällde särskilt Kyrkostyrelsens beslut att dra in kollekter till två väckelserörelser, och biskoparnas agerande i somras efter att försöken att formellt införa samkönade äktenskap i kyrkan fullt ut hade strandat.

”Kyrkan ska vara transparent och jämlik”

– Det är problematiskt om biskoparna själva bestämmer vilken övervakning de gör och vilken de låter bli. Eller om kyrkan som offentligrättslig institution inte är transparent och jämlik, sade Torsten Sandell.

Biskoparna hade uppmanat till ett mänskligt bemötande av regnbågspår och också meddelat att präster som mot kyrkans regler viger samkönade inte behöver räkna med sanktioner för det.

För att lappa i konflikten ordnades i år undantagsvis en paneldebatt i kyrkomötet om dessa ”kyrkans smärtpunkter”, ledd av stiftsdekan **Terhi Kaira**.

Någon ny besvärdsnämnd i kyrkan blir det inte. Förslaget föll redan i den inledande remissdebatten med rösterna 72–34.

FOTO: KP-ARKIV/JOHAN SANDBERG

Jockum Krokfors lämnar Jakobstads svenska församling.

Jakobstadsherde sade upp sig ”för ny kallelse”

Jockum Krokfors har sagt upp sig från tjänsten som kyrkoherde i Jakobstads svenska församling. Just nu jobbar han inte i församlingen utan är tjänstledig fram till den sista mars. Under sin tjänstledighet arbetar han som verksamhetsledare för Martyrkyrkans vänner, något han nu ämnar fortsätta med.

– Jag kom till den slutsatsen efter några månader här. Det finns ingen dramatik bakom beslutet, utan jag upplever att jag fått en ny kallelse, säger Jockum Krokfors.

Just nu vikarieras Jockum Krokfors av **Catharina Englund**, som är tf kyrkoherde i församlingen. Hon uppger att hon inte vill kommentera nyheten innan ärendet behandlats av domkapitlet.

Väckelserörelser åker ut – friare att styra kollekterna

De stora missionsorganisationerna som FMS och KUA kasserar stort på stifts kollekterna. Väckelserörelser som laestadianerna åker ut ur huvudflödet av kollekter 2026.

TEXT: **JAN-ERIK ANDELIN**

Församlingarna får i nästa år en större frihet att besluta vart kollekten går.

– Det har redan under några år varit ett önskemål, säger domprost **Mats Lindgård**, som ledde beslutet i domkapitlet om kollektkalendern för år 2026.

Kalendern slås därefter ännu fast av Kyrkostyrelsen. I Borgå stift är kollekterna i allmänhet mera styrda till olika insamlingsmål än i de finska stiftet.

I kyrkan har det väckt uppmärksamhet att flera av de finska konservativare väckelserörelserna allt tydligare flyttas ut ur listan över obligatoriska kollekter. Blir de nedklassade till rekommenderade kollekter går de miste om en fast inkomstkälla från landets samtliga församlingar. På finskt håll har summorna kunnat uppgå till sexsiffriga belopp.

Mats Lindgård säger att det ofta kan handla om att församlingar inte vill stöda insamlingsmål med konservativ profil, men att det också kan handla om andra prioriteringar.

Laestadianers Pörkenäsläger petat

– Vi har fått någonting kring 5 000 euro för våra barnläger som har haft sammanlagt över 500 deltagare. Särskilt lägren för funktionshindrade har varit arbetskrävande och ofta krävt ett tiotal ledare för omkring tjugo deltagare, säger **Stig-Erik Enkvist**, verksamhetsledare för de finlandssvenska laestadianernas förbund LFF.

Nu klassades LFF:s årliga stiftskollekt ner till enbart en rekommenderad kollekt, vilket innebär att landets alla 45 församlingar inte längre obligatoriskt tar upp kollekt för organisationen. Kollekten rekommenderas också nu mera fokuserat som en kollekt till förmån för personer med funktionsvariation. LFF:s allmänna lägerverksamhet får däremot söka annan finansiering.

Också Luthersk inremission och den kristna rusvårdsföreningen Kran förlorar i nästa år sina obligatoriska kollekter. In kommer istället bibelsällskapet Gideoniterna och Kyrkans diakonifond som alla församlingar nu åläggs att samla in för varsin sommarsöndag i juli 2026.

Hos laestadianerna är Stig-Erik Enkvist besviken över att LFF åker ut medan två andra klassiska finlandssvenska väckelserörelser får två obligatoriska kollekter var – Kyrkans Ungdom och evangeliska Slef.

– Om det finns teologiska grunder för det, tycker jag man ska säga ut det, säger han.

Kyrkans styrs också via kollekterna. FOTO: KP-ARKIV/CAROLINA HUSU

Men ni har ju också på sistone varit de mest kritiska mot majoriteten i kyrkan.

– Vi är kritiska mot avfallet från Guds ord. Men vi är också medlemmar i kyrkan. I LFF är vi 4 500 skattebetalare.

Församlingarna åläggs fortsättningsvis att ge Kyrkans svenska central fyra kollekter per år; vilka dagar häven går för KCSA får församlingarna däremot själva pricka in. I konkurrensen om pengarna betraktas det inom kyrkans organisationsfält som anmärkningsvärt, eftersom centralen i Helsingfors redan är finansierad med kyrkskattemedel.

Listan på rekommenderade kollekter i Borgå stift förlängs från fem till aderton nya kollekter. Bland dem rekommenderas flera av kyrkans officiella missionsorganisationer eller till exempel föreningen Elpida som arbetar mot människohandel.

»Det kan handla om att man inte vill stöda en konservativ profil, men också om andra prioriteringar.«

För KUA är julafton ekonomiskt – julafton

I kyrkan är det de stora biståndsorganisationerna som har både många och välplacerade kollekt dagar i kalendern.

Påskdagen och julafton 2026 är spikade för Kyrkans Utlandshjälp (KUA) som sammanlagt har sju obligatoriska kollekt dagar under året.

Alla helgons dag är vikt för förbundet Kristen skolungdom, som vid den tiden på året ordnar de återkommande Höstdagarna.

Sammanlagt tio stiftskollekter under året är vikta för Finska Missionssällskapet, sex obligatoriska och fyra enbart rekommendationer.

Juldagen och julottorna är däremot en "fri dag" som församlingarna själva får bestämma över. Detsamma gäller ett trettiotal andra helg- och böndagar där församlingarna 2026 själva fyller i insamlingsmålen.

Kyrkostyrelsen prioriterar i sina kriterier organisationer som är kända för en möjligast öppen redovisning av hur de använder sina medel. Vidare ska de vara påvisat effektiva, välkända och förankrade i kyrkans församlingar. Vissa organisationer, som till exempel Församlingsförbundet, som har ett samarbetsavtal med kyrkan, är också berättigade till kollektmedel.

Kollekter i Borgå stift 2026

Församlingarna måste ta upp kollekter till Kyrkans Utlandshjälp **7** gånger per år, till Finska Missionssällskapet **6**, Kyrkans svenska central KCSA **4** samt Ekumeniska rådet, evangeliska Slef, Kyrkans Ungdom, Förbundet Kristen Skolungdom och Finska Bibelsällskapet **2** helgdagar per år.

Tolv övriga insamlingsmål får en obligatoriskt fastslagen kollekt per år.

– KCSA behövs som sin egen specialenhet. Men personalnedsckärningarna drabbar alla, säger nya kanslichefen Niilo Pesonen vid Kyrkostyrelsen. FOTO: JAN-ERIK ANDELIN

KCSA helskinnat ur byråkrati reformen?

Kyrkostyrelsen kommer att få en ny så kallad matrisorganisation 2027. Avdelningar försvinner. Det svenska arbetets KCSA ser däremot ut att få fortsätta som sin egen specialenhet.

TEXT: JAN-ERIK ANDELIN

Kyrkostyrelsens svenska central KCSA kommer att finnas kvar också efter att Kyrkostyrelsen läggs om. Så ser det åtminstone ut i de planer som presenterats för personalen.

– Det är bäst att KCSA blir kvar som en specialenhet för den arbetar så annorlunda än motsvarande avdelningar på finska. Men vi måste spara tre miljoner i euro i hela Kyrkostyrelsen och det kommer också att beröra KCSA, säger kanslichef **Niilo Pesonen**.

Vid KCSA säger direktor **Sixten Ekstrand** att man ännu inte vet hur många anställningar som stryks vid den svenska enheten med dess nuvarande 14 årsverken.

Vid de andra finska enheterna ska anställda redan ha börjat söka sig andra jobb men vid KCSA är personalstyrkan än så länge intakt och ingen har sökt sig bort, säger Sixten Ekstrand.

KCSA har unika uppgifter

KCSA har sagts vara speciellt för att enheten ensam har sådana resurser på svenska som på finska finns runt om i stift och samfälligheter.

– En rättvis- och språkfråga. Så länge kyrkan på finskt håll har till exempel präster för döva eller personer med funktionshinder så behöver vi få samma service på svenska. Det finns en förståelse för det, säger Sixten Ekstrand.

Själv har Sixten Ekstrand uppnått pensionsåldern i år. Han har ändå antytt att han är beredd att fortsätta i jobbet.

– Jag är direktor här. Det fortsätter så här tills det meddelas någonting annat, säger han.

I januari ska alla i personalen att få sina besked om framtiden. Gäller det dig också?

– Det kan jag inte uttala mig om. Det vet ingen i dagsläget.

Nedsckärningarna slår hårdast i Helsingfors

Kyrkostyrelsen, kyrkans centrala ämbetsverk med säte i Helsingfors, ålades att minska de drygt 300 anställdas antal med mellan 35 och 40 jobb.

– Det kommer också att förverkligas, säger Niilo Pesonen.

Kyrkans stora servicecentral i Kipa i Uleåborg med 130 anställda berörs ändå inte av personalnedsckärningarna, så uppsägningarna slår hårdast i Kyrkans hus i Helsingfors. Närmare var femte anställd kommer att sägas upp. Med den takten ligger också ett par, tre jobb vid KCSA sannolikt i fara.

Kyrkostyrelsens roll i kyrkan förändras starkt och särskilt stödet till landets omkring 300 finskspråkiga församlingar kommer att minska.

Den sista spiken i reformen slås strax före jul i Kyrkostyrelsens plenum den 16 december. Där representeras Borgå stift av kyrkomötesombudet **Martina Harms-Aalto** från Helsingfors.

Var och en av de anställda vid Kyrkostyrelsen får med början den 19 januari veta om sina nya arbetsuppgifter eller om de har sitt jobb kvar.

Kyrkpressen har försökt nå Kyrkostyrelsens personalchef Sari Kiili med frågor om eventuella avgångspaket för de anställda.

Hur är det att åldras – på riktigt? **Anna Paulina Eklöf** tycker att det är hennes själ som oförändrad kikar ut genom ögonen. **Per-Erik Lönnfors** tänker att det går att acceptera förändringarna så länge man hittar en mening, kanske något så smått som att tömma diskmaskinen.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

Förr var jag yngst, nu äldst. När hände det?

Anna Paulina Eklöf har alltid färgat håret. Det tänker hon fortsätta med.

– Det finns väldigt många som säger att man ska bejaka sin ålder, men när man också annars blir blekare varför måste man då bli så färglös som möjligt?

Det finns ju de som klär i grått hår, men själv vill hon känna igen sig i spegeln.

– Det svåraste med att bli gammal är att man mister älskade människor, nära vänner. Leden tunnas ut.

Hon har givetvis alltid varit inställd på att hon blir äldre.

– Men ändå känns det på något vis förvånande. Jag som alltid förr var yngst, nu är jag äldst. När hände det?

Det har förstås sina fördelar.

– På en större bjudning behöver du inte köa, du får gå först. Det är kanske den enda fördelen, men den är trevlig.

Åldrandet som utmaning

Anna Paulina Eklöf har alltid tagit hand om sin kropp. Hon har gått hos osteopaten för att hålla sina knän i skick, hon har hållit på med tai chi för att bevara sin balans.

Det har hon gjort för att hennes egen mamma dog ganska ung, bara vid sextio.

– Mamma lät sig själv bli gammal. Jag försökte ofta aktivera henne, hon sa jo men sedan ändå nej. Jag har tänkt att jag vill klara mig bättre än hon, och då måste jag ta hand om mig själv.

Hon har också tagit hand om sitt psyke.

– Jag har gått i psykoanalys. Om man är mer psykiskt bearbetad tror jag att åldrandet är lättare. Man fortsätter kanske att falla i samma gropar, men blir

bättre på att kravla sig upp och hitta en lösning.

De fysiska krämporna tar hon som en utmaning.

– Jag märker att jag ganska mycket ser på åldrandet som en utmaning. Jag är ju i ganska gott skick, men jag jobbar också på det. Samtidigt känner jag enorm tacksamhet: tänk att jag fått leva så här länge!

De sista åren av sitt liv bodde Anna Paulinas mormor hemma hos dem.

– En morgon innan jag gick till skolan fick jag gå in till henne. Och där låg hon fridfullt i sin säng – död. Det känns att förr dog folk mycket mer *saappaat jalassa*, som man säger på finska. Man dog yngre. Nu lever vi så mycket längre att det är klart att till exempel demenssjukdomarna ökar.

De viktiga blir viktigare

Det sociala livet krymper med åldern.

– Allas våra krafter minskar. Vi orkar inte ställa till med middagar och bjudningar på samma sätt som förr.

Cirklarna blir mindre.

– Jag märker att jag måste ta pauser oftare och inte orkar med stora cirklar. Jag måste också skydda mig själv. Men de viktiga människorna blir allt viktigare.

Hon har lärt sig att släppa taget.

– Om vissa saker tänker jag: den här saken har haft sin tid, och nu är jag klar med den. Allt har sin tid – få bibelcitat är så sanna. Jag både måste och vill krympa mitt liv.

En annan sak hon märkt att sker med tilltagande ålder: en del filter försvinner. Till exempel skrytfiltret!

– Jag skryter mer ohämmat än förr. Jag vågar prata om mig själv och berätta

om vad jag varit med om. Kanske nämna namn. Jag märker till min förskräckelse att sådant som jag tidigare inte skulle ha haft något behov av att berätta bara slinker ut. Jag tror att när man blir äldre behöver man kanske övertyga sig själv om att det man varit med om och gjort på något vis varit värdefullt.

Fördomar mot äldre

Jämfört med många jämnåriga har hon inte haft svårt att sköta ärenden med telefon och dator.

– Men det man inte tycker om som äldre är det eviga uppdaterandet av nya appar. För tillfället kan jag inte åka spårvagn, fast jag använt HSL:s app i tio år utan problem. Men att uppdatera deras nya lyckas inte.

Hon känner att folk har fördomar mot äldre människor.

– Är man gråhårig så blir man på något vis mer anonym. Också kläder gör skillnad: när jag en gång hade en röd kappa så fick jag bättre service.

Hon minns en kvinna av lakotastammen som hon en gång fick träffa, LaDonna Brave Bull.

– Hon sa att deras kultur är ett matriarkat, och i hennes familj är det så att när den äldsta kvinnan kommer in i

rummet så tystnar alla, och så länge hon pratar får ingen annan säga något.

Anna Paulina skrattar högt.

– Där satt jag och flaxade med öronen och tänkte: oj, om mina barn skulle höra det här!

Vad som helst kan hända

Döden finns alltid hos henne som en tanke i bakhuvudet.

– Eftersom min pappa stupade i kriget har jag aldrig tänkt att en katastrof inte kan hända. Det betyder inte att jag har gått och väntat på den. Men jag har alltid vetat att imorgon kan allt vara annorlunda. Inget är egentligen säkert. Jag tror att vi är födda med en känsla av att något farligt inte kan hända just oss. Det är en skyddsmekanism. Men den mekanismen har inte jag haft.

Tacksamheten är en fin sak som ökar med åldern.

– Jag är bättre på att njuta av småsaker, av vardagens glädjeämnen. Jag är tacksam över själva existensen, att jag får andas frisk luft och förundras över det liv jag fått.

En märklig sak hon tänkt på: fast hon blir äldre känner hon att hon egentligen är samma Anna Paulina som hon alltid varit.

– Det här är det oerhört märkvärdiga, att jag tycker att det är precis samma person som ser ut ur mina ögon. Ibland har jag undrat: är det det som är själen? Någon som tittar ut, den som liksom uppfattar världen. Nånting är precis detsamma som när jag vara liten.

Och själen – den kan väl aldrig förändras?

– Kroppen, den förändras. Men det är något helt annat. Det är yta. Man kan bara försöka göra det bästa av det.

»Jag tycker det är precis samma person som ser ut ur mina ögon.«

Anna Paulina Eklöf

85 år, bor i Helsingfors.

Älskar att dansa. Är intresserad av musik, film och historia.

Är bland annat medlem i Richard III Society, ett sällskap som ägnar sig åt omvärderingen av den sista Plantagenet-kungens rykte.

Övar tai chi för att hålla balansen.

Per-Erik "Peje" Lönnfors

90 år, bor i Helsingfors.

Skriver kolumner om åldrande i tidningen God Tid. Aktuell med boken *Liv à la Lindström*, som handlar om hans mammas barndomsfamilj.

Favoritbok om att åldras: Ciceros *Om ålderdomen*.

Rekommenderar också varmt Martha Nussbaums bok *Aging Thoughtfully*.

Per-Erik Lönnfors tycker att han med åren blivit bättre på att fränse världsliga motgångar.

Per-Erik "Peje" Lönnfors favoritbok om åldrande är skriven av Cicero. När Cicero skrev den var han bara sextio, vilket var en hög ålder på den tiden.

– Cicero skriver att man har olika kompetenser i olika åldrar. Den fysiska kompetensen försvagas med åldern. En äldre sjöman kan kanske inte klättra upp i masten, men han kan fortfarande styra skeppet.

Själv känner han att åldrandet också fört med sig vissa fördelar.

– Jag har kanske bättre jämvikt och bättre förmåga att fränse världsliga motgångar. Jag har bättre anpassningsförmåga. Jag tror själv att jag har bättre självkännet. Jag tror också att jag bättre kan förhålla mig till andra människor.

Han hörde nyligen Merete Mazzarella tala om sin senaste bok och säga att med åldern blir vi alla mer och mer olika.

– Det var en bra observation. Vi påverkas av arv och miljö, men vår omgivning och vårt tänkande förändrar oss livet ut. Och eftersom vi är väldigt olika möter vi också åldrandet på olika sätt.

Det är väldigt orättvist

För Per-Erik Lönnfors är det självklart att åldrandet drabbar oss orättvist.

– Beroende av samhällsställning och familj och sjukdom slår åldrandet väldigt olika ut på oss. Jag är på den sidan som har nytta av den orättvisan. Jag har

dåligt samvete när jag tänker på det.

Han minns att han följde en dam som behövde hjälp för att hitta till rätt ställe från fyrans spårvagn, och hon suckade: *tämä yksinäisyys, kyllä se on tämä yksinäisyys*.

Han har läst en rikssvensk psykolog som skriver om tre olika ensamheter: avskildhet (som vi alla kan behöva för att få saker gjorda), social ensamhet och existentiell ensamhet.

– Alla de här ensamheterna hör ihop med ålderdomen. Det är kanske elitistiskt, men själv tänker jag att den existentiella ensamheten kan motarbetas med intellektuell verksamhet, genom musik och konst och litteratur. Jag kan hitta en gemenskap med böcker som nästan känns social.

Att hitta ett varför

Hanciterar Viktor Frankl: Den som haret varför kan bära nästan vilket hursom helst.

– Ett hur kommer när man hittat ett varför. Det som ger oss en känsla av mening kan vara hur litet som helst: som att vi sitter här och samtalar. Vi kan inte alla vara Moder Teresa.

Också vänskap ger en djup känsla av mening. Nu vid nittio känner han att den erotiska delen av hans liv är förbi, och det innebär att han kan ha djup, intellektuell vänskap med kvinnor. En av hans goda, kvinnliga vänner är Jutta Zilliacus, 100 år. Han kallar henne lekfullt för sin *aiovovaimo*.

– Vi möts som människor. Om man

kommer till det här är det en välsignelse. Men det är inte alla givet.

Ett nyckelord i åldrandet är anpassning. När man åldras måste man ifrånsig kontroll och makt, som i Shakespeares pjäs om kung Lear.

– De som inte kan acceptera sina förluster, de får det svårt.

Han tänker på de fysiska förlusterna, men också förlusterna av människorelationer genom död, eller ännu värre, genom ovänskap.

– Förlusterna i människorelationer är de svåraste. Det är ovanligt att få nya, djupa vänskaper som äldre.

Själv har han redan från tonåren tänkt att livet är en serie förluster.

– Först förlorar man svendomen, sedan förlorar man håret, sedan förlorar man balansen, sedan förlorar man minnet ...

Det svåraste har varit att anpassa sig till psykiska förluster och trauman som skett under livet.

– Att försonas med tråkiga händelser och tråkiga personliga relationer – det är svårt. Dem har jag bearbetat genom att skriva.

»Ett hur kommer när man hittat ett varför.«

Låt mig mogna

Han tänker inte mycket på döden, den finns inte hos honom i hans dagliga liv. Men döden är inte honom obekant.

– Min yngre bror Sven dog när han föll genom isen när han var sju år. Jag var tio. Jag var och tittade på hans lik i bårhuset tillsammans med mamma och min storebror.

Han har sett sin mammas död, sin frus död. En av hans vänner brottades mycket med döden innan han gick bort. Vennen funderade på livet efter döden, och de diskuterade saken tillsammans flera gånger i veckan.

– Han var kärnfysiker och talade om dimensioner. Han sa att det kan finnas en elfte eller en tolfte dimension av verkligheten. Det accepterade jag. Det finns så mycket som människan inte har en aning om.

Han ser på träden utanför. Det är höst.

– Allting föds och lever och utvecklas och sedan dör det. I det kretsloppet ingår människan.

Per-Erik Lönnfors minns en bön han hört: Herre, låt mig mogna innan jag skördas.

– Jag har på sätt och vis känt att jag är på den vägen, och det ger mig trygghet.

Men i det dagliga livet tänker han inte på att skördas. Han tänker på nästa måltid och på nästa bridgespel.

– Jag lever ensam och är nöjd mer det. Jag har agens här i min omgivning. Att tömma diskmaskinen är också en mening.

Sorgeriter för världens lyckligaste land

JAG HAR VARIT med och ordnat vackra och värdiga begravningar där blommor, musik och tal fyller sin plats. Skönhet och ordets tröst i ordets kyrka fungerar bra när slakten följer släktens gång. När en ung människa tar sitt eget liv vill jag köra blommorna genom pappersförstöraren. Jag vill tända en eld, ett riktigt jäkla bål och höra elden ryta. Jag vill dansa en vildsint dans. Och jag vill inte sjunga något nedstämt, jag vill skrika. Att sitta stilla i ett avskalat kapell räcker liksom inte riktigt till när döden går utanför alla normer. Våra lågmälda riter räcker inte till när livet blåser i orkan.

OCH VAD SKA jag göra med all min il-

ska och besvikelse? Vilket katedralvalv ska ta emot den? Jag är så arg och besviken på alla oss vuxna i detta, världens lyckligaste lilla land, med stigande självmordsstatistik bland ungdomar. Hur kan vi låta en endaste en falla emellan? Varje människa, och framför allt varje ung människa, är viktig. Varje dag!

JAG VILL BE om förlåtelse å alla oss vuxnas vägar. Vilken församling ska höra mina ord? Förlåt oss för alla våra urusla system. För vårdstigar som leder åt skogen. För blanketter som ingen kan tyda och luckor som aldrig är öppna. Förlåt våra stora gruppstorlekar och underbemannade sommarveckoslut. Förlåt oss för att vi inte lyckades fånga upp dig! Vi har misslyckats. Och vi är så jätteledsna över det.

OCH GUD, var någonstans var du när dessa skriftskolgångna, nykonfirmerade, dina barn, inte orkade längre? Exakt vilka änglar skickade du? Bålet, dansen och skriket är till dig också. Framför allt till dig. Hjälp!

Nina Österholm jobbar med information i Helsingfors församlingar.

»Förlåt oss för alla våra urusla system. För vårdstigar som leder åt skogen. För blanketter som ingen kan tyda och luckor som aldrig är öppna.«

JAG HAMNADE PÅ ...

Under vinjetten "Jag hamnade på" hamnar vi på överraskande ställen, antingen fysiskt eller mentalt.

Villovägar

Jag tappade bort mig i Tallinn. Tack vare det gick jag en ny väg och hittade en liten keramikaffär. Där köpte jag tre pyttesmå skålar, de kostade 27 euro. Ägarinnan berättade för mig att keramikern som gjort dem precis samma dag varit inne och sagt att hon saknade 20 euro till hyran. "Och nu har hon pengar att betala den!" sa hon.

Ibland är det meningen att man ska gå fel. Ibland blir det som är fel alldeles rätt.

Sofia Torvalds

LARS-HENRIK HÖGLUND

Oljan riskerar att ta slut

TIO BRUDFRÄMMOR väntar på brudparet utanför bröllopslokalen. När brudparet kommer ska alla gå in och dansa i ljuset av facklorna de håller i. Till det behövs olja. När facklorna slocknar doppar man dem i oljan och tändar på nytt. Och dansen kan fortsätta.

Brudgummen dröjer – Jesus (som är brudgummen och kyrkan är bruden) visste tydligen att hans återkomst skulle dra ut på tiden – och facklorna börjar slockna. Det känns ju fel att man inte delade med sig av oljan, men det kunde man inte för festens skull. Man kan ju inte fira bröllop i mörker!

OLJAN ÄR förstås en symbol, men för vad? Förslagen är många men biskop Martin Lönnebo föreslår tro, hopp och kärlek. Han skriver i sin bok *Kristendomens återkomst* att ett kristet land bärs upp av just tro, hopp och kärlek. De hör alla ihop, är beroende av varandra. Slocknar en av dem sprider det sig till de andra. Först dör tron, sedan hoppet och till sist kärleken.

VÅR BERÄTTELSE beskriver vad som händer strax innan Jesus kommer tillbaka: Facklorna börjar slockna hos den ena efter den andra. Jesus säger i kapitlet innan: "Kärleken skall kallna hos de flesta därför att laglösheten tilltar." (Matt 24:12)

Tron på Gud tynar bort i vårt land. Hoppet är under press liksom också kärleken. Oroligheterna och våldet breder ut sig, man bryr sig allt mindre om varandra. Håller oljan på att ta slut?

»Vi får söka oss medvetet till platser där elden värmer – gudstjänster, böne- och bibelgrupper där våra hjärtan kan börja brinna.«

LÖNNEBO TROR ändå att den kristna tron kan ha en chans. För han säger också att ju djupare mörkret blir, desto klarare lyser facklorna vi tändar. Vi har alla fått dem: Tron, hoppet och kärleken. Men oljan, den helige Ande, kommer från Gud.

Vi får be att Gud ger oss av sin Ande, att han tändar oss på nytt. Vi får söka oss medvetet till platser där elden värmer – gudstjänster, böne- och bibelgrupper där våra hjärtan kan börja brinna. Först som en liten eld inom oss för att sedan börja synas på utsidan. Det börjar lysa om oss. Fast till all lycka är det är bara andra, inte vi själva, som kan se elden eller känna värmen!

Lars-Henrik Höglund är pensionerad präst i Kyrkslätt. **Han tycker om** att hjälpa till i församlingarna och drömmer om att människor ska lära känna Gud lite bättre. **Hans tips:** Gå med i en bibel-, alfa- eller bönegrupp!

SÖNDAG 16.11.2025, Uppbrottets söndag

Söndagen ger kyrkoåret puls. Varje söndag har ett namn och ett tema som återkommer i bibeltexterna. Den här sidan berättar vad de närmsta två söndagarna handlar om i våra kyrkor.

Den här söndagen

är kyrkoårets nästsista söndag. Den handlar om det andliga vakandet och väntan på Kristi återkomst. Vi löper risk att tröttna och bli likgiltiga. Lätt blir vi alltför hemmastadda i denna värld och glömmer bort att vi inte är varaktiga här på jorden. Att vaka betyder ändå inte en tärnande oro inför det kommande, utan en trygg tro på att Gud fullbordar det goda verk som han har påbörjat. Temat för söndagen är **Vaka!**

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Amos 4:12–13

ANDRA LÄSNINGEN

2 Petr. 3:8–14, 18

EVANGELIUM

Matt. 25:1–13

"Håll er därför vakna. Ni vet inte när dagen och timmen är inne."

Läs mera i Matt. 25:1–13.

Psalmförslag

142: 1–3

134

487

142: 4–8

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

**Fader, du är Gud
över tid och evighet.
Tack för att vi får vara hos dig
när det känns svårt att leva
och när framtiden
och döden skrämmer oss.
Gör oss visa,
så att vi ser din goda vilja,
och modiga,
så att vi vågar leva som du vill.
Hör vår bön i Jesu namn.**

Bönen är skriven av Lars-Henrik Höglund.

SÖNDAG 23.11.2025, Domsöndagen

Nästa söndag

är kyrkoårets sista söndag. Enligt söndagens evangelietext kommer Kristus vid tidens slut "i sin härlighet tillsammans med alla sina änglar" och sätter sig "på härlighetens tron". I slutet och i början av kyrkoåret är det fråga om samma verklighet: Gud kommer oss nära och ställer oss inför sitt ansikte. Människan är ansvarig för vad hon gör och vad hon underlåter att göra. Temat för söndagen är **Kristus, Herre över allting**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Dan. 7:9–10, 13–14

ANDRA LÄSNINGEN

2 Thess. 1:3–10

EVANGELIUM

Matt. 25:31–46

"När Människosonen kommer i sin härlighet tillsammans med alla sina änglar, då skall han sätta sig på härlighetens tron."

Läs mera i Matt. 25:31–46.

Psalmförslag

567: 1–4

143

858

489

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

Saknar du någon församling? Du hittar de övriga på kyrkpressen.fi

I november

I Predikaren står det:

*Det finns en tid för allt som sker under himlen:
en tid för födelse, en tid för död,
en tid att plantera, en tid att rycka upp,
en tid att dräpa, en tid att läka,
en tid att riva ner, en tid att bygga upp.*

Nu är det tid att tända ljus, att klafsa fram bland våta löv, att förundras över mörkret och vänta ut det. Du vill kanske ha sällskap i mörkret? Det hittar du på dessa sidor.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

RADIOGUDSTJÄNST OCH HÖGMÄSSA:
Radiogudstjänst i Olars kyrka sö 16.11 kl. 10.30: Gudstjänsten sänds i Yle Vega kl. 13.03. Församlingen ombeds infinna sig kl. 10, då vi inleder med en gemensam sångövning. Ertman, von Martens, Sandberg, Kronlund, Brunell, Kalliokoski, Lotta Lundsten violin. Kyrkkaffe.

Olars kyrka, finska sidan sö 23.11 kl. 17.00: EsVoces som firar 30 år framför Mozarts Requiem. Ertman, Laaksonen, Kronlund, Malmgren, Brunell, Kalliokoski, Novena och Kråksången.

BARN OCH FAMILJ:

Från par till familj- familjeförberedelse via Teams to 27.11 kl. 17.00: När en ny familjemedlem tas emot blir det förändringar i föräldrarnas parförhållande och i familjen. I distansträffar via teams diskuterar vi och ger stöd. Distansgruppverksamheten är ett samarbete med Västra Nylands välfärdsområde. Du kan ansluta till teamträffen via esboforsamlingar.fi/
Församlingens övriga verksamhet för småbarn, föräldrar och unga hittas på esboforsamlingar.fi

VERKSAMHET FÖR VUXNA:

Symamsellerna ti 11.11 kl. 16.00–19.00: Esbo domkyrkas församlingsgård. Vi bjuder på kaffe och te men ta med smörgåsen.

Torsdagsträffen to 13.11 13.00–14.30: Söndrik kapell. Sista träffen för den här terminen. Adventsfest blir det 27.11.

Vardagsretreat on 19.11 kl. 18.00: Alberga kyrka.

Bibelkväll to 20.11 kl. 18.00: Alberga kyrka. Välkommen och ta din Bibel med dig. Mera info: församlingspastor Janne Siironen, janne.sironen@evl.fi

Symamsellerna ti 25.11 kl. 16.00–19.00: Esbo domkyrkas församlingsgård. Vi bjuder på kaffe och te men ta med smörgåsen.

Vardagsretreat on 26.11 kl. 18.00: Alberga kyrka.

Adventsfest i Esbo domkyrkas församlingsgård to 27.11 kl. 11.00–13.30: Vi bjuder på risgrynsgröt, kaffe med jultårta. Sång och program. Suvi och Folke Gräbeck musicerar. Anmälningar senast 18.11: esbosvenskaforsamlingar@evl.fi eller 09-8050 3000 mån-tor kl 9-12. För mera info kontakta Ani Iivanainen 050 597 3313.

Våra diakoner stöder och hjälper: Diakonin tar emot nya yllesockor till julutdelningen. De kan lämnas till vaktmästaren

på Kyrkogatan 10. Ta kontakt med låg tröskel till diakonerna; Nina 050 432 4323, nina.wallenius@evl.fi, Ani 050 597 3313, ani.iivanainen@evl.fi, Taina 040 547 1856, taina.sandberg@evl.fi samt WhatsApp eller elektronisk tidsbokning; asiointi.espoonseurakunnat.fi. Mer info esboforsamlingar.fi/stod-och-hjalp/samtalshjalp.

Esbo svenska församlings kansli: Kyrkogatan 10 betjänar per telefon 09 8050 3000 må-to kl. 9-12, e-post; esbosvenskaforsamling@evl.fi Kansliet öppet för besök enligt överenskommelse.

Bokning av dop, vigsel och jordfästning: Bokningstjänster, 09 8050 2601, Begravningsstjänster, 09 8050 2200, Beställning av ämbetsbetyg och släktutredningar: 09 8050 2600. Hindersprövning, medlemsregister: Esbo regioncentralregister, 09 8050 2600.

GRANKULLA

Sö 16.11 kl. 12: Högmässa. Jockum Krokfors, Ulrik Sandell, Barbro Smeds. Kyrkkaffe i övre salen efteråt, där Krokfors berättar om arbetet Martyrkyrkans vänner rf gör.

Ti 18.11 kl. 9.30–12: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Hanna Sandell.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och brötdutdelning i kyrkans aula.

Kl. 13.30–15.00: Tisdagsträffen i övre salen. Gäst: Tage Lampén, naturfotograf, visar vilda blommor på Öland.

Kl. 18–20: Graziakören i kyrksalen, Päivi Tiitu.

On 19.11 kl. 14–15.30: Kyrkosyfoöreningen i övre brasrummet.

Kl. 15–19: Ungdomskväll i Klubb97, Jona Granlund.

Kl. 18–19.30: Änglaklang i kyrksalen, Päivi Tiitu.

To 20.11 kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgrupp i övre brasrummet, Catherine Granlund, Carola Wikström.

Kl. 18: Fyregudstjänst i Sebastos, Camilla Vuoristo, Barbro Smeds.

Fr 21.11 kl. 15.30–17: Skribastart & nattvardsundervisning i Grankulla kyrka, Jona Granlund, Camilla Vuoristo.

Sö 23.11 kl. 12: Festhögmässa, Ulrik Sandell, Camilla Vuoristo, Päivi Tiitu. Vi välsignar våra nya medarbetare Vuoristo och Tiitu. Det är församlingsrådets kyrksöndag och församlingsrådsmedlemmar deltar i olika uppgifter i festmässan. Festligt kyrkkaffe i övre salen efteråt.

Ti 25.11 kl. 9.30–12: Familjelyktan i Se-bastos, Daniela Hildén, Hanna Sandell.
Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och brödutdelning i kyrkans aula.
Kl. 18–20: Graziakören i kyrksalen, Päivi Tiitu.

On 26.11 kl. 14–15.30: Kyrkosyfoeningen i övre brasrummet.

To 27.11 kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgrupp i övre brasrummet, Catherine Granlund, Carola Wikström.

Lö 29.11 kl. 11–13: Adventsbasar till förmån för diakoni och mission i Grankulla kyrka. Handarbeten, julpynt, bakverk – salt och sött, lotteri m.m. I övre salen serveras julgröt och kaffe.

Sö 30.11 kl. 12: Hosianna-högmässa på första advent, Ulrik Sandell, Camilla Vuoristo, Päivi Tiitu. Vi har pensioneringsfest för kantor Barbro Smeds med festkaffe efter högmässan.

Församlingens insamling av presentkort till ”Ge en julgåva” inleds. Korten får lämnas in i kuvert med texten ”Ge en julgåva/ svenska diakonin” till vaktmästare, kansliet eller direkt till diakonin fram till den 7.12. Presentkortet delas ut till familjer och ensamma som har det ekonomiskt trångt. Förfrågningar: catherine.granlund@evl.fi eller 050 439 3208.

KYRKSLÄTT

Fr 14.11 kl. 13–15.30: Effa på Hörnan.
Sö 16.11 kl. 12: Mässa i S:t Mikaels kyrka Hultén, Joki
Ti 18.11 kl. 19: Tvåspråkig mässa i Taizé anda i S:t Mikaels kyrka
On 19.11 kl. 10–12: Avigt och Rätt på Mi-kaeligården.
To 20.11 kl. 10–13: Förmiddag på Hörnan.
Fr 21.11 kl. 13–15.30: Effa på Hörnan.
Sö 23.11 kl. 12: Mässa i Masaby, S:t Matteus kyrka. Efter mässan är det sopplunch. (OBS! Ej mässa i centrum)
Kettunen, Hultén, Brunell, Björk
Må 24.11 kl. 18.30: Sång och bön i S:t Mikaels kyrka.
Ti 25.11 kl. 14: Seniorgruppen träffas på Hörnan.
Ti 25.11 kl. 18–20: KITT/HÅSE spejars-coutevenemang i Masaby, S:t Matteus kyrka. Förhandsanmälan via hemsidan senast 24.11.

On 26.11 kl. 10–12: Avigt och Rätt på Mi-kaeligården.
To 27.11 kl. 10–13: Förmiddag på Hörnan.
Fr 28.11 kl. 13–15.30: Effa på Hörnan.
Lö 29.11 kl. 10–14: Julsåsongens öppning i Ellen

Behöver du hjälp? Boka tid till diakonikansliet via Diakonihjälpen tel. 050 478 4227 diakoni.kyrkslatti@evl.fi

Noggrannare information finns på hemsidan: www.kyrkslattsforsamlingar.fi – tel. 040 350 8213

TAMMERFORS

Sön. 16.11 kl. 18 ”Sång i Guds värld”.
Psalmfont: med nya psalmer i Viinikka kyrka. Vi sjunger tillsammans! Elever från Svenska samskolan åk 7, Julia Hansson, Kristiina Heikkilä, Juhana Mattila, Paula Sirén. Tal: Janne Heikkilä.
Tis. 18.11 kl. 10–11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet. Anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, 040 804 8587.
Tis. 18.11 kl. 12.15–15.15 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3, Mäntykäti 6.
Ons. 19.11 kl. 13 Onsdagskaffe: i Svenska Hemmet. Organist Esa Toivola är vår gäst
Ons. 19.11 kl. 17.30 A-män bastukväll: Ai-to-lägggård, Kirjoniementie 15. Dan Ackers: Att bygga och sälja ett företag – berättelsen om Buutti Oy. Skjuts vid behov kl. 17.00 från Gamla kyrkan. Förhandsanmälan senast mån. 17.11 till kyrkoherde Janne Heikkilä, 040 649 1442.
Sön. 23.11 kl. 11 Gudstjänst: i Svenska Hemmet. Janne Heikkilä, Paula Sirén.
Tis. 25.11 kl. 10–11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet. Anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, 040 804 8587.
Tis. 25.11 kl. 12.15–15.15 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3, Mäntykäti 6.
Ons. 26.11 kl. 13 Onsdagskaffe: OBS! Vi träffas i Finlaysons kyrka. Stillhet & sång med kantor Aija-Leena Ranta.

VANDA

HELSENGE KYRKA S:T LARS
Kyrkovägen 45
Kvällsmässa med gospelmusik: sö 16.11 kl. 18. Gåster: Oscar Taht och Helsingebygdens kör.
Högmässa: sö 23.11 kl. 10. Anu Paavola och Anders Ekberg.

ESBO

Ge en julgåva!

Ge en julgåva 13.11–7.12: Ge en julgåva är huvudstadsregionens evangelisk-lutherska församlingars gemensamma välgörenhetskampanj. Insamlingsobjektet är fysiska presentkort, vars belopp donatorn själv kan bestämma. Presentkort önskas i synnerhet till stora dagligvarubutiker. Insamlingstiden är 13.11–7.12.2025. Du hittar info om kampanjen i Esbo på www.lahjalahimmaiselle.fi/pasvenska/esbo

DICKURSBY KYRKA

Stationsvägen 12a
Sånggrupp för alla: to 13.11, 27.11 kl. 15.30–16.30.
Musiklek: fr 14.11, 21.11 kl. 10–11.
Tisdagsgruppen: ti 25.11 kl. 13–15.
Ungdomskväll: on 19.11 kl. 18–20.
Vardagsmirakel-gruppen träff: må 24.11 kl. 13.

MYRBACKA KYRKA

Strömfåravägen 1
Familjecafé med musiklek: ti 18.11 kl. 9.30–11.
Träffpunkten: ti 25.11 kl. 11.30–13.
Ungdomskväll med julklappsverkstad: on 26.11, kl. 18–20.

HÅKANSBÖLE KYRKA

Håkansbölevägen 48
Sottungsby-Håkansbölekretsen: to 27.11 kl. 13.

FOLKHÄLSANHUSET

Vallmov. 28
Dickursbykretsen: on 19.11 kl. 14–15.

ÖVRIGT

Skaparklubben: to 20.11 kl. 15–16.15 i Dickursby skola.
Sportklubben för åk 1–3: tisdagar kl. 16–17 i Dickursby skola.
ViAnda-kören: övar onsdagar kl. 12–14 på Helsinggård.
Vivandi-kören: övar torsdagar r kl. 18–20 på Bygård.

INTERNATIONAL

Sunday Service with Holy Communion: every Sunday at 12pm at Tikkurila church. Fellowship after the service.
Weekly Prayer & Bible Study: on Wednesdays at 5.30pm at Tikkurila Church, 2nd floor room Martta.
The Message Club with Bishop Bo-Göran Åstrand: Thu 20.11 at 2 pm at Tikkurila church, room Valo.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

GUDSTJÄNSTER
Söndag 16.11, högmässa: kl. 12 i Johanneskyrkan.
Söndag 16.11, kvällsmässa: kl. 18 i Tomaskyrkan.
Tisdag 18.11, andakt: kl. 17.30 i Drumsö seniorhus.
Onsdag 19.11, fredsbön: kl. 12.15 i Johanneskyrkan.
Onsdag 19.11, veckomässa: kl. 18 i Johanneskyrkan.
Söndag 23.11, högmässa: kl. 12 i Johanneskyrkan. Schola Sancti Ioannis medverkar.
Söndag 23.11, mässa: kl. 15 i Folkhälsanhuset i Brunakärr.
Söndag 23.11, kvällsmässa: kl. 18 i Drumsö kyrka. S:t Jacobskören och Tomas vokalensemble medverkar. Vi dricker kyrkkaffe från kl. 17.
Onsdag 26.11, fredsbön: kl. 12.15 i Johanneskyrkan.
Onsdag 26.11, veckomässa: kl. 18 i Johanneskyrkan.

GEMENSKAP

Handarbetscafé: fredag 14.11 kl. 15–18 i

Johannes vardagsrum. Välkommen också om du bara vill dricka en kopp kaffe och prata en stund! Sista för terminen.
Bibel, tro och tvivel: 17.11 kl. 18 i Hörnan. Gäst: Henrik Andersen.
Tisdag i vardagsrummet: tisdagar kl. 9.30–17. Lunch kl. 11–13, program kl. 13.30: 18.11 Monica Heikel-Nyberg berättar om Mathilda Wrede – En av dem som möjliggjort vardagsrummet. 25.11 Frågesport med Viivi Suonto. Kl. 14.45 andakt, kl. 15 kaffe. Franska bordet samlas 18.11 kl. 15.

Träffpunkt: torsdag 27.11 kl 15 i Högbergs-salen. ”Ett ljus i mörkret”. Dagens gäst: Stefan Djupsjöbacka.
Torsdagskväll: 20.11 i Drumsö kyrka, 27.11 i Högbergsgården och Johanneskyrkan. Mat, program och samvaro för alla! Program varje Torsdagskväll: 16.30–18.30, mat 3 euro vuxna, barn gratis, handens konst, pyssel och lekhörna för barn, 17.45–18.15 musiklek för barn under skolåldern tillsammans med vuxen, 18.30 diskussionsgrupp för vuxna om tron och livet. Läs mera om de enskilda torsdagskvällarna på vår hemsida!
Brunch för unga vuxna: lördag 22.11 kl. 11–14 i Johannes vardagsrum, Rönnevägen 16. Gratis, ingen förhandsanmälan behövs.

MUSIK

Lunchmusik: tisdagar kl. 12 i Gamla kyrkan.
Jubla! Barnkörskonst: lördag 15.11 kl. 17 i Johanneskyrkan. Jubla! Kören är en projektkör som samlar barn från hela Helsingfors. Fritt inträde. Dansa och sjung med!

FÖR FAMILJER OCH BARN

Familjecafé med musiklek: måndagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i Hörnan. Tisdagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i Johannes vardagsrum i Tomaskyrkan. Fredagar kl. 9–11 (obs! musiklek kl. 10!) i Drumsö kyrka, C-trappan, tvåspråkigt familjecafé med gröt i samarbete med Lauttasaaren srk.
Musiklek efter dagis: torsdagar kl. 17.30 i Johannes vardagsrum. Dörrarna öppna kl. 16–19. Kom och lek, umgås, varm egen mat osv.

Fritids: För barn i klasserna 3–6. Kom och chilla, var med kompisar, spela spel, pyssla, äta mellanmål! En trygg vuxen ledare finns alltid på plats. Fritids i Pärulan på Drumsö: måndagar och tisdagar kl. 13–16. Fritidsledare Nanne: 046 921 7512. Fritids Hörnan: tisdagar och fredagar kl. 13–16. Fritidsledare Martina: 050 380 0823. Fritids i Johannes vardagsrum: måndagar och torsdagar kl. 13–16. Fritidsledare Oscar: 050 439 2618.
Jubla! Barnkörskonst: lördag 15.11 kl. 17 i Johanneskyrkan. Jubla! Kören är en projektkör som samlar barn från hela Helsingfors. Fritt inträde. Dansa och sjung med!

MATTEUS

ANDLIGT LIV

Mässor: Söndagar kl. 10 i Matteuskyrkan. I november och december 16.11, 30.11, 7.12, 14.12, 21.12 och 28.12.
Kvällsmässa: Sö 23.11 med gäst Johannes Westö kl. 18. Kom och lyssna på Johannes egen musik, sjung med i psalmerna och delta i bönevandringen. Kvällste efter kvällsmässan.
Första advent: Mässa på första advent söndag 30.11 kl. 10 tillsammans med Juho

Kankare, Sirkku-Liisa Niemi och Matteus Kyrkokör.

MU-mässa (Matteus ungdom): On kl. 18 + kyrkfika. Alla är välkomna, oberoende av ålder!

Självständighetsdagens uppvaktning vid hjältegravarna: Lö 6.12 på Vilans kyrkogård (Brändö begravningsplats) kl. 12. På Östersundom kyrkogård kl. 13.

Bönegruppen Molnet: Ett tillfälle för bön to 20.11 och 4.12, kl. 18 i Populus, bredvid köket. Tillsammans delar vi det som vi är tacksamma för och det som tynger oss. Kontakt Inger Österman, 040 738 3504. Gemensam middag från kl. 17 framåt. Varmt välkommen att delta i gemenskapen kring matbordet, bönestunden eller båda.

BARN, UNGDOM OCH FAMILJ

Kontakt: barnverksamhet Catarina Bär-lund-Palm, catarina.barlund-palm@evl.fi, 050 380 3936, musik och körer Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050 596 7769, ungdomsverksamhet Tonja Weckström tonja.weckstrom@evl.fi, 050 380 3988 och Daniel Jakobsson, daniel.jakobsson@evl.fi, 050 380 0710

Musiklek med familjecafé: Klapp & klang kl. 10 (för 1–4-åringar) och Gung & sjung kl. 11 (för 0–1-åringar) tisdagar i Matteuskyrkan. Ingen anmälan behövs. Kom och sjung och dansa med ditt barn! Kaffe med lite tilltugg efteråt.

Tweentorsdag för åk 3–7: To kl. 13–16.30 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pyssel m.m.

Öppet hus för ungdomar: On från kl. 15. MU-mässa kl. 18. Följ oss på IG @matteusungdom för mer info om hjälpledarutbildningar, läger, resor och anmälningar.

Matteus barnkör och pysselklubb: I skolorna på Matteus församlings område, ti på eftistid. Catarina Bär-lund-Palm leder pysselklubben, Daniela Strömsholm barnkören.

Barnpassning och Barnklubb: ordnas i samband med Matteus Afterwork, to kl. 17. De vuxna kan delta i programmet som ordnas eller gå ärenden (eller egen-tid!) och barnen får spela, leka och rita tillsammans med hjälpisar.

MUSIK

Matteus kyrkokör: sjunger de gamla klassiska kyrkomusikverken och även nyare musik från vår egen tid. Övning ti kl. 18–20 i kyrksalen tillsammans med kantor Sirkku-Liisa Niemi 050 566 9418

Popkören: Sjunger svängiga låtar på svenska och engelska, to kl. 15.30. För åk 3–7.

Barnkören: Övar i lågstadieskolorna ti på eftistid. För åk 1–2.

Körledare för Barn- och Popkören:

Daniela Strömsholm, daniela.stroms-

holm@evl.fi, 050 596 7769.

Matteus Voice: Vill du stå på scen, men vågar kanske inte stå ensam? Eller har du inte tid att binda dig hela terminen? Då är Matteus Voice kören för dig! Kören jobbar med pop- och rocklåtar på projektbasis, med en julkonsert som avslutning lö 6.12 kl. 16. Övningar: 6.11, 20.11 och 4.12. Kontakt/körledare: Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050 596 7769.

Nya sångare och spelare välkomna i alla körer!

GEMENSKAP

Kontakt: Matteus kansli matteus.fors@evl.fi eller 09 2340 7300 (ti och to kl. 10–14)

Bibel- och bönegrupp i Matteuskyrkan:

Var tredje vecka i Matteuskyrkan. Ti 18.11. Mer info Karin Fougstedt 050 573 7081.

Matteus Afterwork: Torsdagar kl. 17 erbjuder församlingen pizzamiddag i församlingssalen. Maten kostar 3 euro och det ordnas även frivilligt program (bl.a. bönegrupp, bibelstudie och stickkafé) samt barnklubb och barnpassning.

MuskelMoves: Torsdagsjumpy för vuxna i samband med Matteus Afterwork kl. 17–18. Ledare Emma Larsen, 050 491 7360. Barnpassning ordnas.

Stickklubben: Stickklubben träffas jämna veckor i Matteuskyrkan. Handarbeta fritt eller gör enligt de mönster vi har. Kontakt: Carita Riitakorpi 050 380 3986.

Bokklubben Bokmalarna: Under höstterminen läser vi boken "Gud är inte plåstret" av Tomas Andersson Wij. Må 1.12 kl. 14. Träffas var tredje vecka. Kontakt: Annica Söderström, 050 568 0085

Kvinnor mitt i livet: Kom som du är och dela livet en stund. Må 24.11 kl. 18 i Matteuskyrkan bakar vi inför julbasaren.

Samling för män: Fr 5.12 kl. 18–20 Matteuskyrkan. Gästtalare Magnus Riska, teol.dr talar kring temat "Etiopien: 86 språk men samma Jesus". Kontakt: Peter Andersson, 040 533 6185.

Bibelstudium med Stefan Djupsjöbacka: Vi diskuterar utifrån Jonas Gardells bok: Om Jesus. Höstens sista to 11.12. Kl. 18 i Matteuskyrkan i samband med Afterwork.

Mat Tro Sommarprat: Mat och prat om livets stora frågor. I höst diskuterar vi Yles sommarprat. To 20.11 kl. 18 pratar vi om Antonia Atarabs sommarprat.

Missionsafterwork: To 27.11 kl. 18 Etiopien och Nepal i ord och bild. Maje Tast och Mia Westerling berättar om Matteus missionsprojekt.

Waste & Feast i Matteuskyrkan: Ät en bit mat för 3/6 euro och lär känna nya människor vid samtalsbordet. Maten lagas på överbliven mat från mataffärer. Må-fre kl. 11–13.

PETRUS

Varmt välkommen på gudstjänst!

Familjemässa: Sö 16.11 kl. 11 i Petruskyrkan. Anne Koivula, Niklas Andersson, Mathias Sandell. En barnanpassad nattvardsgudstjänst för alla åldrar med musik och olika slags aktiviteter. Lunch efteråt! Anmälan till anne.koivula@evl.fi (för att beräkna maten).

Högmässa: Sö 23.11 kl. 11 i Petruskyrkan. Ronny Thylin, Mathias Sandell. Kyrkkaffe.

Petrus Liv: Sö kl. 15.30 i Petruskyrkan. Gudstjänst i friare form med gästande talare, musik och nattvard – kyrkkaffe efteråt. 16.11 Hanna Granroth-Wilding, 23.11 Mikael Sjövall och Marcus Rosenlund.

Taizémässa: On 26.11 kl. 18 i Petruskyrkan. Ronny Thylin, Mathias Sandell.

Petrusmässa på första advent: Sö 30.11 kl. 15.30 i Petruskyrkan. Anne Koivula, Ronny Thylin, Mathias Sandell. Eget program för barnen, middag och kyrkkaffe.

BARNFAMILJER

Musiklek: To kl. 10 i Södra Haga (Hagasalen, Vespervägen 12). En rolig förmiddag för er med barn 0–5 år. Vi sjunger, leker, spelar och har roligt. För mer info och anmälan, kontakta: anne.koivula@evl.fi. Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för mer aktuell info!

GRANKULLA

Festhögmässa med nya medarbetare!

Festhögmässa söndagen 23.11 kl. 12: Medverkande är Ulrik Sandell, Camilla Vuoristo, Päivi Tiitu. Vi välsignar våra nya medarbetare Camilla Vuoristo och Päivi Tiitu. Det är församlingsrådets kyrksöndag och församlingsrådsmedlemmar deltar i olika uppgifter i festmässan. Festligt kyrkkaffe i övre salen efteråt.

UNGDOMAR

Ambient: Varannan fre (14.11, 28.11) kl. 18.30 i Petruskyrkan. Ungdomssamling med andakt, varierande program, snacks och härligt umgänge. Välkommen alla ungdomar! @petrusyouth
Hjälpledarutbildning: On 19.11 kl. 17 i Petruskyrkan – för första årets hjälpisar. Mer info: nadine.mabinda@evl.fi

EVENEMANG OCH KURSER

Bollsport med Petrus: Sö kl. 18.30–19.30 i Staffansby lågstadieskola (Trastvägen 20). Vi prövar olika bollsporter och börjar med korgboll i november. Alla rymms med! Ingen avgift och inga förkunskaper behövs. Anmälan och mer info: ronny.thylin@evl.fi

Fredagscafé: Fre kl. 17–19 i Petruskyrkan. Kom och drick en kopp kaffe eller te och prata bort en stund. Välkommen ensam eller med familj eller vänner!

Dagscafé: Ti 25.11 kl. 13–14.30 i Petruskyrkan. Kaffe, program och andakt för daglediga. Varmt välkommen! Gunilla Riska: 050 533 4774

Petrafrukost: Lö 15.11 kl. 10–12 i Petruskyrkan. En förmiddag för kvinnor i alla åldrar med frukost, gemenskap och inspiration. Denna gång får vi besök av Maria Björkmark som talar om temat andligt våld. Välkommen! 8/5/0 euro.

Karabrunch: Lö 22.11 kl. 10–12 i Petruskyrkan. Frukost och gemenskap för män i alla åldrar. Gästande talare. 8/5/0 euro. Välkommen!

Skrivarverkstad: Lö 22.11 kl. 13–16 i Petruskyrkan. Vi tränar att skriva tillsammans med Sofia Torvalds, författare och journalist vid Kyrkpressen. Anmäl dig till petrus.fors@evl.fi.

DE VACKRASTE JULSÅNGERNA

Vi sjunger in adventstiden med de vackraste julsångerna. Servering med glögg och pepparkakor!

Lö 29.11 kl. 17: i Äggelby gamla kyrka. Arrangeras med Svensk förening i Äggelby.

Ti 16.12 kl. 18: i Munkshöjdens kyrka.
Sö 21.12 kl. 15.30: i Petruskyrkan. Petrusmässa med De vackraste julsångerna.

ANDAKT OCH BÖN

Rummet på övre våningen: Varannan on

(19.11) kl. 18.30 i Petruskyrkan. En öppen bibelstudiegrupp för dig som söker en plats där du tillsammans med andra kan dra dig undan för att upptäcka mer av Bibeln och möta Herren. Enkel servering, ingen anmälan behövs. Info: ronny.thylin@evl.fi

Petruskyrkan öppen för bön: Ti kl. 8–9. Tid för egen bön i stillhet med gemensam bönestund mot slutet av timmen.

Förbön och tack: Tvåspråkig förböns-gudstjänst varannan ti kl. 19 i Munkshöjdens kyrka, Raumovägen 3. 25.11 Torsten Sandell. Lovsångskören övar kl. 18.

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: pray.petrus@evl.fi. Post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Hfrs.

SJUNG I KÖR

Petrus vokalensemble: Varannan to kl. 18 i Äggelby gamla kyrka. För dig som sjungit i kör tidigare, eller vill lära dig att sjunga flerstämmigt. Vi uppträder ett par gånger per termin på församlingens evenemang. Nya sångare välkomna! För mer info: mathias.sandell@evl.fi, 050 470 9222.

Kingdom Singers: Må kl. 18 i Petruskyrkan. Internationell lovsångskör med sånger på finska, svenska och engelska. Välkommen med! För mer info: fionat-chow@gmail.com.

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA

GUDSTJÄNSTER I VÅRA KYRKOR

Sön 16.11

Högmässa: kl. 10 i Ekenäs

Högmässa: kl. 13 i Bromarv

Musikandakt: kl. 16 i Tenala. Medv: Tenala kyrkokör, Anders Storbacka, orgel

Sön 23.11

Högmässa: kl. 10 i Ekenäs

MUSIK

Kammarkören Kryssostomos lör 29.11 kl.

19: i Ekenäs kyrka. Dir. Mikko Sidoroff. Fritt inträde, programblad 15/10€.

Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Fre 14.11:

– kl. 18.00 **Israelisk dans:** Församlingshemmet. Unnérus.

Sö 16.11:

– kl. 16.00 **Innerlighetens mässa:** Ingå kyrka. Mässan är en del av Kyrkokörens 80-års jubileumsfirande. Sjöblom, Ahl-Waris, Nygård, Gustafsson Burgmann samt Kyrkokören.

Må 17.11:

– kl. 13.15–15.00 **Pysselklubb för barn i lågstadieålder:** Församlingshemmet. Nylund, Sköld-Qvarnström.

Må 18.11:

– kl. 10.00–12.00 **Familjecafé:** Församlingshemmets nedre våning. Nylund, Sköld-Qvarnström.

– kl. 10.00–14.00 **Öppet hus & mini-loppiset öppet:** Strandvägen 11. Fabritius-Ylitalo, Kakko.

Ons 19.11:

– kl. 12.00–13.30 **Allsångstund i samarbete med kommunen:** Församlingshemmet. Fabritius-Ylitalo, Kakko, Nygård.

– kl. 13.00–16.30 **After school:** Församlingshemmets nedre våning. Tvåspråkig fritidsklubb för skolbarn i årskurs 1–6. Nylund, Sköld-Qvarnström.

– kl. 16.00–18.00 **Ungdomskväll:** Prästgården. Ahl-Waris, Ahlfors.

To 20.11:

– kl. 10.00–14.00 **Öppet hus & mini-loppiset öppet:** Strandvägen 11. Fabritius-Ylitalo, Kakko.

– kl. 11.30–13.00 **Matservering:** Församlingshemmet. 4 €/person. Sköld-Qvarnström.

– kl. 17.30 **Bönegrupp (öppen för alla, tvåspråkig):** Strandvägen 11. Kakko.

Sö 23.11:

– kl. 10.00 **Tvåspråkig högmässa:** Ingå kyrka. Sjöblom, Nygård.

Må 24.11:

– kl. 13.15–15.00 **Einsteinklubb för barn i lågstadieålder:** Församlingshemmet. Nylund, Sköld-Qvarnström.

Ti 25.11:

– kl. 10.00–12.00 **Familjecafé:** Församlingshemmets nedre våning. Nylund, Sköld-Qvarnström.

– kl. 10.00–14.00 **Öppet hus & mini-loppiset öppet:** Strandvägen 11. Fabritius-Ylitalo, Kakko.

Ons 26.11:

– kl. 13.00–16.30 **After school:** Församlingshemmets nedre våning. Tvåspråkig fritidsklubb för skolbarn i årskurs 1–6. Nylund, Sköld-Qvarnström.

– kl. 13.00 **Missionssyfoeringen:** Prästgården. Välkommen att göra handarbeten till förmån för missionen. Björklöf.

– kl. 16.00–18.00 **Ungdomskväll med julpyssel:** Prästgården. Ahl-Waris, Ahlfors.

To 27.11:

– kl. 10.00–14.00 **Öppet hus & mini-loppiset öppet:** Strandvägen 11. Fabritius-Ylitalo, Kakko.

– kl. 11.30–13.00 **Matservering:** Församlingshemmet. 4 €/person. Sköld-Qvarnström.

– kl. 17.30 **Bönegrupp (öppen för alla, tvåspråkig):** Strandvägen 11. Kakko.

– kl. 17.30 **Kvällsté:** Strandvägen 11. Allsång, samvaro och té från Valamo klostert. Fabritius-Ylitalo, Kakko, Nygård.

Mera information: www.ingaforsamling.fi

KARIS-POJO

Biskopsvisitation och festhögmässa!

Sö 23.11 kl. 10 festgudstjänst: i S:ta Katarina kyrka. Efter festgudstjänsten ca kl. 11.30 bjuder församlingen på lunch och kaffe i Karis församlingshem. Detta efterföljs direkt av visitationsstämma där församlingsborna erbjuds möjlighet att komma med frågor, synpunkter och önskemål. Välkommen med på festgudstjänst och visitationsstämman! Anmäl dig till lunchen i Karis till karis-pojo.forsamling@evl.fi eller till pastorskansliet tfn 019 279 3000 senast torsdag 12.11. Pastorskansliet är öppet må–to kl. 9–12.

KARIS-POJO

Högmässa eller gudstjänst varje söndag:

kl. 10 i Karis kyrka och kl. 12 i Pojo kyrka om inte annat annonseras.

Sö 16.11 kl. 18 Konserten Erämaa iloitsee ”Vildmarken jublar”: i Karis kyrka. Suvi Lehtonen-Gräsbeck, sång och kantele och Folke Gräsbeck, piano. Fritt inträde, programblad 10 €.

Biskopsvisitation: ordnas i Karis-Pojo svenska församling 21–23.11.2025

Lö 22.11 kl. 18 ordnas ett samkväm: i Pojo församlingshem för frivilliga som är aktiva i församlingens verksamhet.

Sö 23.11 kl. 10 festgudstjänst: i S:ta Katarina kyrka. Efter festgudstjänsten ca kl. 11.30 bjuder församlingen på lunch och kaffe i Karis församlingshem. Detta efterföljs direkt av visitationsstämma där församlingsborna erbjuds möjlighet att komma med frågor, synpunkter och önskemål. Välkommen med på festgudstjänst och visitationsstämman! Anmäl dig gärna för serveringens skull till kvällstillställning i Pojo 22.11 och till lunchen i Karis till karis-pojo.forsamling@evl.fi eller till pastorskansliet tfn 019 279 3000 senast torsdag 12.11. Pastorskansliet är öppet må–to kl. 9–12.

Ti 25.11 kl. 16 Bibelgruppen: i Karis församlingshem. Vi träffas varannan vecka.

To 27.11 kl. 18.30 Stillhetens bön: i Karis kyrka.

Se församlingens alla evenemang på www.karis-pojo.forsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

Högmässa och kyrkkaffe sö 16.11 kl. 13: Virkby kyrka. Kyrktaxi, kyrkkaffe.

Handarbetscafe tisdagar kl. 17.30: Virkby kyrka. Har du flinka fingrar, påbörjade arbeten eller behöver hjälp med något handarbete? Välkommen med! En plats där du kan handarbeta, prata och dricka kaffe/te tillsammans med andra vuxna. **Virkby vardagsrum onsdagar kl. 17–19:** Virkby kyrka. Välkommen till ett vardags-

rum för alla. Trevlig samvaro, olika spel och pyssel för alla oberoende av ålder. Kvällsté.

Familjeklubb onsdagar (tvåspråkig) och fredagar kl. 9–11.30: Virkby kyrka.

DOMPROSTERIET

BORGÅ

MÄSSOR OCH GUDSTJÄNSTER

Sö 16.11 kl. 10 Gudstjänst: Emsalö kapell. Apostolidou, Tollander.

– kl. 12.15 **Högmässa:** Domkyrkan. Jäntti, Apostolidou, Tollander.

To 20.11 kl. 18 Mässa i Taizéstil: Domkyrkan. En enkel mässa med Taizésånger, stillhet och nattvard. Lundgren, Tollander och frivilliga.

Sö 23.11 kl. 12.15 Högmässa: Domkyrkan. Smeds, Apostolidou, Hätönen.

Middagsbön: må 17.11 och 24.11 kl. 12, Lundagatans kapell. Kort andakt med bibelläsning, bön och Taizé-sånger.

BARN & FAMILJ

Familjeträff: Domprostgården: Må 17.11 kl. 13–14.30 varefter babykyrka kl. 14.30, To 20. och 27.11 kl. 9–11.45. Vi bjuder på kaffe och te med tilltugg. Kom när ni vill. **Må 17.11 kl. 14.30 Babykyrka:** Domprostgården. Kort gudstjänst på barnens villkor, servering efteråt.

UNGDOMSARBETE

Öppet hus och ungdomssamling: Domprostgården. to 20.11 och 27.11 kl. 14–21.

VUXNA

Lö 15.11 kl. 14 Vattengympa: Äppelbacken. Till förmån för Kvinnobanken. Ledare Henni. Gympa kl. 14.15–15.00, bastu efteråt. Slut senast kl. 16. Anmälan: susann.stenberg@evl.fi, 040 528 6577. Pris: 10 €, kontant.

On 19.11 kl. 18–20 Kvinnonätverk i Cafe-au-Lady: Församlingshemmet på Lundagatan. Min kropp – mitt tempel. Rörelse, bön och lovsång. Mjuka kläder, egen matta, vattenflaska. Kvällsté. **To 27.11 kl. 14 Kråkökretsen:** Sjötorp,

Sjötorpsvägen 2. Samtal, andakt, sång och kaffeservering. Stenberg.

– kl. 18 **Missions- och bibelkväll:** Lilla salen, Församlingshemmet på Lundagatan 5 (ingång från gården). Markusevangeliet, samtalsbön och samvaro. Erik och Kerstin Vikström, Stenberg.

MUSIK

Fre 14.11 kl. 19 Konsert – Missa votiva (Zelenka): Domkyrkan. Oratoriekören i Helsingfors, Refugium musicum. Dir. Nils Schweckendiek. Program 15 €.

Bön & lovsång: Lundagatans kapell. To 20.11 och 27.11 kl. 10 Öppen grupp. Vi sjunger lovsånger och psalmer och ber tillsammans. Lemberg.

Sö 16.11 kl. 18 Tillsammans för Ukraina – konsert med Nina Åström: Kotikirkko (Porvoon helluntaiseurakunta). Vålgörenhetskonsert för Barnmissionen.

MÖTESPLATSER

Må 17.11 kl. 14: Lilla salen, Församlingshemmet på Lundagatan 5. Vi firar andakt, sjunger och avnjuter kaffet tillsammans med Urda Lindberg, Ann-Britt Hedman och Anita Virtanen.

Lö 22.11 kl. 15.30 Messy Church – gemenskap för alla åldrar: Mariagården. Genom olika stationer utforskar vi dagens tema med kreativitet, musik, måltid och andakt. Här rymms både gemenskap och stillhet – och du är välkommen precis som du är. Kom en timme tidigare om du vill göra någon uppgift. **Kvarterskaffe:** ti 18.11 och 25.11 kl. 10, KortteliÄssä i Värberga. Diakoniarbetare finns på plats.

Konstpaus i Domkyrkan – Pauno Pohjola: Skriet. Utställning 10.10–2.12 under Domkyrkans öppettider: ti–lö kl. 10–14, on kl. 10–19, helgdagar kl. 14–16 (med reservation för förrättningar).

SIBBO

Fr 14.11 kl. 19 Vålgörenhetskonsert med Nina Åström: Sibbo kyrka. Fritt inträde. Insamling till Barnmissionen i Ukraina.

Sö 16.11 kl. 10 Mässa: Norra Paipis bykyrka.

Sö 16.11 kl. 12 Högmässa: Sibbo kyrka.

On 19.11 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

On 19.11 kl. 12 Åttaeuros lunch: Kyrkobys församlingshem.

Lö 22.11 kl. 18 Församlingsskväll: Kyrkobys församlingshem.

Sö 23.11 kl. 10 Mässa: Söderkulla kyrka.

Sö 23.11 kl. 12 Högmässa: Sibbo kyrka.

Sö 23.11 kl. 15 Babykyrka: Sibbo kyrka.

Må 24.11 kl. 14 Kyrkobys missionskrets: Kyrkobys församlingshem.

Må 24.11 kl. 18 Virkby: Söderkulla kyrka.

Ti 25.11 kl. 13.30 Norra Paipis missionskrets: Info Ann-Britt Olenius-Steffansson, 050 523 3918.

Ti 25.11 kl. 18 Missionsauktion: Bykyrkan i Box.

On 26.11 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

OBS: Ingen KakaoClubben må 17.11.

De lokala sidorna i Borgå, Sibbo och Vanda utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Rebecca Pettersson, rebecca.pettersson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

En liten julstig för barn – och deras vuxna

Lilla julstigen är pedagogisk julvandring som i år ordnas för fjärde gången i Borgå domkyrka. Traditionen är populär och familjearbetare Anita Strömfors ser ingen anledning till att avveckla konceptet. Men utvecklar gör de varje år.

TEXT: REBECCA PETTERSSON

BORGÅ I början av december ordnas Lilla julstigen för fjärde gången. Lilla julstigen är ett evenemang för dagisbarn, men också för familjer – eller egentligen för alla som vill delta.

I Borgå svenska domkyrkoförsamling finns en lång tradition av pedagogiska julvandringar för barn. Tidigare gick de under namnet "Betlehemsvandringar" och ordnades i svenska församlingshemmet på Runebergsgatan.

– Då svenska församlingshemmet inte var tillgängligt längre började vi fundera på vad vi kunde erbjuda i stället, och jag kom på Lilla julstigen, säger Anita Strömfors som är familjearbetare i församlingen.

Lilla julstigen tar plats inne i domkyrkan. Anita Strömfors och hennes kollega Brenda Serralde Luna guidar grupperna från början av julens berättelse, då Maria får reda på att hon väntar Jesus. Sen tar stigen slut någonstans hos de vise männen.

– Vi använder hela kyrkosalen. Framme vi altaret står krubban och i ena vapenhuset finns herdarna.

Flera frivilliga brukar ställa upp och hjälpa till med projektet. I rollerna som herdor hittar frivilliga, och i ensemblen finns också en frivillig pianist som leder ett gäng julsånger som barnen får sjunga med i.

Bjud med faster, mormor och faddrar!

Vandringen tar omkring 20 minuter och den är populär hos många daghem och förskolor. Anita Strömfors kontaktar daghemmen och bjuder in dem till Lilla julstigen, men man behöver inte nödvändigtvis gå på dagis för att ta del av den.

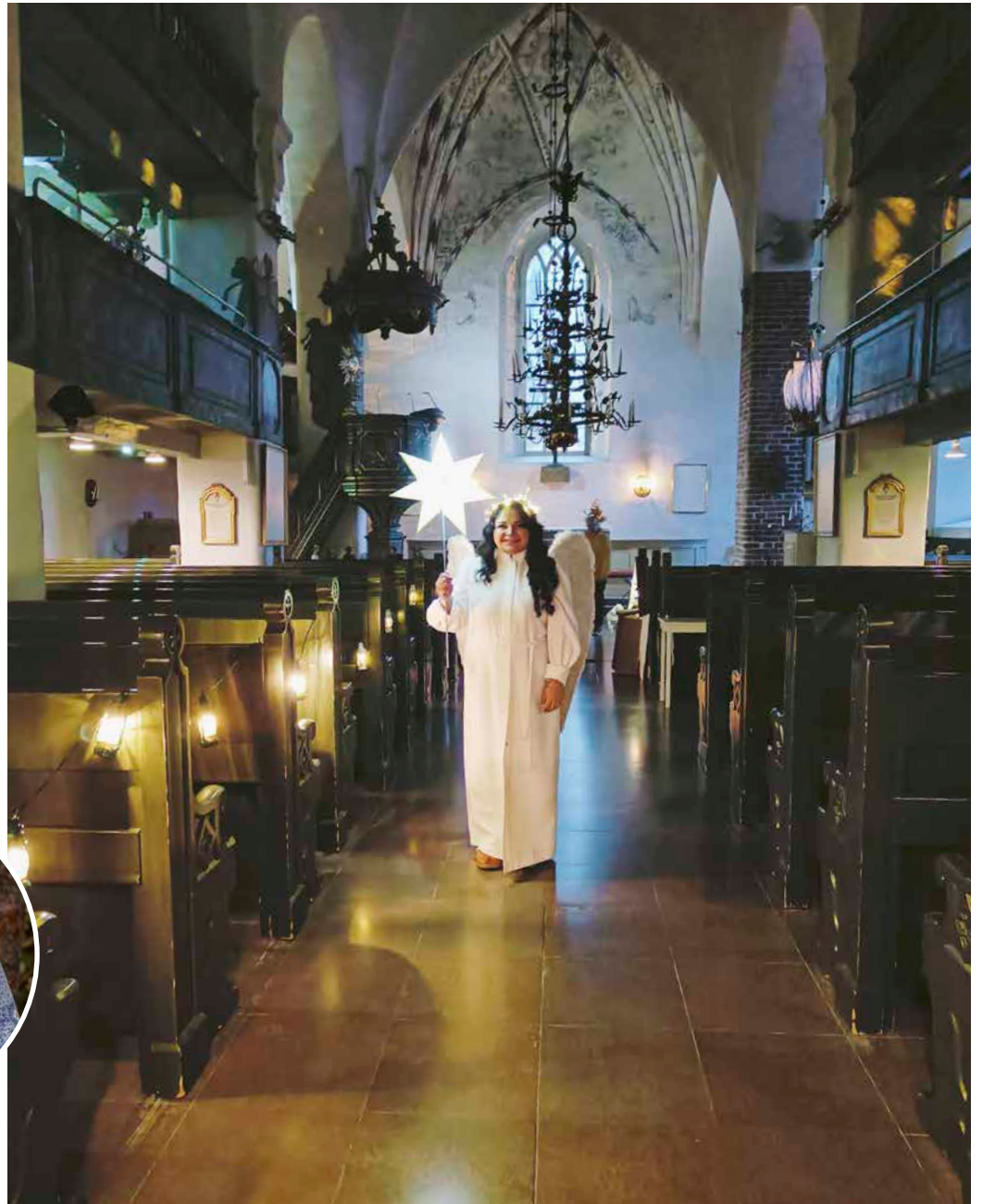
Tisdagen den 2.12 från klockan 14 till 19 är alla välkomna på Lilla julstigen. Man kan komma med hela sin familj eller delar av den, och

Anita Strömfors är upphovskvinna till Lilla julstigen.

FOTO: JONI VILLANEN

»I år blir det en större krubba!«

Familjearbetare Brenda Serralde Luna gör ett mångsidigt jobb i och med Lilla julstigen. I det kan ingå allt från att fixa rekvisita till att gestalta en ängel. FOTO: PRIVAT

familj är ju ett vitt begrepp. Faddrar, mor- och farföräldrar, en faster, vänner – alla är välkomna.

– Ibland har riktigt små bebisar kommit med också. Hela familjen har tyckt att det varit en fin sak att komma och lyssna på vad som hände den första julen. Det ger lite julkänsla och är väldigt mysigt. Jag tycker själv att kyrkan är en jättefin plats att ha det på.

Varje år försöker de utveckla julstigen lite, så även om man deltagit tidigare kan det ha dykt upp nya element.

– Brenda har fixat mycket med rekvisitan. I år blir det en större krubba!

Om det finns någon förälder som är tveksam till att deras barn deltar i församlingens program, finns det fog för en oro för att ens barn ska influeras av kyrkan?

– Nej. Det sker ingen religionsutövning alls un-

der Lilla julvandringen till exempel. Vi berättar om julens händelser för barnen, varför vi firar jul och varifrån traditionen kommer, säger Anita Strömfors.

Så här anmäler du dig eller ditt gäng!

Tisdagen den 2.12 mellan klockan 14 och 19 är alla välkomna att delta i Lilla julstigen.

Lilla julstigen tar omkring 20 minuter och körs i flera omgångar den 2.12.

Vill du ta del av Lilla julstigen? Skicka i så fall iväg ett mail till familjearbetare Anita Strömfors (anita.stromfors@evl.fi) där du uppger om ni är flera som kommer tillsammans och vilket klockslag ni vill delta.

Sista anmälningsdagen är den 27.11.

DOMPROSTERIET

AGRICOLA

Hur vara kristen i förvirringens tid?: Konsekvenserna av regimskiftet i USA för ett knappt år sedan har på många sätt skakat om och förvirrat omvärlden, inte minst då det gäller attityden till medmänniskor, nära och fjärran. Hur ska vi som kristna förhålla oss i den här nya, förvirrande tiden? Inledare är domprost Mats Lindgård, kyrkoherde i Borgå svenska domkyrkoförsamling.

Onsdag 19.11 kl. 18.30 i Lovisa församlingshem, Östra Tullgatan 6, Lovisa.

Ingår i serien ”Mellan himmel och jord” där vi bjuder in gäster kring aktuella teman. Välkommen!

BORGÅ

MÄSSOR OCH GUDSTJÄNSTER

Sö 16.11 kl. 10 Gudstjänst: Emsalö kapell. Apostolidou, Tollander.

– kl. 12.15 Högmässa: Domkyrkan. Jäntti, Apostolidou, Tollander.

To 20.11 kl. 18 Mässa i Taizéstil: Domkyrkan. En enkel mässa med Taizésånger, stillhet och nattvard. Lundgren, Tollander och frivilliga.

Sö 23.11 kl. 12.15 Högmässa: Domkyrkan. Smeds, Apostolidou, Hätönen.

Middagsbön: må 17.11 och 24.11 kl. 12, Lundagatans kapell. Kort andakt med bibelläsning, bön och Taizé-sånger.

BARN & FAMILJ

Familjeträff: Domprostgården: Må 17.11 kl. 13–14.30 var- efter babykyrka kl. 14.30, To 20. och 27.11 kl. 9–11.45. Vi bjuder på kaffe och te med tilltugg. Kom när ni vill.

Må 17.11 kl. 14.30 Babykyrka: Domprostgården. Kort gudstjänst på barnens villkor, servering efteråt.

UNGDOMSARBETE

Öppet hus och ungdomssamling: Domprostgården. to 20.11 och 27.11 kl. 14–21.

VUXNA

Lö 15.11 kl. 14 Vattengympa: Äppelbacken. Till förmån för Kvinnobanken. Ledare Henni. Gympa kl. 14.15–15.00, bastu efteråt. Slut senast kl. 16. Anmälan: susann.stenberg@evl.fi, 040 528 6577. Pris: 10 €, kontant.

On 19.11 kl. 18–20 Kvinnonätverk i Cafe-au-Lady: Församlingshemmet på Lundagatan. Min kropp – mitt tempel. Rörelse, bön och lovsång. Mjuka kläder, egen matta, vattenflaska. Kvällste.

VANDA Julmys

Julutfärd till Åbo

Välkommen med på hela församlingens julutfärd till Åbo lördagen den **6.12 klockan 9–17!**

Vi besöker Gamla stortorget julmarknad och får en guidad rundvandring i Åbo domkyrka.

Pris: 10 euro per person eller 20 euro per familj. Anmälan är öppen fram till den 25.11 och hittas i en länk i evenemanget på församlingens hemsida.

BORGÅ Tillsammans

Messy Church – gemenskap för alla åldrar

Lördagen den **22.11 klockan 15.30** ordnas Messy Church igen i Mariagården. Messy Church är en mötesplats för alla åldrar. Träffen börjar med en gemensam samling där dagens program och tema – Ljus – presenteras.

Därefter får man bekanta sig med temat genom att delta i olika stationer. Du deltar förstas i det du vill. Efter programstationerna har vi en samling och träffen avslutas med mat.

I Messy Church ryms både gemenskap och stillhet – och du är välkommen precis som du är.

Vi genomför Messy Church tillsammans. Vill du vara med och hjälpa till i en uppgift?

Kom en timme innan och välj vad du vill göra.

To 27.11 kl. 14 Kråkökretsen: Sjötorp, Sjötorpsvägen 2. Samtal, andakt, sång och kaffeservering. Stenberg.

– kl. 18 Missions- och bibelkväll: Lilla salen, Församlingshemmet på Lundagatan 5 (ingång från gården). Markusevangeliet, samtalsbön och samvaro. Erik och Kerstin Vikström, Stenberg.

MUSIK

Fre 14.11 kl. 19 Konsert – Missa votiva (Zelenka): Domkyrkan. Oratoriekören i Helsingfors, Refugium musicum. Dir. Nils Schweckendiek. Program 15 €.

Bön & lovsång: Lundagatans kapell. To 20.11 och 27.11 kl. 10 Öppen grupp. Vi sjunger lovsånger och psalmer och ber tillsammans. Lemberg.

Sö 16.11 kl. 18 Tillsammans för Ukraina – konsert med Nina Åström: Kotikirkko (Porvoon helluntaiseurakunta). Vålgörenhetskonsert för Barnmissionen.

MÖTESPLATSER

Må 17.11 kl. 14: Lilla salen, Församlingshemmet på Lundagatan 5. Vi firar andakt, sjunger och avnjuter kaffet tillsammans med Urda Lindberg, Ann-Britt Hedman och Anita Virtanen.

Lö 22.11 kl. 15.30 Messy Church – gemenskap för alla åldrar: Mariagården. Genom olika stationer utforskar vi dagens tema med kreativitet, musik, måltid och andakt. Här ryms både gemenskap och stillhet – och du är välkommen precis som du är. Kom en timme

SIBBO Vålgörenhet

Tillsammans för Ukraina i Borgå och Sibbo

Fredagen den **14.11 kl. 19** ger Nina Åström en vålgörenhetskonsert i Sibbo kyrka med rubriken Tillsammans för Ukraina. Inträdet är fritt men man kan stöda Barnmissionens arbete i Ukraina genom en donation i samband med konserten. På scenen också Kimmo Suomela på gitarr.

Arrangemanget är ett samarbete mellan Sibbo svenska församling, Betaniakyrkan och Barnmissionen. Samma konsert hålls söndagen den **16.11 klockan 18** i Borgå.

BORGÅ Vålgörenhet

Söndagen den **16.11 klockan 18** ordnas en vålgörenhetskonsert för att stöda barn i Ukraina via Barnmissionen. Platsen är Pingsförsamlingens Kotikirkko i Borgå, Adlercreutzgatan 31.

Barnmissionen är en nordisk, ekumenisk missionsorganisation som finns i 17 länder på 3 kontinenter. Idag jobbar Barnmissionen bland annat i Ukraina med att hjälpa krigets offer. Nuvarande generalsekreterare Bo Wallenberg är med på konserten för att berätta om arbetet.

För uppträdandet står Nina Åström som varit verksam inom musikbranschen i ca 35 år i över 30 länder. Samma konsert hålls fredag **14.11 kl 19** i Sibbo kyrka.

tidigare om du vill göra någon uppgift.
Kvarterskaffe: ti 18.11 och 25.11 kl. 10, KortteliÄssä i Värberga. Diakoniarbetare finns på plats.

Konstpaus i Domkyrkan – Pauno Poh-jolainen: Skriet. Utställning 10.10–2.12 under Domkyrkans öppettider: ti–lö kl. 10–14, on kl. 10–19, helgdagar kl. 14–16 (med reservation för förrättningar).

SIBBO

Övrig verksamhet på
www.sibbosvenskaforssamling.fi

Fr 14.11 kl. 19 Vägörenhetskonsert med Nina Åström: Sibbo kyrka. Fritt inträde. Insamling till Barnmissionen i Ukraina.
Sö 16.11 kl. 10 Mässa: Norra Paipis bykyrka.

Sö 16.11 kl. 12 Högmässa: Sibbo kyrka.

On 19.11 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

On 19.11 kl. 12 Åttaeuroslunch: Kyrkoby församlingshem.

Lö 22.11 kl. 18 Församlingskväll: Kyrkoby församlingshem.

Sö 23.11 kl. 10 Mässa: Söderkulla kyrka.

Sö 23.11 kl. 12 Högmässa: Sibbo kyrka.

Sö 23.11 kl. 15 Babykyrka: Sibbo kyrka.

Må 24.11 kl. 14 Kyrkoby missionskrets: Kyrkoby församlingshem.

Må 24.11 kl. 18 Virkborg: Söderkulla kyrka.

Ti 25.11 kl. 13.30 Norra Paipis missionskrets: Info Ann-Britt Olenius-Steffansson, 050 523 3918.

Ti 25.11 kl. 18 Missionsauktion: Bykyrkan i Box.

On 26.11 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.
OBS: Ingen KakaoClubben må 17.11.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

VANDA

HELINGE KYRKA S:T LARS

Kyrkovägen 45

Kvällsmässa med gospelmusik: sö 16.11 kl. 18. Gåster: Oscar Taht och Helsingbygdens kör.

Högmässa: sö 23.11 kl. 10. Anu Paavola och Anders Ekberg.

DICKURSBY KYRKA

Stationsvägen 12a

Sånggrupp för alla: to 13.11, 27.11 kl. 15.30–16.30.

Musiklek: fr 14.11, 21.11 kl. 10–11.

Tisdagsgruppen: ti 25.11 kl. 13–15.

Ungdomskväll: on 19.11 kl. 18–20.

Vardagsmirakel-gruppen träff: må 24.11 kl. 13.

MYRBACKA KYRKA

Strömfåravägen 1

Familjecafé med musiklek: ti 18.11 kl. 9.30–11.

Träffpunkten: ti 25.11 kl. 11.30–13.

Ungdomskväll med julklappsverkstad: on 26.11, kl. 18–20.

HÅKANSBÖLE KYRKA

Håkansbölevägen 48

Sottungsby-Håkansbölekretsen: to 27.11 kl. 13.

FOLKHÄLSANHUSET

Vallmov. 28

Dickursbykretsen: on 19.11 kl. 14–15.

ÖVRIGT

Skaparklubben: to 20.11 kl. 15–16.15 i Dickursby skola.

Sportklubben för åk 1–3: tisdagar kl. 16–17 i Dickursby skola.

ViAnda-kören: övar onsdagar kl. 12–14 på Helsinggård.

Vivandi-kören: övar torsdagar r kl. 18–20 på Bygård.

INTERNATIONAL

Sunday Service with Holy Communion: every Sunday at 12pm at Tikkurila church. Fellowship after the service.

Weekly Prayer & Bible Study: on Wednesdays at 5.30pm at Tikkurila Church, 2nd floor room Martta.

The Message Club with Bishop Bo-Göran Åstrand: Thu 20.11 at 2 pm at Tikkurila church, room Valo.

KOLUMNEN

MATS LINDGÅRD

Det första året

I SÖNDAGS valde Domkyrkoförsamlingen ny kyrkoherde för sin församling och ny domprost för Borgå stift. Jag vill rikta ett varmt tack till Camilla Ekholm och Karl af Hällström som ställde sig till förfogande, och gratulera hen som fick flest röster.

Ni som läser det här vet hur det gick i valet. För mig är utgången oklar eftersom jag skriver kolumnen före valet har inletts.

ATT BÖRJA i ett nytt jobb är alltid intensivt. Man ska inlemmas i en ny arbetskultur, lära sig nya rutiner, lära känna nya kolleger och infogas i nya nätverk.

Mitt första år som domprost blev sällsynt intensivt. Det råkande nämligen bli så att många stora evenemang inföll under en kort tidsperiod. Borgå domkyrka skulle tas i bruk igen efter 2,5 års reparationer, Borgå lantdags 200-årsjubileum firades med flera evenemang och Borgåöverenskommelsens kyrkor firade jubileum. Dessutom blev det byte på biskopsstolen; Gustav Björkstrand avtackades och Björn Vikström vigdes till biskop.

»Att börja i ett nytt jobb är alltid intensivt. Man ska inlemmas i en ny arbetskultur, lära känna nya kolleger och infogas i nya nätverk.«

DOMKYRKOFÖRSAMLINGEN OCH domprosten var intensivt involverade i evenemangen. Under mitt första år i tjänsten firades därför många festliga gudstjänster: en eller flera biskopar medverkade vid 20 olika tillfällen, ärkebiskopen besökte Borgå fyra gånger och utländska ärkebiskopar deltog två gånger.

Flera av festmässorna televiserades, en av dem sändes med svenska SVT. Totalt blev det fem teve-gudstjänster under ett drygt år.

INFÖR DEN nya domprostens tillträde har vi försökt se till att ingången inte ska bli lika intensiv som den blev för mig. Bland annat såg vi till att biskopsvisitationen – ett ganska arbetsdrygt evenemang – hölls tidigare än planerat. I stället för att den skulle ha ordnats i början av den nya domprostens ämbetsperiod sköttes den medan jag ännu är i tjänst.

Sysslölös blir den tillträdande domprosten ändå inte. En ny verksamhetsstrategi för Domkyrkoförsamlingen ska göras upp under 2026 – tillsammans med förtroendevalda, medarbetare och medlemmar – och församlingsval ska förberedas och genomföras.

JAG ÖNSKAR den nyvalda kyrkoherden och domprosten allt gott och Guds välsignelse i de kommande uppgifterna.

Mats Lindgård är domprost, ännu några månader.

BORGÅ Stillhet

Mässa i Taizéstil

Torsdagen den **20.11 klockan 18** firar vi en mässa i Taizéstil i Borgå domkyrka. Vi sjunger Taizésånger, lyssnar till Bibelns ord, ber och firar nattvard.

Enkelhet och stillhet är ledord som präglar hela mässan. Sångerna och tystnaden skapar en meditativ atmosfär.

Medverkande är församlingspastor Andreas Lundgren, Reidar Tollander och frivilliga. Ta kontakt med Andreas om du vill medverka och t.ex. läsa texter! andreas.lundgren@evl.fi

En skyddsängel blir till hemma hos Johnny Paulsson.

Ängeln i dödens väntrum

Sin första lilla sjukhusängel gjorde Johnny Paulsson till sin mamma. Nu har de blivit nästan 200.

TEXT: **SOFIA TORVALDS** FOTO: **TINCA BJÖRKE**

MARIEHAMN Sin allra första sjukhusängel tillverkade Johnny Paulsson till sin mamma.

– Sex veckor efter att hon fått besked om cancer var hon borta. Hon sa till mig: Nu Johnny går jag in i dödens väntrum.

Han hade en stor, gammal ängel hemma hos sig, en som han tillverkat på 70-talet. Nu gjorde han den i en liten version, och den fick hon ha på nattsduksbordet på sjukhuset.

– Den dåvarande sjukhusprästen frågade vem som gjort ängeln och mamma svarade att det är hennes son.

Det här hände för sexton år sedan. Sedan dess har det blivit många fler änglar: 196 stycken, räknar han. De är gjorda av mdf-material, en slags spånskiva som är perfekt för tillverkning av möbler och inredning.

– Jag började med att tälja i furu och tall, men då gick det ofta så att träet sprack. Änglens vingar är så ömtåliga.

Än i dag vet han inte riktigt hur han fick idén att göra en liten ängel som ryms i handflatan.

– Änglar har inte betytt något särskilt i mitt liv. Men min mamma läste afton-

bön med mig när jag var barn, och så minns jag den där klassiska bilden med ängeln som skyddar två små barn som går över en bro.

Den svåraste biten är vingarna.

– Där är träet så tunt.

En mjuk känsla

Johnny Paulsson växte upp i Vasa, men flyttade tidigt till Åland. År 1973 ryckte han in i armén, redan följande år gick flyttlasset till Åland. Han har jobbat som snickare hela sitt liv och även om han nu är pensionär snickrar han fortfarande.

– Jag är stolt över de små kvarnar av

Änglarna tillverkas av mdf, en sorts spånskiva.

trä som jag tillverkar och som säljs som souvenirer.

Vid sidan av snickrandet tycker han om att måla akvarell och julkortsmotiv. Korten skickar han sedan till vänner och bekanta.

»Vingarna är så ömtåliga.«

För ett tag sedan skrev Nya Åland en artikel om hans sjukhusänglar, och efter det har många nämnt saken för honom.

– Senast i går var det en person som sa till mig: Visst har jag haft en sjukhusängel i min hand, men jag hade aldrig tänkt på vem som gör dem.

Han får ingen ersättning för änglarna.

– Jag har nog gjort det bara för min godhets skull, som Emil i Lönneberga sa när han kysste lärarinnan. Det känns bra när änglarna kommer till användning. En del sätter ängeln med i graven när en anhörig dör. Jag målar dem med guldfärg i flera varv, så att det ska bli en mjuk känsla av att ha ängeln i handen, säger Johnny Paulsson.

Lokalsidorna för församlingarna i Helsingfors utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Jobba i kyrkan, tänk så fel man kan ha

KOLUMN

Malin Salokivi

Översättare, mer
fördomsfri än förr.

EFTER ETT SKÖNT sommarlov började jag jobba vid Helsingfors kyrkliga samfällighet. I skrivande stund har jag jobbat vid samfälligheten i två månader.

Lite ängslig var jag då jag skulle börja, i synnerhet över att börja jobba i ett kyrkligt sammanhang. Jag tycker inte jag är särskilt troende och det jag tror på, om jag tror, håller jag gärna för mig själv. Så hur skulle det gå att jobba på samfälligheten? Jag såg framför

mig hur alla mina medarbetare hade studerat teologi och hade jättebra koll på sin tro och ville ställa mig besvärliga frågor för att se om jag passade in.

SEDAN BÖRJADE JAG jobba och blev än en gång påmind om varför kyrkan är så bra oberoende om man tror, tror lite, eller inte alls tror. Allt jag fasat för hemma veckorna innan kunde jag strunta i. Man får komma till jobbet precis som man är (okej, kanske inte i pyjamas, men ni vet vad jag menar) och inte en enda diskussion under lunchen har blivit en utfrågning om min tro. Vi är ju faktiskt van-

liga människor som jobbar med vanliga saker. Saker som finns på de flesta arbetsplatser: kommunikation, ekonomi, personaltjänster. Innehållet bara varierar, men det gör det var som helst.

Oberoende av var du jobbar så jobbar du med något du är intresserad av och som hjälper och stöder dig i att utvecklas och vara innovativ. Jobbet är en del av dig, men det är inte hela ditt jag. Likaså kan tron vara en del av dig, men inte allt om dig. Kyrkan kan vara viktig, men den kan också besökas bara för julkyrkans skull.

KYRKAN ÄR FÖR många en plats för tro. Men för många av oss är det även en plats för gemenskap, skratt och vänner, och en plats där man får vara sig själv. Det känns bra att jobba här. Mitt jobb är meningsfullt, jag vet nästan vad jag håller på med och jag påminns dagligen om att vi alla bara vill det bästa för våra medmänniskor. Och det är kanske det bästa med kyrkan.

»Allt jag fasat för hemma
veckorna innan kunde
jag strunta i.«

Hallå där Carita Riitakorpi!

Hon vill att alla ska få en julklapp i år.

– **DET FINNS** ett stort behov av stöd, allt fler har det knapert. Det ser vi tydligt i arbetet inom församlingarnas diakoni, säger Carita Riitakorpi som är diakonissa i Matteus församling.

Om du känner att du kan och vill hjälpa tomten med klapparna i år så öppnar församlingarnas julinsamling, *Ge en julgåva*, redan den 13.11.

– **VI SAMLAR IN** presentkort som delas ut till våra klienter inför jul. Kortet får gärna gå till de stora dagligvarukedjorna. De gör det möjligt för familjer att själva köpa mat och julklappar enligt sina behov. Det är ett respektfullt sätt att hjälpa och få hjälp.

GE EN JULGÅVA – församlingarnas julinsamling 13.11–7.12. Du kan lämna ett presentkort i alla svenska församlingar i huvudstadsregionen, under kansliernas öppethållningstider. Mer info samt öppethållningstider på lahjalahimmaiselle.fi

TEXT OCH FOTO: NINA ÖSTERHOLM

Matteus församling

Andligt liv

Mässor: Söndagar kl. 10 i Matteuskyrkan. I november och december 16.11, 30.11, 7.12, 14.12, 21.12 och 28.12.

Missa inte! Kvällsmässa: Sö 23.11 med gäst Johannes Westö kl. 18. Kom och lyssna på Johannes egen musik, sjung med i psalmerna och delta i bönevandringen. Kvällste efter kvällsmässan.

Första advent: Mässa på första advent söndag 30.11 kl. 10 tillsammans med Juho Kankare, Sirkku-Liisa Niemi och Matteus Kyrkokör.

MU-mässa (Matteus ungdom): On kl. 18 + kyrkfika. Alla är välkomna, oberoende av ålder!

Självständighetsdagens uppvaktning vid hjältegravarna: Lö 6.12 på Vilans kyrkogård (Brändö begravningsplats) kl. 12. På Östersundom kyrkogård kl. 13.

Bönegruppen Molnet: Ett tillfälle för bön to 20.11 och 4.12, kl. 18 i Populus, bredvid köket. Tillsammans delar vi det som vi är tacksamma för och det som tynger oss. Kontakt Inger Österman, 040 738 3504. Gemensam middag från kl. 17 framåt. Varmt välkommen att delta i gemenskapen kring matbordet, bönestunden eller båda.

Barn, ungdom och familj

Kontakt: barnverksamhet Catarina Bär-lund-Palm, catarina.barlund-palm@evl.fi, 050 380 3936, musik och körer Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050 596 7769, ungdomsverksamhet Tonja Weckström tonja.weckstrom@evl.fi, 050 380 3988 och Daniel Jakobsson, daniel.jakobsson@evl.fi, 050 380 0710

Musiklek med familjecafé: Klapp & klang kl. 10 (för 1–4-åringar) och Gung & sjung kl. 11 (för 0–1-åringar) tisdagar i Matteuskyrkan. Ingen anmälan behövs. Kom och sjung och dansa med ditt barn! Kaffe med lite tilltugg efteråt.

Tweentorsdag för åk 3–7: To kl. 13–16.30 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pyssel m.m.

Öppet hus för ungdomar: On från kl. 15. MU-mässa kl. 18. Följ oss på IG @matteusungdom för mer info om hjälpledarutbildningar, läger, resor och anmälningar.

Matteus barnkör och pysselklubb: I skolorna på Matteus församlings område, ti på eftistid. Catarina Bär-lund-Palm leder pysselklubben, Daniela Strömsholm barnkören.

Barnpassning och Barnklubb: ordnas i samband med Matteus Afterwork, to kl. 17. De vuxna kan delta i programmet som ordnas eller gå ärenden (eller egentid!) och barnen får spela, leka och rita tillsammans med hjälpisar.

Musik

Matteus kyrkokör: sjunger de gamla klassiska kyrkomusikverken och även nyare musik från vår egen tid. Övning ti kl. 18–20 i kyrksalen tillsammans med kantor Sirkku-Liisa Niemi 050 566 9418

Popkören: Sjunger svängiga låtar på svenska och engelska, to kl. 15.30. För åk 3–7.

Barnkören: Övar i lågstadieskolorna ti på eftistid. För åk 1–2.

Körledare för Barn- och Popkören: Daniela Strömsholm, daniela.stroms-

holm@evl.fi, 050 596 7769.

Matteus Voice: Vill du stå på scen, men vågar kanske inte stå ensam? Eller har du inte tid att binda dig hela terminen? Då är Matteus Voice kören för dig! Kören jobbar med pop- och rocklåtar på projektbasis, med en julkonsert som avslutning lö 6.12 kl. 16. Övningar: 6.11, 20.11 och 4.12. Kontakt/körledare: Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050 596 7769.

Nya sångare och spelare välkomna i alla körer!

Gemenskap

Kontakt: Matteus kansli matteus.fors@evl.fi eller 09 2340 7300 (ti och to kl. 10–14)

Bibel- och bönegrupp i Matteuskyrkan: Var tredje vecka i Matteuskyrkan. Ti 18.11. Mer info Karin Fougstedt 050 573 7081.

Matteus Afterwork: Torsdagar kl. 17 erbjuder församlingen pizzamiddag i församlingssalen. Maten kostar 3 euro och det ordnas även frivilligt program (bl.a. bönegrupp, bibelstudie och stickkafé) samt barnklubb och barnpassning.

MuskelMoves: Torsdagsjumppa för vuxna i samband med Matteus Afterwork kl. 17–18. Ledare Emma Larsen, 050 491 7360. Barnpassning ordnas.

Stickklubben: Stickklubben träffas jämna veckor i Matteuskyrkan. Handarbete fritt eller gör enligt de mönster vi har. Kontakt: Carita Riitakorpi 050 380 3986.

Bokklubben Bokmalarna: Under höstterminen läser vi boken "Gud är inte plåstret" av Tomas Andersson Wij. Må 1.12 kl. 14. Träffas var tredje vecka. Kontakt: Annica Söderström, 050 568 0085

Kvinnor mitt i livet: Kom som du är och dela livet en stund. Må 24.11 kl. 18 i Matteuskyrkan bakar vi inför julbasaren.

Samling för män: Fr 5.12 kl. 18–20 i Matteuskyrkan. Gästtalare Magnus Riska, teol.dr talar kring temat "Etiopien: 86 språk men samma Jesus". Kontakt: Peter Andersson, 040 533 6185.

Bibelstudium med Stefan Djupsjöbacka: Vi diskuterar utifrån Jonas Gardells bok: Om Jesus. Höstens sista to 11.12. Kl. 18 i Matteuskyrkan i samband med Afterwork.

Mat Tro Sommarprat: Mat och prat om livets stora frågor. I höst diskuterar vi Yles sommarprat. To 20.11 kl. 18 pratar vi om Antonia Atarhs sommarprat.

Missionsafterwork: To 27.11 kl. 18 Etiopien och Nepal i ord och bild. Maje Tast och Mia Westerling berättar om Matteus missionsprojekt.

Waste & Feast i Matteuskyrkan: Ät en bit mat för 3/6 euro och lär känna nya människor vid matsalsbordet. Maten lagas på överbliven mat från mataffärer. Må-fre kl. 11–13.

Följ oss på Facebook och Instagram för våra senaste uppdateringar samt bilder och gemenskap i vardagen @matteus-forsamling.

Evenemang och info hittas också på vår webbsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

Behöver du hjälp eller stöd?

Du kan alltid kontakta församlingens anställda och diakoniarbetarna om du behöver hjälp eller stöd i vardagen eller bara någon att tala med. Kontakta diakoni-arbetare Carita Riitakorpi 050 380 3986.

Ge en julgåva – församlingarnas insamling 13.11–7.12

Vill du bidra? Gör så här:

Köp ett presentkort i en butik du själv väljer. Vi önskar i första hand presentkort från större dagligvarukedjor.

Be att butiken begränsar användningen av dagligvarupresentkortet, så att det inte kan användas för tobak, alkohol eller penningsspel.

Du kan lämna ditt presentkort till vilken evangelisk-luthersk församling som helst i huvudstadsregionen – din gåva är inte bunden till var du bor. Presentkortet delas ut till en behövande i den församling där du har lämnat det.

De svenska församlingarnas kanslier tar emot presentkort:

Johannes församlings kansli, Högbergsgatan 10: Må–ti, to–fre kl. 10–14.

Petrus församlings kansli, Skogsbäcksvägen 15: Måndag, tisdag, torsdag, fredag 10–13 eller enligt överenskommelse.

Matteus församlings kansli, Åbohusvägen 3: tisdag och torsdag kl. 10–14 eller enligt överenskommelse.

Mera info på insamlingens webbplats: www.lahjalahimmaiselle.fi/pasvenska

Ge en julgåva

MATTEUS FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

Kansliet: Kansliet är öppet vardagar kl. 10–14, telefontid ti och to kl. 10–14, 09 2340 7300, matteus.fors@evl.fi.

Lokaler: **Matteuskyrkan,** Åbohusvägen 3 (Matteussalen vän. 1).

Johannes församling

Gudstjänster

Söndag 16.11, högmässa:

kl. 12 i Johanneskyrkan.

Söndag 16.11, kvällsmässa:

kl. 18 i Tomaskyrkan.

Tisdag 18.11, andakt:

kl. 17.30 i Drumsö seniorhus.

Onsdag 19.11, fredsbön:

kl. 12.15 i Johanneskyrkan.

Onsdag 19.11, veckomässa:

kl. 18 i Johanneskyrkan.

Söndag 23.11, högmässa:

kl. 12 i Johanneskyrkan. Schola Sancti Ioannis medverkar.

Söndag 23.11, mässa:

kl. 15 i Folkhälsanhuset i Brunakärr.

Söndag 23.11, kvällsmässa:

kl. 18 i Drumsö kyrka. S:t Jacobskören och Tomas vokalsemblem medverkar. Vi dricker kyrkkaffe från kl. 17.

Onsdag 26.11, fredsbön:

kl. 12.15 i Johanneskyrkan.

Onsdag 26.11, veckomässa:

kl. 18 i Johanneskyrkan.

Gemenskap

Handarbetscafé: fredag 14.11 kl. 15–18 i Johannes vardagsrum. Välkommen också om du bara vill dricka en kopp kaffe och prata en stund! Sista för terminen.

Bibel, tro och tvivel: 17.11 kl. 18 i Hörnan. Gäst: Henrik Andersén.

Tisdag i vardagsrummet: tisdagar kl. 9.30–

17. Lunch kl. 11–13, program kl. 13.30: 18.11 Monica Heikel-Nyberg berättar om Mat-hilda Wrede – En av dem som möjliggjort vardagsrummet. 25.11 Frågesport med Viivi Suonto. Kl. 14.45 andakt, kl. 15 kaffe. Franska bordet samlas 18.11 kl. 15.

Träffpunkt: torsdag 27.11 kl 15 i Högbergssalen. "Ett ljus i mörkret". Dagens gäst: Stefan Djupsjöbacka.

Missa inte! Torsdagskväll: 20.11 i Drumsö kyrka, 27.11 i Högbergsgården och Johanneskyrkan. Mat, program och samvaro för alla! Program varje Torsdagskväll: 16.30–18.30, mat 3 euro vuxna, barn gratis, handens konst, pyssel och lekhörna för barn, 17.45–18.15 musiklek för barn under skolåldern tillsammans med vuxen, 18.30 diskussionsgrupp för vuxna om tron och livet. Läs mera om de enskilda torsdagskvällarna på vår hemsida!

Brunch för unga vuxna: lördag 22.11 kl. 11–14 i Johannes vardagsrum, Rönnevägen 16. Gratis, ingen förhandsanmälan behövs.

Musik

Lunchmusik: tisdagar kl. 12 i Gamla kyrkan. **Jubla! Barnkörskonsert:** lördag 15.11 kl. 17

JOHANNES Varm gemenskap Brunch för unga vuxna

Ge dig ut i november-rusket och kom till värme, ljus, gemenskap och en god, gratis brunch lördag 22.11 kl. 11–14 i Johannes vardagsrum! Adress: Rönnvägen 16, Mejlans. Ingen förhandsanmälan behövs. Brunchen riktar sig till unga vuxna.

MATTEUS Julbasar

Matteus julbasar lö 29.11 kl. 10–13

Köp stickade sockor och vantar, hantverk, ät julgröt och unna dig ett vackert pepparkakshus, bakat av våra egna ungdomar! Intäkterna från församlingens försäljningsbord går till Finska Missionssällskapet. Anmäl intresse till kansliet om du vill sälja dina egna hantverk. Det finns ett begränsat antal försäljningsbord. Under julbasaren kan du också ta den klassiska vägen till Betlehem på julvandringarna! Start kl. 10.30, med nya vandringar varje halvtimme.

PETRUS Kvinnofrukost

Petrafrukost med Maria Björkmark 15.11 kl. 10 i Petruskyrkan

En förmiddag för kvinnor i alla åldrar med frukost och gemenskap. Denna gång gästar Maria Björkmark och talar kring temat andligt våld. ”Vi måste våga prata om också de negativa aspekterna av tro och religion, såsom andligt våld. Vad är andligt våld, hur kan vi känna igen det och hur kan vi hjälpa någon som blivit utsatt? Hur kan vi tillsammans jobba för sammanhang som är trygga och utan våld?”

Kostnad 8/5/0 euro

thylin@evl.fi

Fredagscafé: Fre kl. 17–19 i Petruskyrkan. Kom och drick en kopp kaffe eller te och prata bort en stund. Välkommen ensam eller med familj eller vänner!

Dagscafé: Ti 25.11 kl. 13–14.30 i Petruskyrkan. Kaffe, program och andakt för daglediga. Varmt välkommen! Gunilla Riska: 050 533 4774

Petrafrukost: Lö 15.11 kl. 10–12 i Petruskyrkan. En förmiddag för kvinnor i alla åldrar med frukost, gemenskap och inspiration. Denna gång får vi besök av Maria Björkmark som talar om temat andligt våld. Välkommen! 8/5/0 euro.

Karabrunch: Lö 22.11 kl. 10–12 i Petruskyrkan. Frukost och gemenskap för män i alla åldrar. Gästande talare. 8/5/0 euro. Välkommen!

Missa inte! Skrivarkurser: Lö 22.11 kl. 13–16 i Petruskyrkan. Vi tränar att skriva tillsammans med Sofia Torvalds, författare och journalist vid Kyrkpressen. Anmäl dig till petrus.fors@evl.fi.

De vackraste julsångerna

Vi sjunger in adventstiden med de vackraste julsångerna. Servering med glögg och pepparkakor!

Lö 29.11 kl. 17: i Äggelby gamla kyrka. Arrangeras med Svensk förening i Äggelby.

Ti 16.12 kl. 18: i Munkshöjdens kyrka.

Sö 21.12 kl. 15.30: i Petruskyrkan. Petrusmessa med De vackraste julsångerna.

Andakt och bön

Rummet på övre våningen: Varannan on (19.11) kl. 18.30 i Petruskyrkan. En öppen bibelstudiegrupp för dig som söker en plats där du tillsammans med andra kan dra dig undan för att upptäcka mer av Bibeln och möta Herren. Enkel servering, ingen anmälan behövs. Info: ronny.thylin@evl.fi

Petruskyrkan öppen för bön: Ti kl. 8–9. Tid för egen bön i stillhet med gemensam bönestund mot slutet av timmen.

Förbön och tack: Tvåspråkig förböns-gudstjänst varannan ti kl. 19 i Munkshöjdens kyrka, Raumovägen 3. 25.11 Torsten Sandell. Lovsångskören övar kl. 18.

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: pray.petrus@evl.fi. Post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Hfrs.

Sjung i kör

Petrus vokalensemble: Varannan to kl. 18 i Äggelby gamla kyrka. För dig som sjungit i kör tidigare, eller vill lära dig att sjunga flerstämmigt. Vi uppträder ett par gånger per termin på församlingens evenemang. Nya sångare välkomna! För mer info: mathias.sandell@evl.fi, 050 470 9222.

Kingdom Singers: Må kl. 18 i Petruskyrkan. Internationell lovsångskör med sånger på finska, svenska och engelska. Välkommen med! För mer info: fionat-chow@gmail.com.

PETRUS FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/petrusforsamling

Kansliet: Må–ti, to–fre kl. 10–13, ons kl. 13–16, tel. 09 2340 7100. Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Lokaler: Petruskyrkan, Skogsbäcksv. 15, Munkshöjdens kyrka, Raumov. 3, Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12, Hagasalen och Södra Haga kyrka, Vesperv. 12.

i Johanneskyrkan. Jubla! Kören är en projektör som samlar barn från hela Helsingfors. Fritt inträde. Dansa och sjung med!

För familjer och barn

Familjecafé med musiklek: måndagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i Hörnan. Tisdagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i Johannes vardagsrum i Tomaskyrkan. Fredagar kl. 9–11 (obs! musiklek kl. 10!) i Drumsö kyrka, C-trappan, tvåspråkigt familjecafé med gröt i samarbete med Lauttasaaren srk.

Musiklek efter dagis: torsdagar kl. 17.30 i Johannes vardagsrum. Dörrarna öppna kl. 16–19. Kom och lek, umgås, värm egen mat osv.

Fritids: För barn i klasserna 3–6. Kom och chilla, var med kompisar, spela spel, pyssla, äta mellanmål! En trygg vuxen ledare finns alltid på plats. Fritids i Pärulan på Drumsö: måndagar och tisdagar kl. 13–16. Fritidsledare Nanne: 046 921 7512. Fritids Hörnan: tisdagar och fredagar kl. 13–16. Fritidsledare Martina: 050 380 0823. Fritids i Johannes vardagsrum: måndagar och torsdagar kl. 13–16. Fritidsledare Oscar: 050 439 2618. **Jubla! Barnkörskonsert:** lördag 15.11 kl. 17 i Johanneskyrkan. Jubla! Kören är en projektör som samlar barn från hela Helsingfors. Fritt inträde. Dansa och sjung med!

Info om verksamheten för unga på ungdomsverksamhetens egen hemsida: johannesungdom.fi.

Mera info om församlingens verksamhet finns på helsingforsforsamlingar.fi/johannes. Följ oss på Instagram och Facebook: @johannesforsamling.

JOHANNES FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Kansliet: må, ti, to, fre 10–15. Högbergsgatan 10, tel. 09–2340 7700.

Utrymmen: Johanneskyrkan, Högbergsg. 12, Högbergssalen, Högbergsg. 10 (vån. 2), Hörnan, Högbergsg. 10 (gatuplan), Folkhälsan och Majblomman, Mannerheimv. 97, Gamla kyrkan, Lönnrotsgatan 6, Drumsö kyrka, Kvarnbergsbrinken 1. **Pärulan:** Drumsö kyrka, Kvarnbergsbrinken 1c, Drumsö seniorhus, Norrsvägen 1–3, Arabiastrandens invånarhus, Indragatan 1, utrymmet ”Käantöpaikka”, Johannes vardagsrum, Tomaskyrkan, Rönnvägen 16, Mejlans.

Petrus församling

Gudstjänster

Varmt välkommen på gudstjänst!

Missa inte! Familjemässa: Sö 16.11 kl. 11 i Petruskyrkan. Anne Koivula, Niklas Andersson, Mathias Sandell. En barnanpassad nattvardsgudstjänst för alla åldrar med musik och olika slags aktiviteter. Lunch efteråt! Anmälan till anne.koivula@evl.fi (för att beräkna maten). **Högmässa:** Sö 23.11 kl. 11 i Petruskyrkan. Ronny Thylin, Mathias Sandell. Kyrkkaffe. **Petrus Liv:** Sö kl. 15.30 i Petruskyrkan. Gudstjänst i friare form med gästande

talare, musik och nattvard – kyrkkaffe efteråt. 16.11 Hanna Granroth-Wilding, 23.11 Mikael Sjövall och Marcus Rosenlund. **Taizémässa:** On 26.11 kl. 18 i Petruskyrkan. Ronny Thylin, Mathias Sandell. **Petrusmässa på första advent:** Sö 30.11 kl. 15.30 i Petruskyrkan. Anne Koivula, Ronny Thylin, Mathias Sandell. Eget program för barnen, middag och kyrkkaffe.

Barnfamiljer

Musiklek: To kl. 10 i Södra Haga (Hagasalen, Vespervägen 12). En rolig förmiddag för er med barn 0–5 år. Vi sjunger, leker, spelar och har roligt. För mer info och anmälan, kontakta: anne.koivula@evl.fi. Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för mer aktuell info!

Ungdomar

Ambient: Varannan fre (14.11, 28.11) kl. 18.30 i Petruskyrkan. Ungdomssamling med andakt, varierande program, snacks och härligt umgänge. Välkommen alla ungdomar! @petrusyouth
Hjälpedarutbildning: On 19.11 kl. 17 i Petruskyrkan – för första årets hjälpisar. Mer info: nadine.mabinda@evl.fi

Evenemang och kurser

Bollsport med Petrus: Sö kl. 18.30–19.30 i Staffansby lågstadieskola (Trastvägen 20). Vi provar olika bollsporter och börjar med korgboll i november. Alla ryms med! Ingen avgift och inga förkunskaper behövs. Anmälan och mer info: ronny.

”Jag älskar att skapa nya färger och upplevelser i gudstjänsten”

Johannes församlings nya kantor Senni Valtonen vill med musiken gå bredvid människor i vardagen och i deras största livshändelser. – Jag tycker om att stöda och hjälpa människor att uttrycka känslor på ett tryggt sätt. Det är den viktigaste delen av mitt jobb.

TEXT: **ULRIKA LINDBLAD**

HELSINGFORS Senni Valtonen är multi-instrumentalist med två magisterexamina från Sibelius-Akademien, med en karriär som kantor i Munkkiniemen seurakunta bakom sig och en redan tioårig karriär som skådespelarmusiker på gång. För tillfället medverkar hon i *Tulisiipi* på Tavastehus teater och i *Bröderna Lejonhjärta* på stadsteatern. Där har hon lärt sig spela kornhorn och säckpipa.

– Med nya pjäser får jag nästan alltid nya utmaningar när det gäller instrument. Kornhornet var inte lätt för mig att lära mig, det är mitt första bleckblåsinstrument, men nu har jag börjat spela lite kornett också. Säckpipa är mitt senaste instrument, det är inte så användbart i gudstjänstlivet – eller inte vet jag. Jag har nog spelat säckpipa i en gudstjänst i inledningsmusiken en gång, säger Senni. – Jag älskar att skapa nya färger och upplevelser i gudstjänstlivet med olika instrument.

Speciellt gillar Senni folkinstrument från olika traditioner. Kantele är det instrument som står henne närmast. Men hon spelar också bland annat piano och orgel, några folkflöjter från olika traditioner, lite klarinett, saxofon, nyckelharpa, slagverk och dragspel (”det kan jag inte så bra men jag kan fejka lite”).

– Bandinstrument har jag spelat med skribalever alla år, vi brukar ha egna band på skriborna i Munksnäs. På skribaläger spelar jag helst gitarr i cirkel med ungdomarna. Spelar man piano är man alltid en bit bort.

Närheten, musiken, atmosfären och att med musik kunna uttrycka sådant som orden inte räcker till för, det är viktiga element i Sennis värv som kantor.

– Till exempel vid en begravning hjälper musiken till att skapa en trygg atmosfär där du kan känna saknaden och sorgen, kan färdas igenom avskedsstunden. Med musiken kan vi skapa förutsättningar för en känsla av helighet och andlighet, för sådant som är större än ord. Du kan

Senni Valtonen gillar särskilt folkinstrument från olika traditioner. FOTO: JANI LAUKKANEN

bli upplyft från vardagen till en annan plats och sedan gå tillbaka till vardagen, med något lite med dig från stunden du varit i.

Senni kommer ursprungligen från Orivesi mellan Tammerfors och Jyväskylä.

– Jag var verkligen en landsortsbo innan jag flyttade till Helsingfors 2005. Men jag trivs i stan och med att ha mycket på gång.

Gillar det finlandssvenska

Hon trivs med utmaningar, vilket bland annat fört henne till Tanzania som lärare i ett år. Delvis är det också utmaningen som lockat henne till en helt svenskspråkig församling.

– Det är både fascinerande och lite skrämmande att försätta sig i en sådan här situation, skrattar hon.

Med jobbet på svenska kommer en ny psalmbok, nya obekanta sånger, nya julsånger.

– Men jag har alltid drömt om att jobba på svenska. Jag vet faktiskt inte riktigt varför, men jag tycker om språket och den finlandssvenska kulturen. Den är mera olik den finska än jag först tyckte den verkade vara. Och vill man lära sig finns det ingen annan väg än att engagera sig i sammanhang där det bara talas svenska.

»Jag har alltid drömt om att jobba på svenska.«

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Korsholm utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Johan Sandberg, johan.sandberg@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 3599. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Ett samtal förändrade allt

Medan Johan Myrskog med familj sökte en uppgift övervägde de att helt byta bostadsort. Men då fick han ett telefonsamtal som förändrade allt. Nu har familjen köpt hus och Johan ska bli präst i Kvevlax.

TEXT: JOHAN SANDBERG

KVEVLAX För några år sedan flyttade Johan Myrskog och Charlotte Steffansson-Myrskog från Helsingfors till Vasa med sikte på att stanna ett år medan Johan auskulterar vid Åbo Akademi. Men de trivdes så bra att de stannade.

– Vi har funderat ganska länge på vilken vår uppgift är i Vasatrakten. Vi har inte sett den tydliga vägen framåt och vi har till och med funderat om vi borde flytta härifrån, säger Johan.

I något skede kläckte Charlotte idén att han skulle ringa Fredrik Kass och fråga om han behövde hjälp i Kvevlax.

– Men innan jag gjorde det ringde Fredrik några veckor senare, helt orelaterat, och frågade om jag kunde tänka mig att komma hit för att hjälpa till. Då var det plötsligt som om en dörr stod vidöppen för mig. Jag upplevde att Gud visade mig vägen framåt.

För två månader sedan började Johan som predikobiträde i Kvevlax. Nu jobbar han i församlingen tre dagar i veckan och studerar två dagar.

– Steget från predikobiträde till prästvigning är inte så långt eftersom jag redan är teologiemagister. Det är bara prästkurserna som återstår – hebreiska, grekiska och liturgikurserna.

Han anmälde sig till kurserna efter samtalet med Fredrik.

– Språken gör jag på distans men jag måste till Åbo för liturgikurserna. Det blir en resa till Åbo per vecka.

– Jag får se till att göra något arbete på bussen. Det är ganska smidigt och lite billigare att åka buss än tåg. Det är kanske inte lika bekvämt, men man slipper åka via Tammerfors.

Nu siktar Johan på att bli prästvigd den 7 juni. Något han inte tänkte sig under studietiden.

– Jag skulle inte bli präst, men Herren hade andra planer, konstaterar han och fortsätter: ibland är det inre omständigheter som leder till yttre omständigheter. Men i mitt fall var det tvärtom, de yttre omständigheterna ledde till min prästbana.

Johan Myrskog skulle inte bli präst. – Men Herren hade andra planer, säger han. FOTO: KP-ARKIV/SOFIA TORVALDS

»Jag är jättetacksam och har känt mig välkommen.«

Planen är nu att han ska förordnas till Kvevlax efter prästvigningen.

– Tanken med hela resan har hela tiden varit att bli prästvigd till Kvevlax. Jag har redan inlett samtalet med biskopen.

Efter samtalet med Fredrik Kass föll bitarna på plats. Johan fick en ny kallelse och familjen, som också består av döttrarna Alice, fem år, och Signe, två år, har slagit sig ner i Gerby där de nyligen köpt ett hus.

Som predikobiträde kan Johan i princip sköta alla prästuppgifter i församlingen utom förrättningarna och att dela ut nattvard.

– Det går bra att hålla predikogudstjänster, men själva mässan kan jag inte hålla.

Tills han blir prästvigd är gudstjänsterna Johans huvudsakliga uppgift. Han kommer också att ha hand om skriftskolan som började för någon vecka sedan tillsammans med Isak Edman och Jukka Ihatsu.

– Sedan har jag bekantat mig med folket

och platserna i församlingen.

Hur upplever du Kvevlax församling efter två månader?

– Det har varit jättefint. Jag är jättetacksam och jag har känt mig välkommen. Jag har lärt känna en del människor och platser.

Nu är Fredrik enda sökande till kyrkoherdetjänsten i Korsholm. Kan du plötsligt vara enda prästen i Kvevlax?

– Jag har räknat med att jag under en övergångsperiod tills en ny kyrkoherde kommit är den enda prästen i församlingen.

Har du nån hälsning till Kvevlaxborna?

– Jag vill tacka för det varma välkommandet. Det har verkligen känts roligt att börja och att jag har församlingsbornas uppbackning. Och det menar jag. Jag ser fram emot att växa i uppgiften och in i gemenskapen.

KORSHOLMS PROSTERI

KORSHOLM

Pappa-barnträff: lö 15.11 kl. 9.30 vid Molnträsket. Träff för pappor med barn under skolåldern. Vi träffas vid parkeringen nära Veslatec, Kapellbacksvägen. Korvgrillning och spårning står på agendan.

Högmässa: sö 16.11 kl. 11 i kyrkan. Predikan: Magnus Riska. Björklund, Wargh. Efteråt kyrkkaffe i Sockenstugan.

Missionsgruppen: må 17.11 kl. 13.30 i Smedsby fg, rum Glöd.

Karaträff: ti 18.11 kl. 13 i Smedsby fg, Gröna rummet.

Föräldra-barncafé: on 19.11 kl. 10 i Tölby.

Jubileumskonsert – Musikskolan 60 år: on 19.11 kl. 19 i kyrkan. Korsholms svenska församlings musikskolas 60-årsjubileumskonsert. Medverkande: Camilla Nylund, sopran, Kammarkören Psallite och Korsholms kammarorkester, dir: Erica Nygård. Biljetter: 15 €/10 €. Jubileumsutställningen kan ses i församlingshemmet kl. 17–18.45.

Föräldra-barncafé: fr 21.11 kl. 9.30 i Smedsby fg. Fotograf från Airaksinen är på plats för att ta bilder (fotona hinner till jul).

Högmässa: sö 23.11 kl. 11 i kyrkan. Björklund, Wargh.

Domsöndagens tunga andakt: sö 23.11 kl. 18 i Sockenstugan. Rannanpää, Wargh.

Föräldra-barncafé: on 26.11 kl. 9.30 i Karperö, Carpella strandlid.

KVEVLAX

Bön och nattvard: fr 14.11 och 21.11 kl. 8.45 i kyrkan.

Högmässa: sö 16.11 kl. 10 i kyrkan (ingår i den ekumeniska möteshelgen, se puff!). Kass, Andrén samt Benjamin Sandell. Kyrkokören och EK-kören.

Pysselklubben: (för 5–7-åringar) må 17.11 och 24.11 kl. 18 i Stallet.

Pysselklubben: (för 8–10-åringar) ti 18.11 och 25.11 kl. 18 i Stallet.

Föräldra-barngrupp: on 19.11 och 26.11 kl. 9.30 i Stallet. Fri lek, mellis och sångstund.

Karakaffe: to 20.11 kl. 9.15 i fh. Dagens gäst är Owe Ljungqvist som pratar om ”Bya-radio”.

Gudstjänst: sö 23.11 kl. 10 i kyrkan. Kanckos och Burgmann. Därefter träff för 50-årskonfirmander i församlingshemmet.

KORSHOLM Jubileum

Musikskolan firar 60 år med Camilla Nylund

Korsholms svenska församlings musikskola firar i höst sitt 60-årsjubileum med en storslagen jubileumskonsert i Korsholms kyrka onsdagen den **19 november kl. 19**.

Jubileumskonserten bjuder på ett musikaliskt möte mellan lokala krafter och internationell stjärnglans, med sopranen Camilla Nylund som solist tillsammans med församlingens kammarkör Psallite och Korsholms kammarorkester under ledning av Erica Nygård. På programmet står kör- och orkesterverk som under årens lopp framförts i Korsholms kyrka.

I dag har musikskolan kring 60 elever i undervisningen och tolv musiklärare. I anslutning till konserten kan man bekanta sig med musikskolans jubileumsutställning. Inträdet är 15 euro och 10 euro för pensionärer och studerande.

KVEVLAX Undervisning

Välkomna på ekumenisk möteshelg i Kvevlax!

Möteshelgen ”Jag har hittat en skatt” den **14–16 november** med Benjamin Sandell som huvudtalare.

Fredag **14.11 kl. 19** möte i Kvevlax missionskyrka: Hitta skatten.

Lördag **15.11 kl. 19** möte i Elimkyrkan i Kvevlax: Förvalta skatten.

Söndag **16.11 kl. 10** högmässa i Kvevlax kyrka.

Söndag **16.11 kl. 15** möte i Betesda i Kuni: Ge skatten vidare.

RELOT Gemenskap

Lunchträff för daglediga i Replot

Tisdagen **18.11 kl. 12** ordnar Replots församling en lunchträff för daglediga i församlingshemmet. Här bjuds på fri samvaro, program och andakt och bl.a. Denice Berg, Henrik Östman och Leif Galls medverkar.

Den intresserade anmäler sig senast ti 11.11 antingen till pastorskansliet, tfn 044 3560 543 eller till Leif Galls, tfn 044 3520 156. Självkostnadspris är 8€ (det som blir över ges till missionen).

Varmt välkomna!

Julcafé för missionen: fr 28.11 kl. 14–18 i fh. Flera hantverkare och försäljare är på plats. Till försäljning finns bland annat stickat, bakverk, m.m. Det serveras julgröt och kaffe med dopp under dagens lopp!

REPLIT

Bönemöte: fr 14.11 och 21.11 kl. 10 i församlingshemmet i Replot.

Gudstjänst: sö 16.11 kl. 12.30 i Björkö. Östman, Vidjeskog. Kyrkkaffe.

Lunchträff (för daglediga): ti 18.11 kl. 12 i Replot församlingshem. Medverkande: Denice Berg, Henrik Östman, Leif Galls m.fl. Pris: 8 eur. Anm. senast 12.11 till kansliet, tel 044-356 0543 eller Leif, tel. 044-352 0156.

Öppet hus för föräldrar och barn: on 19.11 och 26.11 med drop-in från kl. 10 i Replot fh. Fri lek och samvaro i klubbbrummet och kafeservering.

Fredagsöppet: fr 21.11 kl. 19 i fh.

Gudstjänst: sö 23.11 kl. 10 i Replot. Östman, Lång. Orgelmusik av Eliel Lindell.

SOLF

Kvinnofrukost: lö 15.11 kl. 9.30 i fh. Gäst Camilla Forsén-Ström som kommer att prata om livsval, kreativitet och människomöten. Pris: 10 euro.

Tankepaus: lö 15.11 kl. 11 i prästgården. För gymnasieåldern och äldre. Vi träffas, fikar och diskuterar. Anm. via sms till Sofia (050-3272774) senast fr 14.11.

Kyrkans Ungdom i Solf och Sundom firar 100 år! Lö 15.11 kl. 18 i fh. Festkväll med tal av Lars-Johan Sandvik, sång och musik, tårta och trevlig samvaro. Välkommen och fira!

Högmässa: sö 16.11 kl. 10. Kanckos, Vidjeskog.

Små & Stora samlas: ti 18.11 och 25.11 i fh. Drop-in från 9.30. Lek, fri samvaro, fika och sångstund. Träff för alla som är hemma med barn under skollåldern.

Bönegruppen samlas: ti 18.11 och 25.11 kl. 19 på vinden i fh. Välkommen!

Pensionärsträff: on 19.11 kl. 13 i fh. Gäster är Tanja Jakobsson & Hanna Skogström (från kommunens rusförebyggande team) som berättar om läkemedel och alkohol.

Kvällsgudstjänst: sö 23.11 kl. 18. Kanckos, Lång.

Karacafé: må 24.11 kl. 9 i fh. Gäst: Mats Carlsson från Hydrolink.

Julkonsert med Singsby sångkör: fr 28.11 kl. 19 i kyrkan. Singsby sångkör, dir. Tina Martin bjuder på en blandning av gamla välkända julsånger och några nyare. Gäster under kvällen är Ann-Katrin Burman och Yngve Lithén. Programblad à 15 eur säljes.

MALAX

Sö 16.11 kl. 18.30: Ungdomskväll i Socken, Malax. Ungdomskvällarna roterar mellan olika församlingsdelar, varannan vecka.

Bergö

Sö 16.11 kl. 14: Högmässa i kyrkan.

Sö 23.11 kl. 14: Gudstjänst i kyrkan.

Malax

Sö 16.11 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Kyrkkaffe efteråt.

– kl. 10: Söndagsskola i Socken.

Sö 23.11 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Kyrkkaffe efteråt.

To 27.11 kl. 18: Syföreningens julauktion i Övermalax FH. Mäklare: Stig-Göran Bonn.

To 27.11 kl. 19: Gubbbön i Socken, varannan vecka. En bönegrupp för män.

Petalax

Sö 16.11 kl. 12: Högmässa i kyrkan.

Sö 23.11 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan.

KOLUMNEN

NIKLAS LINDVIK

Bland livets prickar

JAG ÄLSKAR att åka båt. Jag kör med en 40 år gammal träbåt som heter *Tjärstin*. Hon är 16 fot lång och gör 15 knop.

Det är spännande att köra båt i vår skärgård. Vi brukar säga att om man trillar ur båten i vår skärgård är risken större att man slår ihjäl sig på en sten än att man drunknar.

Ett talesätt säger att man inte behöver känna till var alla stenar och grund finns, utan att det räcker med att man vet var farleden går. Också som en bild på färden genom livet. Hur vet vi då var farleden är?

Det finns sjökort, både på papper och elektroniska. I min båt finns inget sånt. Det allra allra viktigaste när jag kör båt är sjömärken och prickar (eller remmare).

»Vet jag inte målet för min väg genom livet kan det vara svårt att förstå märkena som finns utstakade.«

LATERALPRICKAR är gröna eller röda. De anger om man ska passera på styrbord eller babord sida. Lätt som en plätt. Så länge man ser både och. Ibland ser man bara en röd. Då måste man helt enkelt känna till riktningen, man måste veta vart man är på väg.

Kardinalprickar är svarta och gula i olika kombinationer. De är placerade på olika sidor om ett grund beroende på färg. Nu handlar det alltså om väderstreck! Kör jag norrut och ser en gul-svart-gul pinne så måste jag veta att det är en väst-prick, som är placerad på västra sidan om ett grund, och ska då alltså passera på västra (vänstra) sidan.

Vi måste alltså veta vart vi är på väg. Vet jag inte vad som är målet för min väg genom livet kan det vara svårt att förstå de märken som finns utstakade för mig på livets väg. Jesus sa: "Jag är vägen, sanningen och livet. Ingen kommer till Fadern utom genom mig." Jesus är alltså vägen. Det är det enda vi behöver veta för att hitta hem.

Det är svårt att se färger i starkt motljus. Ibland syns bara en svart pinne. Då finns det bara en sak att göra! Sakta ner, kör sakta! Är man tillräckligt nära så ser man. Gör inget förhastat, ha inte för bråttom!

TACK OCH lov finns det bara ett enda märke som vi behöver känna till för att navigera genom livet. Det är tydligt och klart och syns även i starkt motljus: Korset! Färgen spelar ingen roll (fast vi sjunger "Korset blott ..." i en känd psalm). Det tomma korset visar vägen. Så enkelt – men så svårt ibland.

TILL SIST: Ta inga onödiga risker. Stanna iland om det behövs. Eller som min hund som alltid hukar sig när vi passerar under Replotbron. För säkerhets skull.

Niklas Lindvik är viceordförande i församlingsrådet i Replot församling.

SOLF Jubileum

Kyrkans Ungdom i Solf och Sundom fyller 100 år!

Kyrkans Ungdom i Solf och Sundom firar 100 år med ett hejdundrande kalas lördagen den **15.11 kl. 18** i församlingshemmet i Solf.

Programmet börjar med kaffe, tårta och samvaro och därefter blir det tal av Lars-Johan Sandvik (som också har med sin nya bok som kan köpas på plats). Vi får också njuta av *Sånger vi minns* med Harpunerna och Steve Johnson m.fl. Dessutom kommer det att finnas historik och bilder att ta del av.

Varmt välkommen att fira med oss!

”I väntan på julen” – Lotta Borg ger stämningsfull jul- konsert i Replot kyrka

Sångerskan och låtskrivaren Lotta Borg från Sundom har under närmare ett års tid samarbetat med Skärikyrkans kör. På första advent tar samarbetet en ny vändning då Lotta ger sin julkonsert ”I väntan på julen” i Replot kyrka tillsammans med Skärikyrkans kör, Schlagerkören och Husbandet.

TEXT OCH FOTO:
LILIAN WESTERLUND

REPLLOT Lotta Borg berättar att hon både har haft egna julkonserter och medverkat i andras julkonserter och uppträtt som solist eller i duetter.

– Tanken att få sjunga framför en kör väckte mitt intresse under projektet ”Kör över Kvarken” och då kom vi tillsammans på idén att fortsätta samarbetet under en julkonsert. Efter sommaren var det dags att sätta sig ner och börja planera.

Lotta avslöjar att hon älskar julen och julkonserter.

– En stämningsfull kyrka, förväntan, tända ljus och julmusik ... finns det något bättre sätt att inleda julen och julförberedelserna?

Julkonsertens sånger är en blandning av traditionella och moderna julsånger och sånger som Lotta själv har skrivit. Det blir också körarrangemang av bland andra Niklas ”Nicko” Lindvik. Avsikten är att julkonserten ska bli så stämningsfull som möjligt.

Lotta Borg ger årets julkonsert i Replot kyrka där både traditionell och modern julmusik framförs av solisten själv tillsammans med Skärikyrkans kör, Schlagerkören och Husbandet.

– Jag hoppas vi kan förmedla julens budskap och ge julstämning i adventstid genom konserten, säger Lotta, och hälsar alla välkomna.

Vid årets julkonsert får vi bland annat höra Lottas egen låt *Julefrid* från 2019 till kantorn Heidi Långs nyskrivna körarrangemang. *Julefrid* har blivit en återkommande sång vid Lottas julkonserter och innehåller flera av de ingredienser som kännetecknar hennes musik: närhet, äkthet och värme.

– Sången föddes ur en längtan efter stillhet mitt i decemberbrådskan och utgör en påminnelse om att julens djupaste mening inte finns i stress och

måsten, utan i närheten till varandra.

Lottas varma röst och den stämningsfulla melodin skapar en atmosfär av ro och eftertanke. Sången talar till hjärtat och handlar om tystnaden efter snöfallet, ljusen i mörkret och den inre frid som kan infinna sig när allt annat får vila.

»Sången föddes ur en längtan efter stillhet mitt i decemberbrådskan.«

– Det är nog den här sången jag ser mest fram emot under hela julkonserten. Den kommer att komma till sin rätt med en kör och ett nytt arrangemang av Heidi som känns fräscht och verkligen gör min text rättvisa, säger Lotta.

I julkonserten 30.11 kl. 19 medverkar också Skärikyrkans kör under ledning av Heidi Lång, Schlagerkören från Larsmo under ledning av Hanna Lång och Husbandet, som denna gång består av Leif Galls (percussion), Jan ”Jacke” Jacobson (gitarr/bas) och Anton Plogman (keyboard).

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Pedersöre prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Rebecca Pettersson, rebecca.pettersson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Diakonerna Anne Holm-Haavisto och Maria Östman-Södergård koordinerar väntjänstens verksamhet.

Diakonin efter- lyste vänner – och fick svar!

Diakonerna ser hur ensamheten breder ut sig, särskilt hos äldre. Men hjälpvilja finns det faktiskt också gott om. Då församlingen efterlyste vänner dök åtta frivilliga upp.

TEXT: REBECCA PETTERSSON

NYKARLEBY – Vi kanske känner att vi inte riktigt räcker till som diakoner, säger Maria Östman-Södergård.

– Vi ser ju behoven, att det finns jättemånga människor som är ensamma, säger Anne Holm-Haavisto.

Föromkring två år sen startade de upp en väntjänst i Nykarleby församling. Konceptet är enkelt: diakonerna känner till människor som gärna skulle ha mer sällskap, medan personer som har lite tid att avvara kan ställa upp som frivilliga väntjänst-vänner. Diakonerna försöker sen

hitta bra kombinationer av människor och sammanför klienter och frivilliga.

De nya vännerna kommer överens om vad de vill hitta på tillsammans. Man kan hålla det enkelt och ses över en kaffekopp. Man kan hjälpas åt med att handla, spela spel eller kanske promenera tillsammans, helt beroende på gemensamma intressen och behov.

Maria och Anne betonar att hur ofta man ses är helt på den frivilligas villkor. Man kan till exempel ta en träff i månaden eller varannan vecka.

– Om kontakten funkar bra kan klienten vilja ha hur mycket gemenskap som helst, men de frivilliga kan inte erbjuda mer tid än de har och ska inte ha dåligt samvete över det, säger Anne Holm-Haavisto.

En givande uppgift

Då diakonerna startade upp väntjänsten dök en handfull frivilliga upp. I höst efterlyste församlingen vänner igen och åtta frivilliga kom till det första mötet. Även om ensamheten ökar finns det också människor som vill engagera sig och skapa en positiv förändring.

– De som tidigare ställt upp som frivilliga påpekar också att det är berikande för dem själva. Det är inte så att de bara ger och ger åt klienterna – tvärtom upplever de att de själva får mycket tillbaka, säger Anne Holm-Haavisto.

Att kunna lyssna ser hon som en av de viktigaste egenskaperna för en frivillig vän. Viktigt att komma ihåg är också att man har tystnadsplikt som frivillig, men diakonerna finns till som hjälp och bollplank om det dyker upp problem.

– Vi lämnar ingen i sticket, säger Maria Östman-Södergård.

Ensamhet finns överallt

Maria och Anne har naturligt kontakt

till äldre personer som nyligen mist en livskamrat. Där ser de ibland ensamheten smyga sig på. Men ensamhet finns verkligen i alla åldersgrupper och livssituationer.

– Alla har så fullt upp nu för tiden, det är som om samhället kräver mycket av folk på något sätt. Och så tar förstås mobiltelefonerna mycket tid, säger Maria Östman-Södergård.

Anne Holm-Haavisto fyller i med att mycket av den naturliga kontakten försvinner då allt mer service flyttar till nätet.

Om man vill göra ett litet trotsigt motstånd mot den här utvecklingen, då kan man ställa upp som frivillig väntjänst-vän. Det spelar ingen roll om man är ung-vuxen eller senior, för det finns människor i behov av vänner i alla åldrar. Dessutom kan man ju med fördel umgås lite över generationsgränserna ibland! Det är också välkommet med frivilliga både ute i byarna och i centrum.

Om man är intresserad av att bli någons vän kan man gå in på församlingens webbplats och anmäla sig via formuläret för församlingens frivilligpool, eller också kan man kontakta någon av diakonerna direkt.

– Det finns verkligen ett behov, säger Maria Östman-Södergård.

PEDERSÖRE PROSTERI

JAKOBSTAD

FR 14.11 kl. 19.00: In da House i Församlingscentrets ungdomsutrymme, Mård, Nylund-Wentus.

LÖ 15.11 kl. 18.00: Konsert med Håkan Streng i Jakobstads kyrka. Tema: "Kom i min famn – Sånger om Guds tilltal". Andakt J-G Björk.

SÖ 16.11 kl. 12.00: Högmässa i Jakobstads kyrka, J-G Björk, Svarvar, Wester. U-klubben och ungdomar medverkar, Löfs-Snellman. Under predikan hålls söndagsskola i sakristian. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstadssvenska-forsamling.fi.

SÖ 16.11 kl. 18.00: Fokus i Församlingscentret. Undervisning Patrik Abrams. Barnfokus.

TI 18.11 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för stillhet och förbön.

ON 19.11 kl. 17.30: U-klubben UNG för 9-15-åringar i Församlingscentret. Pyssel, pizza, musik. Löfs-Snellman, Wester.

TO 20.11 kl. 8.30: Morgonmässa i Församlingscentrets kapell, Svarvar.

TO 20.11 kl. 9.00: Gemensam frukost i Församlingscentret. Pris: 5 euro.

TO 20.11 kl. 12.00: Lunchmusik i Jakobstads kyrka, Hannele Mehtälä.

TO 20.11 kl. 13.00: SLEF:s missionssamling i Församlingscentret, Brita Jern.

TO 20.11 kl. 19.00: Vardagspaus för kvinnor – mitt i livet i Bonäs prästgård, Englund.

TO 20.11 kl. 19.00: Hela kyrkan sjunger! i Pedersöre kyrka. Församlingens körer, Musikskolans elever, Borgmästare, Wester.

FR 21.11 kl. 19.00: In da House i Församlingscentrets ungdomsutrymme, Mård, Nylund-Wentus.

FR 21.11 kl. 21.00: "Ljus i mörkret", nattvardsmässa, i Församlingscentret, Edman, Mård, Nylund-Wentus.

LÖ 22.11 kl. 16.00: Förbundet Kyrkans Ungdoms höstmöte i Församlingscentret. Kl. 16 Årsmöte. Kl. 17 Middag. Kl. 18 Kvällsmöte. "Att mötas", Andrey Heikkilä, Fanny Sjölin & co, Matti Aspvik m.fl. Barnpassning.

LÖ 22.11 kl. 20.00: Kvällsmässa i Jakobstads kyrka, Englund, Matti Aspvik, Fanny Sjölin & co.

SÖ 23.11 kl. 12.00: Högmässa i Jakobstads kyrka, J-G Björk, Edman, Borgmästare, Cantate, Gloriakören, Roy Pettersen, Musikskolan. Maria Salos gudstjänstgrupp. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstadssvenska-forsamling.fi

TI 25.11 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för stillhet och förbön.

ON 26.11 kl. 14.00: Samtalsgrupp kring sorg i Församlingscentret, Svarvar, Ekman.

LARSMO Diakoni

Julhjälp

Röda Korset i samarbete med Larsmo församling samlar under tiden **24 november – 8 december** in livsmedel, hygienartiklar och annat med lång hållbarhet vid S-Market i Larsmo. Produkterna kan doneras i en köpvagn intill kassorna och delas ut av diakonin till hushåll i Larsmo inför julen. Tack för din gåva!

ON 26.11 kl. 17-20: Jakobstads kyrka öppen – Julöppning i staden Jakobstad. Program i kyrkan: Musik varje jämn timme, skattjakt för barn, glögg och pepparkaka.

ON 26.11 kl. 17.30: U-klubben i Församlingscentret, Löfs-Snellman, Wester.

TO 27.11 kl. 8.30: Morgonmässa i Församlingscentrets kapell, Svarvar.

TO 27.11 kl. 9.00: Gemensam frukost i Församlingscentret. Pris: 5 euro.

TO 27.11 kl. 12.00: Lunchmusik i Jakobstads kyrka, A-K Johansson, flöjt, L Borgmästare, orgel.

KRONOBY

www.kronobyforsamling.fi

Mässa sö 16.11 kl. 10: Kronoby kyrka. Kavilo, Borgmästare.

Andlig fördjupningsdag: Tillbedjan lö 22.11 kl. 14-20: Kronoby kyrka. Stefan Äng, Jimmy Österbacka, Sarah Tiainen, Kavilo, Wallis, Forsman. Servering. Obs anmälan för middag.

Mässa sö 23.11 13: Kronoby kyrka. Wallis, Stefan Äng, Kavilo, Forsman.

Terjärv

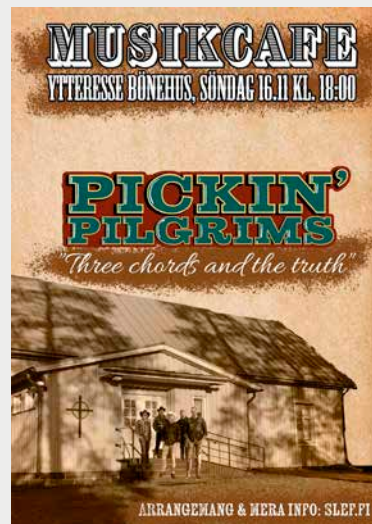
Taizémässa sö 16.11 kl. 18: Terjärv Festsal. Heikkilä, Borgmästare, Kyrkokören, Christina och Evelina Heikkilä.

Gudstjänst sö 23.11 kl.10: Terjärv kyrka. Wallis, Forsman.

PEDERSÖRE Musik

Hett kaffe och trallglad bluegrassgospel

Söndagen den **16.11 kl. 18** blir det sång- och musikcafé med Pickin' Pilgrims i Ytteresse bönehus. Varm stämning, hett kaffe och trallglad bluegrassgospel utlovas. Allt varvat med några tänkvärda ord mellan låtarna. Alla varmt välkomna!

Nedervetil

Mässa sö 16.11 kl. 10: Nedervetil kyrka. Timo Saitajoki, Kristina Klingenberg.

Gudstjänst sö 23.11 kl. 10: Nedervetil kyrka. Kavilo, Kristina Klingenberg.

LARSMO

Gudstjänsterna strömmas via församlingens YouTube kanal samt direktsändning i Larsmo När-TV.

On 12.11 kl. 19 Lovsång och bön för kvinnor: i församlingshemmet, Gunilla Holmberg talar över temat "Vandringen mellan korset och tronen", servering.

To 13.11 kl. 11-12.30 Sopplunch: i Holm bönehus.

- kl. 18.30 Sommarskriftskolans start (grupp 2): i kyrkan för konfirmander och föräldrar.

Lö 15.11 kl. 18.30 Lördagssamling: i församlingshemmet, Roland Nyfelt, servering, barnpassning.

Sö 16.11 kl. 10 Högmässa: Hildén, Wiklund. Kyrkvärd: Kaptens södra.

To 20.11 kl. 14 Nattvard vid Sandlunden: Hildén, Smedjebacka.

- kl. 18-20 Språkcafé: i huvudbiblioteket i Holm. Vi träffas över en kopp kaffe/te och pratar enkel svenska/finnska tillsammans, eget program för barnen. Arr. Larsmo

JAKOBSTAD Gemenskap

Vill du bli döpt eller konfirmerad som vuxen?

Funderar du på dop som vuxen? Blev du döpt som barn men inte konfirmerad som tonåring och undrar hur du skall göra för att bli konfirmerad som vuxen? Du har nu möjlighet anmäla dig till vuxenskriftskolan.

Start torsdag **13.11 kl. 18** i Kyrkostrands församlingshem med en föreläsning i vår församlingsskola (som är öppna föreläsningar) om "Gudstjänsten och vardagen" med Jakob Edman. Mer info på hemsidan under Dop och konfirmation (vuxen).

PEDERSÖRE Kalas

Drängstugan i 40 år

I fyrtio år har frivilliga arbetat med att sortera, packa och sälja kläder i Sisbacka, Purmo. Människor har fått ta del av hjälpen i många olika länder.

Välkommen att fira med födelsedagstårta och kaffe torsdagen den **27.11 kl. 17-20** i Nya Drängstugan, Purmovägen 305!

Röda Kors-avdelning, Larsmo kommunbibliotek och Larsmo församling.

Sö 23.11 kl. 10 Högmässa: Markus Ventin, Smedjebacka, kyrkkaffe. Kyrkvård: Kaptens norra.

– kl. 15 **Nattvardsmässa:** i Risöhall bönehus. **To 27.11 kl. 9.45 Adventskyrka för förskola och småbarnspedagogiken:** Jan Nygård, Smedjebacka, barnledare.

– kl. 10.45 **Adventskyrka för dagklubbar, föräldrabarngrupper och hemmavarande familjer:** Jan Nygård, Smedjebacka, barnledare.

– kl. 19 **Karasamling:** i Inremissionshemmet, Saul Mäenpää m.fl.

Julhjälpen: Röda Korset i samarbete med Larsmo församling samlar under tiden 24.11–8.12 in livsmedel, hygienartiklar och annat med lång hållbarhet vid S-Market i Larsmo. Produkterna kan doneras i en köpvagn intill kassorna och delas ut av diakonin till hushåll i Larsmo inför julen.

NYKARLEBY

Gudstjänster

Sö 16.11 kl. 10 Högmässa: Nkby kyrka. Magnus Dahlbacka, Ringvall.

– kl. 12 **Gudstjänst:** Jeppo kyrka. Dahlbacka, Ringvall.

– kl. 18 **Familjegudstjänst:** Munsala fh, Smeds, Lönnqvist, Vestersund, drama av klubbarnen.

Sö 23.11 kl. 18 Gemensam kvällsmässa: Nkby kyrka, Edman, Albert Häggblom

Samlingar och grupper

15.11 kl. 18 Sykars brunn: Nkby fh, gemenskapskväll. Josef Westerlund, Siv Westerlund, m.fl.

Må 17.11 kl. 18 Bibelläsning till musik: i Nkby kyrka, Markusev.

On 19.11 kl. 19 Missionskafé: Pensala bönehus. Dahlbacka.

To 20.11 kl. 13 Missionsmöte: i Jeppo bönehus, Birgitta Sarelin

Lö 22.11 kl. 18 Bön och lovsång: Socklot bönehus. Stratton m.fl.

Sö 23.11 kl. 16 Bibelstudium: Nkby fh, A. Häggblom, sånggr. Salem (SLEF)

– kl. 18 **Ekumenisk bön och lovsång:** Hirvlax baptistkyrka, Ida-Maria Björkqvist

Ti 25.11 kl. 16 Julbasar för missionen: och försäljning av julgröt i Nkby fh.

To 27.11 kl. 13 Missionsmöte: i Jeppo bönehus. A. Häggblom.

PEDERSÖRE

www.pedersoreforsamling.fi

Lö 15.11 kl. 19 Musikcafé: Bennäs kyrkhem. Roland Semska, Kicki o Malin Sandbacka

– kl. 19 **Sammankomst:** Lepplax bykyrka

Sö 16.11 kl. 10 Högmässa: Pedersöre kyrka. Österbacka, Pandey. Kyrkokören

– kl. 10 **Gudstjänst:** Esse kyrka. Björk, Östman, Pedersöre Musikkår, dir Johan Tornberg. Strömning i Youtube

– kl. 14 **Sammankomst:** Punsar bönehus

– kl. 15 **Sammankomst:** Flynnängens bönehus

– kl. 18 **Kvällsmässa:** Purmo kyrka. Björk, Pandey

– kl. 18 **Sångcafé med Pickin' Pilgrims:** Ytteresse bönehus

Ti 18.11 kl. 19 Mats Nyholm med team från Sankta Clara i Stockholm: Bennäs kyrkhem. Kören Glädjekällan

On 19.11 kl. 13 Stickcafé: Esse Baptistkyrka

To 20.11 kl. 14 Andakt: Essehemmet. Komulainen, Malmsten-Ahlsved

Lö 22.11 kl. 19 Domsöndagsmöten: Källby bönehus. Tomas Klemets, Östman. Lina Forsblom, Elvira Forsblom, sång

Sö 23.11 kl. 10 Gudstjänst: Pedersöre kyrka. Björk, Östman. Mats Löf, sång. Strömning i Youtube

– kl. 10 **Högmässa:** Esse kyrka. Komulainen, Malmsten-Ahlsved. Petter Eriksson, saxofon

– kl. 13 **Gudstjänst:** Åvist bykyrka. Komulainen, Östman. Rolf Blomqvist orgelsolon

– kl. 14 **Domsöndagsmöten:** Källby bönehus. Österbacka, Storgjutokören

– kl. 14 **Sammankomst:** Punsar bönehus

– kl. 15 **Sammankomst:** Flynnängens bönehus

Må 24.11 kl. 13 Symöte: Forsby bykyrka. Kung

– kl. 13 **Symöte:** Källby bönehus. Monica Cederberg

– kl. 18 **Förbön och befrielse:** Bennäs kyrkhem. Boris Sandås m.fl

On 26.11 kl. 12 Vänfest med gröt, kaffe o smörgås: Essegården. Portin, Malmsten-Ahlsved, Kung

To 27.11 kl. 17 Drängstugan 40 år: Tårta o kaffe i Nya Drängstugan

Kom med!

Bibel och bön: Bennäs kyrkhem. Tisdagar kl. 18

Bön: Purmo kyrkhem. Torsdagar kl. 18

Samtal och bön: Ytteresse bönehus. Torsdagar kl. 19

KOLUMNEN

MARKO SJÖBLOM

Den svåra trålbundna viljan

VI HAR FÅTT FIRA Nicenska trosbekännelsens 1700-årsminne i år. Ett annat märkesår har fått mycket mindre uppmärksamhet trots att det i allra högsta grad gäller oss lutheraner och de mest centrala frågorna i vår kristna tro. I november 2025 har det gått 500 år sedan reformatorn Martin Luther senhösten 1525 gav ut boken *De servo arbitrio* eller *Om den trålbundna (eller ofria) viljan*.

Om den trålbundna viljan har ofta kritiserats och den har också blivit missförstådd. Luthers mustiga stil, retorik, bibeltolkning och de bakomliggande senmedeltida filosofisk-teologiska frågeställningarna om frälsningen har inte alltid underlättat emottagandet av hans budskap. Ändå nämns *Den trålbundna viljan* bland de skrifter som också våra bekännelseböcker rekommenderar till användning. Boken är också översatt till svenska och finska.

I FÖRHÅLLANDE TILL många vardagliga saker är vi ganska fria att fatta olika beslut. Men har vi en fri vilja i förhållande till Gud? Kan vi med våra egna krafter förbereda oss för att ta emot Guds frälsande nåd? Många tänkte då – och tänker fortfarande – att Gud inte kan förneka sin nåd av någon som gör sitt bästa.

»Luther visar hur Gud ger den frälsande nåden åt syndaren, utan hennes förtjänster och strävanden.«

LUTHER VISAR DÄREMOT hur Gud ger den frälsande nåden åt syndaren, utan hennes förtjänster och strävanden. Människan kan inte med sina egna beslut och krafter sluta att vara syndare. Men när lag och evangelium om syndernas förlåtelse och Kristi uppståndelse predikas, utför Guds Ande sitt dolda verk och föder den tro som griper tag i Kristus. Och fast vi förblir syndare livet ut kan Guds Ande begränsa syndens makt i våra liv. Nåden betyder inte att vi blir accepterade sådana som vi är. Nåden blir verklighet när vi genom den tro som Anden verkar förenas med Kristus och förklaras fria från synden på grund av Honom. Det som är omöjligt för oss människor är möjligt för Gud!

Marko Sjöblom är kaplan i Larsmo församling.

NYKARLEBY Undervisning

Bibelstudium med högmässa i Nykarleby

Bibelstudium ordnas i SLEF:s regi i Nykarleby församlingshem söndagen **23.11 kl. 16** under ledning av Albert Häggblom. Sånggruppen Salem medverkar.

Efter servering i församlingshemmet hålls kvällsmässa **kl. 18** i Nykarleby kyrka med Mats Edman (liturgi) och Albert Häggblom (predikan). Välkommen med!

My Kallerfjord, Carina Lassila och Kari Nyman har jobbat tillsammans i Larsmo församling i oktober. Carina Lassila är diakonissa i församlingen. FOTO: CARINA LILJEKVIST

Från Stockholm till Larsmo

Kari Nyman och My Kallerfjord har jobbat som volontärer i Larsmo församling i en månad. – Det är som en stor familj. Alla vet allt om alla, säger My Kallerfjord.

TEXT: **REBECCA PETTERSSON**

LARSMO I oktober har Larsmo församling haft hjälp av tre volontärer från St:a Clara kyrka i Stockholm. Två av dem är Kari Nyman och My Kallerfjord.

Larsmo församling och Inremissionshemmet i Larsmo samarbetar nämligen med Mats Nyholm, en av prästerna i St:a Clara, som också leder en missionsrörelsskola i kyrkan.

– Tidigare har vi varit här i kortare perioder från St:a Clara kyrka och nu kom vi för första gången hit som månadsmissionärer. Syftet är att vi ska hjälpa till och vittna om Jesus på olika sätt, säger Kari Nyman.

I praktiken har de deltagit i föräldrabarngrupper och syföreningar, gudstjänster och hembesök. Ja, allt möjligt!

Hur har det varit?

– Det är jättekul att få uppmuntra människor, och att få höra att det gått in i människors hjärtan, säger Kari Nyman.

För honom är lovsång väldigt viktigt, liksom budskapet om att alla är värdefulla och älskade. Han betonar att Gud gett sitt liv för alla människor, och att det betyder något också på ett personligt plan.

My Kallerfjord har uppskattat att tillbringa en lite längre tid på ett och samma ställe. Hon säger att det gjort det möjligt att komma ner på marknivå, möta människor och få insyn i hur de har det.

– Överlag trivs jag bra i Finland. Larsmo är ett familjärt ställe där det finns en stark gemenskap även om inte alla tycker lika. Det är som en stor familj.

Alla vet allt om alla. Det är en trygghet.

Hon konstaterar att det framför allt är en tillgång, men också kan vara en utmaning. Om man går igenom något som förändrar en i grunden kan det vara svårt att leva i sin nya identitet på en plats där alla känner den gamla versionen av en.

Harskillnaderna mellan församlingsliv i Stockholm och i Larsmo varit större eller mindre än ni väntat er?

– Självklart finns det en skillnad. Stockholm är ju en hel del större än Larsmo, så det blir ju automatiskt annorlunda. Men annars är det ganska likartat. Det finns utåtriktad verksamhet på de sätt som passar området, säger Kari Nyman.

I Stockholm funkar det till exempel inte att åka hem till folk med matkassar, så man ordnar matutdelningar istället. I Larsmo kan det vara bättre att göra hembesök.

My Kallerfjord är inne på samma linje.

– Här får man förmånen att komma hem till folk, att verkligen möta dem.

Barnhem, missbruk och Jesus

Kari är född i Finland, i närheten av Loimaa. Då han var fyra månader gammal dog hans pappa. Han blev placerad på barnhem som treåring och hämtades därifrån av sin äldre syster då han var tio år.

Sen bodde han i Björneborg tillsammans med sin syster och hennes man, och då mannen blev permitterad flyttade de till Sverige i jakt på jobb. Kari flyttade med och fick efter en tid problem med missbruk.

– Då jag blev frälst 2002 var det som att komma från helvetet till himlen. Jesus kärlek ger mig en nöd för andra människor. Det är det som är min drivkraft.

Hos My finns dragningen till det utåtriktade församlingsarbetet i att hon är en person som vill hjälpa och finnas till för andra. Dessutom tycker hon om att resa och se nya platser.

– När jag själv blivit återupprättad vill jag också ge vidare det jag fått. Det är ju en gåva från Gud, säger hon.

Carina Lassila, diakonissa i Larsmo församling, säger att det varit en tillgång att ha hjälp av volontärer i församlingen. Även om arbetslaget har bra stöd av varandra jobbar de rent praktiskt ofta ensamma.

– Jesus skickade ju ut lärjungarna två och två. I och med Kari och My har vi inte behövt arbeta ensamma på samma sätt.

– De har också varit till stor inspiration med sin frimodighet att vittna om Jesus, be för sjuka och sjunga till som tätt.

PÅ GÅNG LOKALT NÄRPES, KRISTINESTAD, KORSNÄS, MALAX, PETALAX, BERGÖ

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Närpes prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Pian Wistbacka, narpes@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 5797. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Julhjälpen räcker ut en hjälpande hand

Julhjälpen i Malax, Petalax och Bergö startade som ett svar på behovet av stöd till hushåll i Malax kommun. Också i år kommer Julhjälpen med glädje och ljus.

TEXT: **PIAN WISTBACKA**

MALAX – Att be om hjälp pekar på styrka – inte svaghet, säger tf diakon **Sara Brännudd**, som också fungerar som Julhjälpenkoordinator.

Julhjälpen ges i form av presentkort till matbutiker. Tack vare aktiva frivilliga och föreningar delas också bakverk och stickade produkter ut till samtliga hushåll som är mottagare av Julhjälpen.

– Tanken bakom Julhjälpen är att vi ger hushållen en guldkant inför julen, möjliggör mat på bordet eller en julklapp till barnet. På det sättet stärker vi hoppet och ser våra medmänniskor, säger Sara Brännudd.

Att få julhjälp kan betyda en hel del för den som känner att det är svårt att få det att gå ihop inför julen. Så här berättar en av mottagarna:

– Det är viktigt. Vi kan vi köpa lite godare mat till julen och julgodis åt alla i familjen.

Ett verkligt teamwork

Nyckelordet när satsningen genomförs är samarbete. Samarbetspartners är bland andra Malax församling, Psykosociala föreningen Träffpunkten rf, Pingstkyrkan i Petalax, Tabor Bergö, FRK lokalavdelningar i kommunen, Malax mitt emellan Marthaförening, Malax kommun, Österbottens välfärdsområde, stiftelser, ett flertal lokala föreningar och företagare samt – inte minst – många frivilliga.

– Det är ett teamwork, allas insats är viktig för att det ska lyckas, säger Sara Brännudd.

Andreas Sten som är verksamhetsledare på Träffpunkten r.f. deltar både i det uppsökande arbetet och utdelningen av julhjälpen.

– Det känns bra då man får erbjuda stöd i form av Julhjälpen. Glädjen bland mottagarna är stor, säger han.

»Att be om hjälp pekar på styrka – inte svaghet.«

Från vänster: Andreas Sten (Träffpunkten rf), Sara Brännudd (Malax församling, Julhjälpenkoordinator), Tina Holms och Maria Lagerstedt (FRK Malax lokalavdelning). FOTO: PRIVAT

Förutom insamlingar ordnas evenemang runtom i kommunen. Det betyder att samtidigt som man bidrar till Julhjälpen kan man delta i trevligt program, som loppis eller auktioner (se annonseringen!).

Har antalet mottagare av julhjälpen ökat genom åren, Sara Brännudd?

– Ja, till viss del. Ifjol fick cirka 140 hushåll ta del av Julhjälpen i kommunen. Fler familjer har tagit kontakt genom åren och olika aktörer inom Julhjälpen har fått fortsätta stödja hushållen också efteråt om de önskar fortsatt stöd i sin vardag.

– Det känns fint att få förvalta förtroendet och kunna räcka ut en hjälpande hand.

Julhjälpen

Riktat sig till mindre bemedlade barnfamiljer och ensamstående i Malax, Petalax och Bergö.

Ges i form av presentkort till matbutiker.

Ta kontakt om du känner någon som behöver julhjälp, eller om du själv behöver hjälp!

Ring eller sms: a tf diakon Sara Brännudd, 040-587 2010, eller verksamhetsledare Andreas Sten vid Träffpunkten r.f., 050-382 7830.

NÄRPES Musik

Konsert med Mixtakören

Lördag **15.11 kl. 18** är alla varmt välkomna till Närpes kyrka på konserten "I väntan på julen" framförd av Mixtakören. Kom och njut av vacker musik inför advents- och jultiden!

KORSNÄS Molpe

Auktionskväll i Molpe bykyrka

Onsdag **19.11 kl. 18.30** ordnas auktion i Molpe bykyrka. Gåvor mottages med tacksamhet. Intäkterna används till förmån för bykyrkan. Lotteri och servering.

Varmt välkomna!

KRISTINESTAD Träff

Tyg och Brustna hjärtan

Pärbandet, samling för kvinnor, i Kristinestads församlingshem fredag **21.11 kl. 18.30**. Rubriken för kvällen är "Tyg och Brustna hjärtan". Kvällens gäst Cecilia Sakatira lär utsatta kvinnor i Grekland att väva. Kom med och hör vad som hände med vävstolarna som donerades från Hemslojdsgården! Servering 5 euro. Försäljning av Sakatiras kvinnoarbets produkter. Lotteri.

MALAX Auktion

Stickat som värmer och gör gott

Syföreningens traditionella julauktion går av stapeln torsdag **27.11 kl. 18** i Övermalax församlingshem. Sockor, vantar, handarbeten, bakverk m.m. till förmån för missionen! Lotterier med fina vinster till förmån för Julhjälpens i Malax-Petalax-Bergö. Mäklare: Stig-Göran Bonn, andakt med Tomi Tornberg. Varmt välkomna!

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Högmässa sö 16.11 kl. 11: i Korsnäs kyrka, presentation av mässans innehåll. Friman, Granholm.
Baltikumvännernas loppis: öppet varje tisdag kl. 13–17.
Liten och stor ti 18.11 kl. 9.30–11.30: i fh.
Träffpunkt i bönehuset ti 18.11 kl. 14: i Taklax.
Kyrkans barntimme i bönehuset ti 18.11 kl. 18: i Taklax.
Matutdelning och kaffestund: onsdagar kl. 10 i fh.
Kyrkans barntimme on 19.11 kl. 17.30: i fh.
Barnkören on 19.11 kl. 18: i fh.
Auktion on 19.11 kl. 18.30: i bykyrkan, Molpe. Gåvor mottages med tacksamhet. Till förmån för bykyrkan. Lotteri. Servering.
Missionskväll to 20.11 kl. 18: i fh. Medverkande: representer från Creative Hands, Tom Ingvesgård, Friman och Hofman. Servering.
Gudstjänst sö 23.11 kl. 11: i kyrkan. Lillbäck Engström, Lolax.
Liten och stor ti 25.11 kl. 9.30–11.30: i fh.
Barnkören on 26.11 kl. 18: i fh.
Tusen tack till alla som engagerade sig för en lyckad soppdag 1.11. Ett stort tack till Korsnäs älgjaktlag för köttet!

KRISTINESTAD

www.kristinestadssvenskaforsamling.fi

Fr 14.11 kl. 18.30: Ekumenisk bön i Saalem.
– **kl. 18.30:** Magasinet öppet för ungdomar i Lappfjärds församlingshem (Lfds fh).
Lö 15.11 kl. 19: Lovsångskväll i Sideby kyrka. Daniel och Erica Norrback.
Sö 16.11 kl. 10: Högmässa i kyrksalen i Lfds fh. Norrback, Bergqvist.
– **kl. 12 Gudstjänst:** i Kristinestads kyrka (Krs kyrka). Norrback, Bergqvist.
Ti 18.11 kl. 13: Kenya syförening i grupprummet i Lfds fh.
– **kl. 18:** Gemenskap kring Bibeln i Kristinestads församlingshem (Krs fh). Daniel Norrback.
To 20.11 kl. 13.30: Besökskören gör besök till Kristinahemmet. Gemenskap kring sången. Träff kl. 13.20 innanför grinden. Erica Norrback.
Fr 21.11 kl. 18.30: Magasinet öppet för ungdomar i Lfds fh.
– **kl. 18.30:** Pärbandet-samling för kvinnor i Krs fh.
– **kl. 21:** Pärbandsmässa i Krs kyrka. Gunilla Teir, Erica Norrback.
Sö 23.11 kl. 10: Gudstjänst i kyrksalen i Lfds fh. Engström, Martikainen.
– **kl. 15:** Gudstjänst i Sideby kyrka. Engström, Martikainen.

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi

Närpes

Lö 15.11 kl. 18 Konsert "I väntan på julen": i Närpes kyrka. Konsert med Mixtakören.
– **kl. 18 Sång och bön:** i Luthergården. Håkan Sälö, Elias Jakobsson, lovsångsgrupp, Kristina Örn, Mia Bernas-Otieno
Sö 16.11 kl. 18 Innerlighetens mässa: i Närpes kyrka. Patrica Strömbäck, Gerd Lindén-Liljehage, flickkören Glada Noter. Servering efter mässan.
Ti 18.11 kl. 10 Karasamling: i Närpes församlingshem. Anders Blomberg
On 19.11 kl. 18 Litteraturskafferiet: på NärBok. Anders Blomberg, Nyberg

– **kl. 18 Församlingsafton – missionärsafton:** i Närpes församlingshem. Missionärsbesök från Grekland. Cecilia Sakatira berättar om missionsarbete i Athen.
Lö 22.11 kl. 18 Aftonmusik: i S:ta Maria kyrkan tillsammans med Legato
Sö 23.11 kl. 12 Gudstjänst: i Närpes kyrka. Liturg Tom Ingvesgård, gästpredikant, Gerd Lindén-Liljehage
– **kl. 15 Gudstjänst:** i Nämptnäs bönehus. Liturg Tom Ingvesgård, gästpredikant
Må 24.11 kl. 9 Utdelning av matkassar: på Café Albert. Kristina Örn, Anders Blomberg, Birgitta Lillbäck Engström

Övermark

Fr 21.11 kl. 18.30 Karasamling: i Övermarks församlingshem. Anders Blomberg, Tom Ingvesgård
Sö 23.11 kl. 10 Gudstjänst: i Övermarks kyrka. Tom Ingvesgård, Gerd Lindén-Liljehage, gästpredikant

Pörtom

Sö 16.11 kl. 10 Högmässa: i Pörtom kyrka. Ulf Sundqvist, Jan-Ola Granholm, Patric Sjölander, konfirmander deltar
On 26.11 kl. 13 Karasamling: i Pörtom servicehuset. Anders Blomberg

KORSHOLMS PROSTERI

MALAX

Sö 16.11 kl. 18.30: Ungdomskväll i Socken, Malax. Ungdomskvällarna roterar mellan olika församlingsdelar, varannan vecka.

Bergö

Sö 16.11 kl. 14: Högmässa i kyrkan.
Sö 23.11 kl. 14: Gudstjänst i kyrkan.

Malax

Sö 16.11 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Kyrkkaffe efteråt.
– **kl. 10:** Söndagsskola i Socken.
Sö 23.11 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Kyrkkaffe efteråt.
To 27.11 kl. 18: Syföreningens julauktion i Övermalax FH. Mäklare: Stig-Göran Bonn.
To 27.11 kl. 19: Gubb-bön i Socken, varannan vecka. En bönegrupp för män.

Petalax

Sö 16.11 kl. 12: Högmässa i kyrkan.
Sö 23.11 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan.

KOLUMNEN

JENNI BROO

I din och min ryggsäck

JAG ÄR en tänkare, min hjärna går ofta på högvarv. Några (läs: många) säger att jag tänker för mycket, och så är det nog. Jag har alltid överanalyserat saker och funderat på varför jag gjorde så och varför sa jag så. Förstås tänker jag inte bara utifrån mig själv, jag funderar också ofta på andra människors beteenden och hur de reagerar på olika saker. Varför reagerar en person väldigt starkt när en annan tycker det är en bagatell? Vad är det som ligger bakom en människas beteende?

Vi vet inte vad andra bär i sin ryggsäck, några har en tung ryggsäck men berörs knappt av den, någon har en nästan tom ryggsäck men kommer just och just framåt. Hurudan ryggsäck har du? Vad väger den och vad har du i den? Vad är det som har format dig till den du är idag?

MINA TRAUMAN har gjort att jag är en katastroftänkare. För många år sen gick mitt katastroftänk till överdrift när jag var livrädd för att alla mina nära och kära skulle dö. Hörde en person inte av sig om hon blev försenad, gick tankarna direkt till att hon hade dött i en bilolycka och jag gick igenom hur jag skulle reagera vid beskedet, under begravningen och så vidare. Allt för att skydda mig från chocken som jag inte ville uppleva. Jag försökte ta kontroll över en eventuell situation för att kunna fungera.

»Hurudan ryggsäck har du? Vad väger den och vad har du i den?«

Min man ville underlätta för mig så en tid hade han den funktionen på sin telefon att jag alltid såg var han var. Jag förstod till sist att det inte är hälsosamt att planera dödsbud och begravningar stup i kvarten, så tack vare mycket terapi är jag idag normalt orolig. Dock kan jag ibland ringa min man och fråga om han lever när jag inte sett honom på länge, men jag börjar inte planera hans begravning direkt.

Jag tänker fortfarande mycket på allt möjligt, och för att stänga av brukar jag titta på reality shows som är ganska IQ-befriade. Men att få diskutera och fundera över djupa frågor med andra är något jag gillar. Jag tycker speciellt om när andra får mig att se annorlunda på saker – inte nödvändigtvis ändra min åsikt, men att förstå hur man också kan tänka. När man jobbar med människor är det viktigt att förstå att alla inte tänker som jag gör (tack och lov!).

Jenni Broo är barnledare i Malax församling.

En skyddsängel blir till hemma hos Johnny Paulsson.

Ängeln i dödens väntrum

Sin första lilla sjukhusängel gjorde Johnny Paulsson till sin mamma. Nu har de blivit nästan 200.

TEXT: **SOFIA TORVALDS** FOTO: **TINCA BJÖRKE**

MARIEHAMN Sin allra första sjukhusängel tillverkade Johnny Paulsson till sin mamma.

– Sex veckor efter att hon fått besked om cancer var hon borta. Hon sa till mig: Nu Johnny går jag in i dödens väntrum.

Han hade en stor, gammal ängel hemma hos sig, en som han tillverkat på 70-talet. Nu gjorde han den i en liten version, och den fick hon ha på nattsduksbordet på sjukhuset.

– Den dåvarande sjukhusprästen frågade vem som gjort ängeln och mamma svarade att det är hennes son.

Det här hände för sexton år sedan. Sedan dess har det blivit många fler änglar: 196 stycken, räknar han. De är gjorda av mdf-material, en slags spånskiva som är perfekt för tillverkning av möbler och inredning.

– Jag började med att tälja i furu och tall, men då gick det ofta så att träet sprack. Ängelns vingar är så ömtåliga.

Än i dag vet han inte riktigt hur han fick idén att göra en liten ängel som ryms i handflatan.

– Änglar har inte betytt något särskilt i mitt liv. Men min mamma läste afton-

bön med mig när jag var barn, och så minns jag den där klassiska bilden med ängeln som skyddar två små barn som går över en bro.

Den svåraste biten är vingarna.

– Där är träet så tunt.

En mjuk känsla

Johnny Paulsson växte upp i Vasa, men flyttade tidigt till Åland. År 1973 ryckte han in i armén, redan följande år gick flyttlasset till Åland. Han har jobbat som snickare hela sitt liv och även om han nu är pensionär snickrar han fortfarande.

– Jag är stolt över de små kvarnar av

Änglarna tillverkas av mdf, en sorts spånskiva.

trä som jag tillverkar och som säljs som souvenirer.

Vid sidan av snickrandet tycker han om att måla akvarell och julkortsmotiv. Korten skickar han sedan till vänner och bekanta.

»Vingarna är så ömtåliga.«

För ett tag sedan skrev Nya Åland en artikel om hans sjukhusänglar, och efter det har många nämnt saken för honom.

– Senast i går var det en person som sa till mig: Visst har jag haft en sjukhusängel i min hand, men jag hade aldrig tänkt på vem som gör dem.

Han får ingen ersättning för änglarna.

– Jag har nog gjort det bara för min godhets skull, som Emil i Lönneberga sa när han kysste lärarinnan. Det känns bra när änglarna kommer till användning. En del sätter ängeln med i graven när en anhörig dör. Jag målar dem med guldfärg i flera varv, så att det ska bli en mjuk känsla av att ha ängeln i handen, säger Johnny Paulsson.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Åboland-Åland utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6748. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

En skyddsängel blir till hemma hos Johnny Paulsson.

Ängeln i dödens väntrum

Sin första lilla sjukhusängel gjorde Johnny Paulsson till sin mamma. Nu har de blivit nästan 200.

TEXT: **SOFIA TORVALDS** FOTO: **TINCA BJÖRKE**

MARIEHAMN Sin allra första sjukhusängel tillverkade Johnny Paulsson till sin mamma.

– Sex veckor efter att hon fått besked om cancer var hon borta. Hon sa till mig: Nu Johnny går jag in i dödens väntrum.

Han hade en stor, gammal ängel hemma hos sig, en som han tillverkat på 70-talet. Nu gjorde han den i en liten version, och den fick hon ha på nattsduksbordet på sjukhuset.

– Den dåvarande sjukhusprästen frågade vem som gjort ängeln och mamma svarade att det är hennes son.

Det här hände för sexton år sedan. Sedan dess har det blivit många fler änglar: 196 stycken, räknar han. De är gjorda av mdf-material, en slags spånskiva som är perfekt för tillverkning av möbler och inredning.

– Jag började med att tälja i furu och tall, men då gick det ofta så att träet sprack. Änglens vingar är så ömtåliga.

Än i dag vet han inte riktigt hur han fick idén att göra en liten ängel som ryms i handflatan.

– Änglar har inte betytt något särskilt i mitt liv. Men min mamma läste afton-

bön med mig när jag var barn, och så minns jag den där klassiska bilden med ängeln som skyddar två små barn som går över en bro.

Den svåraste biten är vingarna.

– Där är träet så tunt.

En mjuk känsla

Johnny Paulsson växte upp i Vasa, men flyttade tidigt till Åland. År 1973 ryckte han in i armén, redan följande år gick flyttlasset till Åland. Han har jobbat som snickare hela sitt liv och även om han nu är pensionär snickrar han fortfarande.

– Jag är stolt över de små kvarnar av

Änglarna tillverkas av mdf, en sorts spånskiva.

trä som jag tillverkar och som säljs som souvenirer.

Vid sidan av snickrandet tycker han om att måla akvarell och julkortsmotiv. Korten skickar han sedan till vänner och bekanta.

»Vingarna är så ömtåliga.«

För ett tag sedan skrev Nya Åland en artikel om hans sjukhusänglar, och efter det har många nämnt saken för honom.

– Senast i går var det en person som sa till mig: Visst har jag haft en sjukhusängel i min hand, men jag hade aldrig tänkt på vem som gör dem.

Han får ingen ersättning för änglarna.

– Jag har nog gjort det bara för min godhets skull, som Emil i Lönneberga sa när han kysste lärarinnan. Det känns bra när änglarna kommer till användning. En del sätter ängeln med i graven när en anhörig dör. Jag målar dem med guldfärg i flera varv, så att det ska bli en mjuk känsla av att ha ängeln i handen, säger Johnny Paulsson.

ÅBO Julmiddag

Njut av traditionellt julbord med församlingen!

Tisdagen **16.12 kl. 16–18** i Aurelia, Auragatan 18 i Åbo. Anmälningar under tiden 25.11–9.12 via webbplatsen eller per tfn 040–3417460 ti. och to. kl. 9–11. Begränsat antal platser. Traditionellt julbord, laktosfritt och glutenfritt finns, frivillig avgift.

Välkomna!

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas sockenförsamling:

Sö 16.11 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Marith Leppäkari–Lindberg, Mikael Granlund.

On 19.11 kl. 18: Kvällsmässa i Pargas kyrka, Otto Lindén, Hanna Lehtonen.

Sö 23.11 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Otto Lindén, Hanna Lehtonen.

Må 24.11 kl. 18: Församlingsafton i Pargas församlingshem. Föredrag av Tomas Ray: Vad är det kristna mervärdet i diakonin?

On 26.11 kl. 18: Kvällsmässa i Pargas kyrka, Marith Leppäkari–Lindberg, Hanna Lehtonen.

Nagu sockenförsamling:

Sö 23.11 kl. 11: Högmässa i Nagu kyrka, Irene Erkko, Robert Helin.

Korpo sockenförsamling:

Sö 16.11 kl. 11: Högmässa i Korpo kyrka, Janette Lagerroos, Uma Söderlund.

– **kl. 13:** Finsk mässa i Korpo kyrka, Janette Lagerroos, Uma Söderlund.

Houtskärs sockenförsamling:

Sö 16.11 kl. 18: Kvällsmässa i Houtskärs kyrka, Janette Lagerroos, Uma Söderlund.

Sö 23.11 kl. 11: Högmässa i Houtskärs kyrka, Sara Grönqvist, Uma Söderlund.

Iniö sockenförsamling:

Sö 16.11 kl. 13: Högmässa i Iniö kyrka, Pär Lidén, Hanna Lehtonen.

ÅBO

Sö 16.11 kl. 12 Högmässa: Aurelia. Wikstedt, Nykvist, Danielsson, Söderlund, gudstjänstgrupp Sefanja, Coro Sine Nomine dir. Tommi Penttinen. Barnhörna. Kyrkkaffe.

Må 17.11 kl. 12–12.15 Lunchmusik med Ensemble MMXX: Domkyrkan.

– **kl. 13–14.30 Café Orchidé:** Aurelia. Carita Eklund "Vem behöver diakonin?"

– **kl. 17.30–20 Träff för unga vuxna:** Aurelia.

– **kl. 19–20 Stillhetens yoga:** Domkyrkan. Ta med underlag.

Ti 18.11 kl. 14.30–18.30 Ungdomshålan: Aurelia.

– **kl. 18–19 Aureliamässa:** Aurelia. Nykvist.

– **kl. 18–19 Tyst meditation:** Aurelia.

On 19.11 kl. 9.30–11.30 Familjecafé: Papinholma församlingshem. I samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.

JOMALA Frivilliga

Kom med i gänget kring mässan!

Söndag **16.11 efter mässan** i samband med kyrkkaffe: Samling för intresserade av att medverka i församlingens mässor.

Varmt välkomna!

VÄSTÅBOLAND Diakoni

Församlingsafton i Pargas

Måndagen den **24.11** blir det församlingsafton **kl. 18** i Pargas församlingshem. Temat för kvällen är: "Vad är det kristna mervärdet i diakonin?"

Vi frågar oss vad kristen diakoni är i jämförelse med den hjälpverksamhet som finns inom andra religioner. Finns det något mervärde i kyrkans diakoni jämfört med andra hjälpsatser? Prästen och doktoranden Tomas Ray talar utifrån sin forskning om diakoni i kyrkor i Malaysia.

Välkommen!

- kl. 13.30–16 Barnhålan för åk 3–6: Aurelia.
- kl. 17.30–19.30 Familjeskoj: Aurelia.
- kl. 18.30–19.30 Bönegruppen: Aurelia.

To 20.11 kl. 9.15–12 Familjecafé: Aurelia.
– kl. 17–17.45 Allmän rösträtt – sång för alla: Aurelia.

Lö 22.11 kl. 10–13 I väntan på advent – Messy Church: Aurelia. Anmälan senast 18.11 via webbplatsen.

Sö 23.11 kl. 12 Högmässa: Domkyrkan. Wallen, Bäck, Eklund, Danielsson, Söderlund, guds-tjänstgrupp Aron. Barnhörna. Kyrkkaffe.

Må 24.11 kl. 13–14.30 Café Orchidé: Aurelia. Aktuellt inom missionsverksamheten.
– kl. 19 Konsert med Marina Petterssons pianoever: Aurelia. Fritt inträde, programblad 10€/st till förmån för Finska Missionssällskapets katastroffond.

Ti 25.11 kl. 14.30–18.30 Ungdomshålan: Aurelia.
– kl. 17.45–18.45 Mörkervandring för familjer: Domkyrkan. Anmälan via webbplatsen.
– kl. 18–19 Tyst meditation: Aurelia.

On 26.11 kl. 9.30–11.30 Familjecafé: Papinholma församlingshem. I samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.
– kl. 12.30. Frukostklubben: Bryggerirestaurang Koulu, Eriksgatan 18, Åbo. Matias Kaihovirta ”Finlandssvensk industrihistoria”. Anmälan senast 24.11 kl. 15 till hedlu50@gmail.com.
– kl. 13.30–16 Barnhålan för åk 3–6: Aurelia.
– kl. 17–19.30 Ljusstöpning: Aurelia. Du kan stöpa 2–4 ljus. Pris: 5 euro/2 ljus, som stöder Finska Missionssällskapets arbete. Anmälan senast 23.11 malena.bjorkgren@evl.fi/040–3417461.
– kl. 17.30–19.30 Familjeskoj: Aurelia.
– kl. 18.30–20 Tro och tvivel – en samtalsgrupp: Aurelia.

To 27.11 kl. 9.15–12 Familjecafé: Aurelia.
– kl. 18–18.30 Vardagsrum – på svenska: St Karins kyrka. Jonas Heikkilä ”Naturens effekt på välmående och hälsa – tankar kring biologisk mångfald och naturskola”. I samarbete med Röda korset och Folkhälsan i S:t Karins.

ÅLANDS PROSTERI

JOMALA

Söndag 16.11 kl. 11.00 Högmässa: Äng, Sjölund, Vördgren
Måndag 17.11 kl. 19.00 Meditation på Olofsgården: med Stig Petrone
Tisdag 18.11 kl. 12–14.30 Missionssyfsöreningen: på Rönngården
Torsdag 20.11 kl. 12.00 Sopplunch: på Rönngården
Söndag 23.11 kl. 11.00 Högmässa: Serell, Sandell, Karlsson-Karlsson
Måndag 24.11 kl. 13–15 Kenyamissionen: på Olofsgården
– kl. 19.00 Meditation på Olofsgården: med Stig Petrone
Tisdag 25.11 kl. 12–14.30 Missionssyfsöreningen: på Rönngården

MARIEHAMN

Sö 16.11 festhögmässa kl. 11: i S:t Görans kyrka, biskop Bo-Göran Åstrand medverkar. Kyrkkaffe på Röda korsgården, OBS platsen! *

To 20.11 lunchmässa kl. 11.30: i S:t Görans kyrka
– kl. 12 sopplunch: i församlingshemmet.

Sö 23.11 högmässa kl. 11: i S:t Görans kyrka. *

To 27.11 lunchmässa kl. 11.30: i S:t Görans kyrka.
– kl. 12 sopplunch: i församlingshemmet.

* = Livestreaming på församlingens Facebook-sida.

KOLUMNEN

JENNI BROO

I din och min ryggsäck

JAG ÄR en tänkare, min hjärna går ofta på högvarv. Några (läs: många) säger att jag tänker för mycket, och så är det nog. Jag har alltid överanalyserat saker och funderat på varför jag gjorde så och varför sa jag så. Förstås tänker jag inte bara utifrån mig själv, jag funderar också ofta på andra människors beteenden och hur de reagerar på olika saker. Varför reagerar en person väldigt starkt när en annan tycker det är en bagatell? Vad är det som ligger bakom en människas beteende?

Vi vet inte vad andra bär i sin ryggsäck, några har en tung ryggsäck men berörs knappt av den, någon har en nästan tom ryggsäck men kommer just och just framåt. Hurudan ryggsäck har du? Vad väger den och vad har du i den? Vad är det som har format dig till den du är idag?

MINA TRAUMAN har gjort att jag är en katastroftänkare. För många år sen gick mitt katastroftänk till överdrift när jag var livrädd för att alla mina nära och kära skulle dö. Hörde en person inte av sig om hon blev försenad, gick tankarna direkt till att hon hade dött i en bilolycka och jag gick igenom hur jag skulle reagera vid beskedet, under begravningen och så vidare. Allt för att skydda mig från chocken som jag inte ville uppleva. Jag försökte ta kontroll över en eventuell situation för att kunna fungera.

»Hurudan ryggsäck har du? Vad väger den och vad har du i den?«

Min man ville underlätta för mig så en tid hade han den funktionen på sin telefon att jag alltid såg var han var. Jag förstod till sist att det inte är hälsosamt att planera dödsbud och begravningar stup i kvarten, så tack vare mycket terapi är jag idag normalt orolig. Dock kan jag ibland ringa min man och fråga om han lever när jag inte sett honom på länge, men jag börjar inte planera hans begravning direkt.

Jag tänker fortfarande mycket på allt möjligt, och för att stänga av brukar jag titta på reality shows som är ganska IQ-befriade. Men att få diskutera och fundera över djupa frågor med andra är något jag gillar. Jag tycker speciellt om när andra får mig att se annorlunda på saker – inte nödvändigtvis ändra min åsikt, men att förstå hur man också kan tänka. När man jobbar med människor är det viktigt att förstå att alla inte tänker som jag gör (tack och lov!).

MARIEHAMN Julpyssel

Pyssla dig fram till julstämning tillsammans!

Torsdagen den 27 november kl. 14.00–19.00 fyller vi S:t Görans församlingshem med julstämning. (OBS platsen!)

Kom och gör din egen krans, julkort, juldekorationer eller baka pepparkakor. Vi har verktyg och material som är naturmaterial eller återanvänt.

Kom en stund och låt dig inspireras eller stanna hela kvällen. Glögg och pepparkakor bidrar till julstämningen.

Julpysslet är gratis!

Jenni Broo är barnledare i Malax församling.

Diakonerna Anne Holm-Haavisto och Maria Östman-Södergård koordinerar väntjänstens verksamhet.

Diakonin efterlyste vänner – och fick svar!

Diakonerna ser hur ensamheten breder ut sig, särskilt hos äldre. Men hjälpvilja finns det faktiskt också gott om. Då församlingen efterlyste vänner dök åtta frivilliga upp.

TEXT: REBECCA PETTERSSON

NYKARLEBY – Vi kanske känner att vi inte riktigt räcker till som diakoner, säger Maria Östman-Södergård.

– Vi ser ju behoven, att det finns jättemånga människor som är ensamma, säger Anne Holm-Haavisto.

För omkring två år sen startade de upp en väntjänst i Nykarleby församling. Konceptet är enkelt: diakonerna känner till människor som gärna skulle ha mer sällskap, medan personer som har lite tid att avvara kan ställa upp som frivilliga väntjänst-vänner. Diakonerna försöker sen hitta bra kombinationer av människor och sammanför klienter och frivilliga.

De nya vännerna kommer överens om vad de vill hitta på tillsammans. Man kan hålla det enkelt och ses över en kaffekopp. Man kan hjälpas åt med att handla, spela spel eller kanske promenera tillsammans, helt beroende på gemensamma intressen och behov.

Maria och Anne betonar att hur ofta man ses är helt på den frivilligas villkor. Man kan till exempel ta en träff i månaden eller varannan vecka.

– Om kontakten funkar bra kan klienten vilja ha hur mycket gemenskap som helst, men de frivilliga kan inte erbjuda mer tid än de har och ska inte

ha dåligt samvete över det, säger Anne Holm-Haavisto.

En givande uppgift

Då diakonerna startade upp väntjänsten dök en handfull frivilliga upp. I höst efterlyste församlingen vänner igen och åtta frivilliga kom till det första mötet. Även om ensamheten ökar finns det också människor som vill engagera sig och skapa en positiv förändring.

– De som tidigare ställt upp som frivilliga påpekar också att det är berikande för dem själva. Det är inte så att de bara ger och ger åt klienterna – tvärtom upplever de att de själva får mycket tillbaka, säger Anne Holm-Haavisto.

Att kunna lyssna ser hon som en av de viktigaste egenskaperna för en frivillig vän. Viktigt att komma ihåg är också att man har tystnadsplikt som frivillig, men diakonerna finns till som hjälp och bollplank om det dyker upp problem.

– Vi lämnar ingen i sticket, säger Maria Östman-Södergård.

»De som ställt upp som frivilliga påpekar att det också är berikande för dem själva.«

Ensamhet finns överallt

Maria och Anne har naturligtvis kontakt till äldre personer som nyligen mist en livskamrat. Där ser de ibland ensamheten smyga sig på. Men ensamhet finns verkligen i alla åldersgrupper och livssituationer.

– Alla har så fullt upp nu för tiden, det är som om samhället kräver mycket av folk på något sätt. Och så tar förstås mobiltelefonerna mycket tid, säger Maria Östman-Södergård.

Anne Holm-Haavisto fyller i med att mycket av den naturliga kontakten försvinner då allt mer service flyttar till nätet.

Om man vill göra ett litet trotsigt motstånd mot den här utvecklingen, då kan man ställa upp som frivillig väntjänst-vän. Det spelar ingen roll om man är ung-vuxen eller senior, för det finns människor i behov av vänner i alla åldrar. Dessutom kan man ju med fördel umgås lite över generationsgränserna ibland! Det är också välkommet med frivilliga både ute i byarna och i centrum.

Om man är intresserad av att bli någons vän kan man gå in på församlingens webbplats och anmäla sig via formuläret för församlingens frivilligpool, eller också kan man kontakta någon av diakonerna direkt.

– Det finns verkligen ett behov, säger Maria Östman-Södergård.

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris kl. 9.54)

Fredag 14.11 Sanna Ek, Närpes

Måndag 17.11 Iselin Nylund, Raseborg

Tisdag 18.11 Tanja Knuts, Vasa

Onsdag 19.11 Annika Enlund-Piirto, Karleby

Torsdag 20.11 Elefteria Apostolidou, Träskända

Fredag 21.11 Sanna Ek, Närpes

Måndag 24.11 Margareta Puiras, Ekenäs

Tisdag 25.11 Margareta Puiras, Ekenäs

Onsdag 26.11 Margareta Puiras, Ekenäs

Torsdag 27.11 Maria Olin, Åbo

Aftonandakt kl. 19.15

Fredag 14.11 Jockum Krokfors, Jakobstad

Lördag 15.11 kl.17.58 Ett ord inför helgen

Söndag 16.11 Läsning ur Svenska Bibelsällskapets

provöversättning av Nya testamentet

Måndag 17.11 Eva Ahl-Waris, Helsingfors

Tisdag 18.11 Fiona Chow, Helsingfors

Onsdag 19.11 Jona Granlund, Helsingfors

Torsdag 20.11 Seth Jacobson, Kaskö

Fredag 21.11 Seth Jacobson, Kaskö

Lördag 22.11 kl.17.58 Ett ord inför helgen

Söndag 23.11 Läsning ur Svenska Bibelsällskapets

provöversättning av Nya testamentet

Måndag 24.11 Hedvig Långbacka, Åbo (repris från 2.10.2023)

Tisdag 25.11 Hedvig Långbacka, Åbo (repris från 3.10.2023)

Onsdag 26.11 Hedvig Långbacka, Åbo (repris från 4.10.2023)

Torsdag 27.11 Hedvig Långbacka, Åbo (repris från 5.10.2023)

NYTT FRÅN DOMKAPITLET

Förordnanden

Kyrkoherden i Hangö svenska församling Monica Cleve avgår på egen begäran på grund av pensionering. Sista dagen i tjänst är 30.9.2026.

Pastor Eva Ahl-Waris förordnas som församlingspastor i Ingå församling på viss tid 1.12.2025–31.8.2026.

Pastor Alexander Nykvist förordnas som församlingspastor i Åbo svenska församling på viss tid 1.1–31.5.2026.

Pastor Terttu Laaksonen förordnas som tf kaplan i Esbo svenska församling på viss tid 1.1–31.12.2026.

Pastor Tuomas Toivonen förordnas som tf kaplan i Närpes församling på viss tid 1.10.2025–31.1.2026.

Stiftssekreterare i församlingsdiakoni vid Domkapitlet i Borgå stift

Stiftssekreteraren Cecilia Forsén avgår på egen begäran på grund av pensionering. Sista dagen i tjänst är 31.3.2026.

Lagfaren assessor vid domkapitlet i Borgå stift

Till förvaltningsdomstolen i Helsingfors har lämnats in ett besvär i ärendet. Mikaela Strömberg-Schalin anställs som tf lag-

faren assessor från 1.3.2026 tills vidare. Lars-Eric Henricson anställs som lagfaren assessor på viss tid 1.11.2025–28.2.2026. Tilläggsinformation: Mats Lindgård 040 594 6038

Lediga tjänster i stiftet

En kaplanstjänst i Vörå församling (Oravais) förklaras ledig att sökas. Tjänstestället är Oravais församlingscenter. Tjänsten tillträds enligt överenskommelse. Ansökan jämte utdrag ur prästmatrikeln bör vara domkapitlet till handa senast 7.11.2025 kl 12.

Malax söker en församlingspastor i ett förordnande som gäller tills vidare. Intresseanmälan bör vara domkapitlet till handa senast 26.10.2025.

Petrus församling söker en församlingspastor i ett förordnande som gäller tills vidare. Intresseanmälan bör vara domkapitlet till handa senast 26.10.2025.

Vanda svenska församling söker en församlingspastor med betoning på ungdomsarbete i förordnande som gäller tills vidare. Intresseanmälan bör vara domkapitlet till handa senast 31.10.2025 kl 12.

Annonser kan läsas i sin helhet på domkapitlets hemsida och på KirkkoRekry.

Gudstjänst kl. 13.03

Söndag 16.11 Gudstjänst med Esbo svenska församling. Präster: Kira Ertman och Mirja von Martens. Kantorer: Mauriz Brunell, Marcus Kalliokoski och Nina Kronlund. Violinist: Lotta Lundsten. Textläsare: Stina Ifström. Föredjare: Taina Sandberg. Psalmer: 134 (Väktarns rop i natten), 138 (Nu dagen är till ända), 571 (Liksom vandraren), 567:1,2,8,9 (Med lust och glädje) och 307 (Att prisa dig är underbart).

Söndag 23.11 Gudstjänst med Agricola svenska församling. Predikant: Minna Silfvergrén. Liturg: Karl af Hällström. Kantorer: Nina Fogelberg och Vera Tollander. Musikgrupp: Agricolakören och Elina Mieskolainen (violin). Församlingsmästare: Jari Bergström.

Sjung Gospel – körsång i Karis

Svängig och upplyftande musik. Gemenskap och glädjefylld sång. Det här är några av ingredienserna i Sjung Gospel – körsång i Karis. I programmet varvas svängig gospelsång med personliga kommentarer. Elna Romberg och Daniel Stenbak berättar om bakgrunden till körhelgen och vad gospelmusiken betyder för dem. Magnus

Sundman och Iselin Nylund beskriver utmaningen men också glädjen i att få öva in sånger med ett viktigt budskap för att dagen därpå uppträda inför publik på Tryckeriteaterns scen. Ansvarig redaktör Lucas Snellman.

Se programmet på Yle Arenan **söndag 16.11.2025.**

FOTO: LÄRKULLA/EMILIA NYBERG

En kaalu mitään

PIAT

Textad på svenska!

V A A S A
KAUPUNGINTEATTERI

06 325 3961

– Många kända musiker och artister i Finland har börjat som gospelmusiker, säger Dan Kronqvist som ger ut boken om den kristna gospelpopens tidsålder.

HAN SKREV BOKEN OM GOSPELNS GULDÅR

TEXT OCH FOTO: **JAN-ERIK ANDELIN**

Det var åren då den modernare kristna musiken tog sig in i Finland med Samuelssons och Treklängen. För kommersiellt, tyckte en del – fast det för det mesta var olönsamt. Nu har **Dan Kronqvist** skrivit om Jesus-popens guldålder på 70- och 80-talet.

Journalisten **Dan Kronqvists** nya historik om den legendariska musikhandeln Finngospel är ett 300 sidors blädderverk där många kan känna igen sig i perioder av ett halvt sekel av kristen musik i Finland.

Fast lika mycket är översikten prästen och musikpionjären **Jan-Erik Lindqvists**, i dag 86, handelsmannamemoarer.

Den stora konserten i Helsingfors 1971 med amerikanska *Imperials*, en av **Elvis Presleys** backvocals-grupper när han gjorde gospel, var en vändpunkt

för många som engagerade sig i kristen musik, inklusive Lindqvist själv.

Efter konserten i Gamla mässhallen vandrar han i natten hem till Södra Haga och beslutar sig för att denna musik ska bli hans liv.

Jan-Erik Lindqvist var då stiftspastor för barn- och ungdomsarbete i Borgå stift och hade samma år börjat importera skivor och c-kassetter med kristen musik, som han sålde i tamburen på jobbet på Fredriksgatan i Helsingfors. Själva musikaffären i Rödbergen öppnade han 1975.

– På den tiden var ordet *kommersi-*

Gospelns goda år

Finngospel öppnade som finländskt musikbolag från 1975 upp för att kommersiell massförsäljning av modern kristen musik i Finland.

Periodens stora namn: Imperials, Andrae Crouch, Larry Norman, Choralerna, Samuelssons, Jerusalem, finlandssvenska Treklängen.

Journalisten Dan Kronqvist, ex Kyrkpressen, ex Hbl, är ute med boken *God musik i 50 år* (2025).

Norman som sin förebild. År 1979 som redaktör vid Kyrkpressen på Bangatan spanade han in Finngospelns butik ett stycke bort på nästa gata.

– De hade ett ganska brett utbud med gospel från många länder, men också klassiskt och det ena och det andra.

Ett brett miljonföretag

Finngospel hade med tiden en omfattande egen musikutgivning. Årsomsättningen steg något år ända till 2,5 miljoner euro. Kristen musik var ändå nästan aldrig någon guldgruva, säger Dan Kronqvist. Artisterna fick ofta vänta länge på sina pengar.

– Det var mera missionsarbete. Finngospel gjorde kanske pengar på var tionde skiva, men då gick pengarna till de där som inte blev några säljsuccéer.

Finngospel hade i starten både en förebild och en draghjälp i det svenska kristna familjebandet och -företaget *Samuelssons* med sin countryinfluerade kristna Vikingarna-musik.

Samuelssons lyfte också finlands-svenska *Treklängen* med teologerna **Johan Klingenberg**, **Håkan Djupsjöbacka** och **Barbro Lindqvist** (Näse) som var syster till Jan-Erik Lindqvist.

Treklängens vispop var populär, också i Sverige, under gruppens korta livstid, 1972 till 1977. Mycket vardagligt upplöstes gruppen med att en av medlemmarna fick fast prästjobb.

De affärsmedvetna Samuelssons som också drev en kristen camping på Öland förblev sittande på rättigheterna till Treklängens musik. Ett minnesprojekt kring gruppen som Dan Kronqvist jobbat med strandade nyligen.

– En skrift som var tänkt att komma ut tillsammans med en cd med *greatest hits* stupade på att **Kjell Samuelsson** inte kunde tänka sig att pruta eller släppa på rättigheterna.

Tysk koncern tog över

Finngospel hade ett stort nät av olika skivbolag över hela världen och man reste på musikmässor i världen. Men med den klassiska musiken blev det också mer spretigt, säger Dan Kronqvist.

Finngospel köptes i slutet av 1990-talet upp av den tyska musikförläggaren **Klaus Heymanns** koncern Naxos som var belåten med sin finländska återförsäljare. Finngospel jobbade stort och var tidvis inne på Akademiska bokhandeln och varuhus i landet med stora försäljningsstånd.

I gospelvågen var kyrkorna ofta växtplatser för många musiker som senare tagit plats i den finländska popvärlden. Till dem som har börjat med gospel finns **Anssi Kela**, **Mikko Kuustonen** och **Juha Tapio**. Dagens tv-kapellmästare **Lenni-Kalle Taipales** första, och rekordsäljande, jazzskiva gavs ut av Finngospel.

Efter 31 år lämnade Jan-Erik Lindqvist år 2006 bolaget han varit vd för. I dag lever företaget kvar som två bokstäver i företagsnamnet Fg-Naxos. Bolaget har en anställd i Finland.

ell betydligt mera negativt än idag. Det skulle egentligen inte finnas några specialister på gospelmusik. Allt skulle vara väldigt jämlikt, säger Dan Kronqvist.

”Åtta mark och skivor i pausen!”

Den nya kristna musiken fick kritik. Kyrkpressens ton kunde vara hård. I recensioner av konserter rynkade man på näsan åt inträdena på några mark eller åt att det såldes skivor i pauserna.

I dag visar Dan Kronqvist ändå att Kyrkpressens utgivare, Församlingsförbundet med dess direktör **Bjarne Boije**, ofta lånade Finngospel pengar när kassan tröt.

Dan Kronqvist hade själv varit bandtonåring hemma kring församlingen i Nykarleby, med amerikanska **Larry**

»Kjell Samuelsson prutade inte.«

Min kropp har varit tålmodig med mig

»Min kropp har fört mig mycket närmare Gud.«

”JAG HADE INGEN LUST att börja komma hit”, säger hon, ”men mitt jobb är fysiskt tungt, så jag måste för att orka.” Svettiga sitter vi i gymmets omklädningsrum. Vi känner inte varandra, men om man går på gym ungefär samma morgnar varje vecka börjar man känna igen vissa ansikten, och så byter man kanske några ord, så där i förbifarten. Jag hade inte heller någon lust, berättar jag för henne, men jag gör det ändå, för åldern vill göra mig svag.

Klientelet är brett, pensionärer, tonåringar och mittemellan, svaga och starka, kraftiga och spensliga, blyga och kontaktsökande. Alla stretar vi på, nickar och ler mot varandra ibland, fortsätter med vårt. Det är en slags löst sammanfogad gemenskap jag kommit att uppskatta mer och mer.

För att min träning ska bli av behövs nästan alltid ett visst mått av tyst övertalning, men när jag är klar med mitt pass är känslan oslagbar. Den där oslagbara känslan är en kliché som det är svårt att tränga bakom. Hur ska man förklara det, förnimmelsen av styrka, oräddhet, ett obändigt livsbejakande. Just då har jag känt mig närmare en slags gudalik livsglädje än på någon annan plats där jag förväntats känna den. Endorfiner, kan man hävda. Ja, utan tvekan, men också något djupare, som har med tacksamhet att göra.

JAG SKULLE GÄRNA uppdatera kroppens status så där religiöst sett. Både som ung och senare i livet har mina känselspröt i kristna sammanhang ibland uppfattat att kroppen setts som något som kan leda oss in i farliga frestelser, förknippade med sex, omätlighet och yta. Kroppen är själens boning, men det är tveksamt om den har något egenvärde. Den får agera statist, ska ju bli kvar här och förmultna, medan själen drar vidare till gröna ängar. Är det så skulle det inte förvåna mig om jag började sakna min en aning, faktiskt.

MIN KROPP HAR varit tålmodig med mig. Den har tappat kilon när jag tvingat den, och burit dem igen när de återvänt. Den har sprungit långt om jag fått det för mig, den har suttit stilla på skrivbordsstolar dag ut och dag in. Den har burit och fött barn, den har försummats och kommit igen, blivit starkare. Den har sparkat bollar, tröstat med ömsinta händer och simmat på djupt vatten. Den har lyft gamla som ramlat och den har tagit mig upp på ett berg med vidunderlig utsikt. Min kropp har fört mig mycket närmare Gud. Under återstoden av mina dagar ska jag visa den aktning.

Ulrika Hansson är gästkolumnist och författare.

”Family first” är ett uttryck som används både på sociala medier och i politisk retorik – men vännerna då, på vilken plats kommer de? Om livet tvingat dig att försumma dem ett tag, då finns det grejer att göra: schemalägg era träffar och gråt ut tillsammans.

TEXT: **REBECCA PETTERSSON**
ILLUSTRATION: **MALIN AHO**

Vad händer med vänskap efter 30?

För några månader sen blev en av mina vänner 30. På söndag förmiddag skickar hon ett meddelande om att hon har ångest över tidens gång och undrar om vi kan ses. Vi träffas hemma hos en annan vän som kokar te, plockar fram papper och pennor. Vi ritar för att lugna nerverna och pratar om att vi statistiskt levtt mer än en tredjedel av våra liv, att vi blir äldre, och ännu värre – att de som är äldre än oss också blir det.

Men mest pratar vi om hur roligt det var förr och hur tråkigt vi har det nu. ”Det behöver ju inte vara så”, säger hon som bjudit in och kokat te. Hon får inget svar.

Det finns så många partners, barn, jobb och huslån i ekvationen. Mellan varven är det någon som balanserar på gränsen till utbrändhet och någon annan som har ett barn med kolik, typ.

Då vi ses skrattar vi inte som förr. Vi har blivit tröttare och livet har blivit tråkigare, mer inrutat. Det blir ohjälpligt så med vuxenansvar och färdigutvecklad frontallöb. Det man vinner i konsekvenstänk förlorar man i glad spontanitet.

Problemet ligger ändå inte i vad som händer när vi träffas, utan i att det blivit så svårt att ens få till en träff.

Tre knep för att bevara vänskaper – också då du har småbarn, sömnbrist och borde visa framfötterna på jobbet

I podcasten Speaking of Psychology gästas psykologen Marisa Franco ett avsnitt. Hon har ägnat sig särskilt åt det här med vänskap och konstaterar att ramarna för våra vuxna liv sällan gynnar vänskapsrelationer. Flest vänner har vi kring 25, sen får vi färre vartefter.

Baserat på forskning säger hon att två grundförutsättningar för vänskap är ”kontinuerlig oplanerad interaktion” och ”delad sårbarhet”.

Som barn har vi oändligt av de här varorna. Vi går i skola, vi har rast, vi har hobbyer där vi träffar jämnåriga. Vi har oceaner av tid tillsammans.

Det kan vi förstås också ha som vuxna, till exempel på jobbet. Men på jobbet finns det normer kring professionalitet. Det håller oss tillbaka då det kommer till sårbarhet. Vi försöker att inte ta till lipen i kafferummet, och därför är det svårt att vara nära vän med kollegor.

Poddvärderna frågar hur man håller i vänskapen i skiftet till vuxenlivet. Om man är en nybliven förälder som jobbar heltid, hur gör man? Marisa Franco ger tre tumregler:

• *Skapa återkommande och oplanerad interaktion: Om ni är ett gäng vänner, schemalägg att ni ses över en kaffe den första söndagen i månaden, till exempel.*

• *Förankra vänskaper i mål: Vill du promenera mer? Kolla om du har nån vän som vill haka på och bestäm att ni går en runda varje tisdag. Det förankrar vänskapen i något konkret och bidrar med regelbundenhet. I tider då det är svårt att hinna prioritera vänner kan vänskapen också förenas med andra nyttiga saker. Du får en ursäkt och anledning till att träffa vänner. Lite krasst – men kanske också hjälpsamt.*

• *Anta att andra tycker om dig: Vi tenderar tänka att andra säkert inte är intresserade av att umgås med oss och vågar därför inte initiera umgänge. Tänk istället: hen väntar säkert på att höra från mig också! Det galna är att det ofta är precis så. Det finns forskning på att vi generellt är mer omttyckta än vi tror. Det finns till och med en term för det, ”the liking gap”.*

”Du kommer ångra dig resten av ditt liv!”

Då jag tänker på mina vänner (som jag träffar allt mer sällan) blir jag gråtmild. De är absolut inga helgon, och Gud vet att jag inte heller är det. Men de har hjälpt mig att bli modigare. Vi har uppmuntrat varandra att testa gränser och tillåtit varandra att förändras och formas.

»Jag tror att många skulle må bra av en sån påhejare som formulerar sig i absoluta sanningar, och jag tror det är bra att börja leta bland vännerna.«

Den här sortens frihet är svår att hitta i andra nära relationer. Blodsband och tvåsamhet kommer alltid med villkor.

I familjer är relationerna ohjälpligt villkorade. Att vara någons förälder, barn eller syskon kommer med förväntningar. Det är dessutom svårt att bli någon ny i ett sammanhang där alla vet vem man alltid har varit. I en familj är man sin barndom, sin ungdom, sin placering i syskonskaran: tvilling, äldst eller ensam barn.

Då det kommer till tvåsamhet tror jag (och det kanske säger mer om mig än om dig) att vi har svårare att uppbåda altruism än i vänskap. En ledsen partner drar också ner en själv i skiten. Det gynnar alltid en själv att ens partner mår bra.

Ändå vill vi inte att de ska må så pass bra att de byter frisyra, börjar med självutveckling och

nya hobbyer. I sin bok *42 teser om äktenskapet* skriver Emma Audas om attraktion och om hur man inte kan åtrå det man äger. Hon skriver att det finns en spänning i att upptäcka nya sidor hos sin partner, men att vi också kan uppleva det som obehagligt, rentav hotfullt, när den vi lever med utvecklas. Vi räds att förändringen kommer ur ett missnöje med det liv vi lever.

Min erfarenhet är att vänner ofta saknar den här rädslan för självutveckling. Bland vännerna är våra roller sällan så cementerade som i familjen. "Om du inte testar kommer du ångra dig resten av livet!" brukade en av mina vänner säga då jag drömde om nya städer och jobb-möjligheter. Jag tror att många skulle må bra av en sån påhejare som formulerar sig i absoluta sanningar, och jag tror det är bra att börja leta bland vännerna.

Om du inte har en sån vän just nu: "Du kommer ångra dig resten av livet om du inte testar!" (det här gäller allt förutom tankar om byte av partner vid grov PMS och några andra grejer, men det kan du nog lista ut själv).

Män är mer rädda för sårbarhet än kvinnor – och det ställer till det

Det sägs att kvinnor är bättre på att skapa och bibehålla vänskaper än män. Psykologen Marisa Franco bemöter det här påståendet och bekräftar det. Män tenderar att vara mindre sårbara i sina vänskapsrelationer, och det är svårare att tycka om och anknyta till människor som inte visar sårbarhet. Dessutom är män ofta benägna att tro att deras sårbarhet kommer att användas mot dem.

Men också sårbarhet är förstås en slags dans. För en jämlik vänskap krävs att både kunna ge och ta emot förtroende, och kanske också att kunna röra sig mellan yta och djup.

En del av mina vänner har jag känt i halva mitt liv, och de har känt varandra längre än så. Såklart har vi växt åt olika håll. Klart att vi haft konflikter genom åren, och de senaste åren har jag märkt något nytt: att vi börjat jämföra oss med varandra. Att vi alla är så rädda för att göra fel vuxenval att vi letar brister i andras sätt att leva.

Men så, då någon inte orkar hålla tillbaka tårarna, frustrationen, sorgen. Då öppnas alltid våra hjärtan för varandra. Det är nån slags osynlig ridå som rämnar. Jag kan inte förklara det bättre än så, men jag känner det i hela kroppen. Jag vet att det är en nåd.

Om du läst den här texten och den mest fått dig att känna dig ensam, läs också det här:

- Vänner är verkligen en statussymbol, och det är därför vi är så måna om att visa upp dem. Är det så sunt alltid? Jag tror kanske inte det. Ger det en sann och balanserad bild av verkligheten? Absolut inte.

- Något som är minst lika vanligt som att ha vänner, sannolikt vanligare, är erfarenheter av ensamhet. Men ensamhet gör sig dåligt på sociala medier och i diskussioner kring kaffebord, så vi hör eller ser den sällan. Man kan lätt tro att man är ensam om att känna sig ensam, men det är man aldrig.

- Kom ihåg det där med "the liking gap": Folk tycker generellt om dig mer än du tror. Det är sant.

- Mycket handlar om att träffa rätt människor då man själv är på en bra plats i sitt liv, tur och timing helt enkelt. Vi har såklart ett ansvar över våra egna liv och kan påverka sannolikheten för vänskap (träffa människor då tillfälle erbjuds, le och var snäll då du orkar). Men nästa gång du deppar ihop över att det skulle vara dig det är fel på, tänk på hur många av galningarna i historieböckerna som haft vänner och partners. Du och jag är nog väldigt enkla att älska i jämförelse.

Höstdagarna firade 75 år – Gemenskap det viktigaste

Förbundet Kristen Skolungdom har samlat människor till olika former av gemenskap i 75 år. Se jubileumskonserterna på YouTube på Höstdagarnas egen kanal.

Alla behöver en plats där man får vara sig själv. Höstdagarna vill vara ett fönster mot nya gemenskaper.

TEXT: **NINA ÖSTERHOLM**
FOTON: **NADINE MABINDA, PATRIK ÖSTERHOLM SAMT FOTOVERKSTADEN VID HÖSTDAGARNA**

– Det är första gången som jag tycker att själva temat för Höstdagarna är riktigt bra, att rubriken också säger något. Årets tema ”Gemenskap” är ju verkligen det mest centrala här på Höstdagarna, säger Albin Westerlund.

Han deltog i ungdomssamlingen Höstdagarna för tredje gången, tillsammans med Vanda svenska församling, men har bekanta från förut från bland annat Hangö, Esbo och Helsingfors församlingar.

– Fast ganska mycket hänger vi också tillsammans med vårt eget gäng från Vanda, jag har talat två timmar med Oscar som är vår vuxenledare. Det var säkert tungt för honom, säger Westerlund och skrattar.

Oscar Taht, säsongsteolog i Vanda svenska församling, håller inte med.

– Det är jättefint och en ära att få

hänga tillsammans och lyssna på Albin.

Alexander Kumlin deltar för första gången.

– Det är helt intressant att lära sig hur kyrkan funkar och hur ett sådant här evenemang funkar. Att delta i Höstdagarna är en del av vår hjälpledar- och vuxenledarutbildning i Vanda.

– Språkgemenskapen gör ju att det direkt finns en bra grund för sammanhållningen mellan ungdomarna, fastän man kommer från olika håll i landet. Jag tycker också själv att det är intressant att träffas och höra hur andra församlingar i Svenskfinland jobbar, säger Mari Johnson, diakoni- och projektkoordinator i Vanda.

Världen förändras, unga är desamma

När Förbundet Kristen Skolungdoms (FKS) styrelse, som arrangerar dagarna, valde temat lät de sig inspireras av Höstdagarnas långa historia och titta lite i arkivet också.

– 1970 var temat också Gemenskap och det kostade 24 mark att delta, berättar FKS ordförande Alina Granö.

Mycket har förändrats under FKS 75-åriga historia men en sak är densamma:

– Gemenskap är jätteviktigt, att alla ska få känna att de har någonstans där de hör hemma och kan vara sig själva. Jag tror att det finns en plats för alla,

Oliver Mallat från Agricola församling kallas också the Flagman eftersom han både gjort församlingens fana och burit runt på den under Höstdagarna.

även om det inte alltid känns så.

Över hälften av årets deltagare deltar för första gången.

I år jobbade 40 personer på talko på Höstdagarna, som genomförs nästan helt med frivilliga krafter. En av dem är Jochum Wilman, pensionerad ungdomsarbetsledare, som deltog i sina första Höstdagar för femtio år sedan.

– 1976 var jag med första gången. Or-

Deltagarna från Vanda svenska har både hittat nya vänner men också spenderat mycket tid tillsammans med den egna gruppen under Höstdagarna.

ten är ny, tekniken har förändrats, men ungdomarna är likadana som då, lika härliga, säger Wilman.

Här av samma orsak

William Karlberg och Kevin Laaksonen från Agricola församling är första gången på Höstdagarna. De hänger i höstdagscaféet tillsammans med Oliver Mallat.

Årets programledartrio avslutade helgen med att dialogpredika tillsammans i Ackas kyrka.

– Vi har hittat en Sibbobo som verkar trevlig, säger Mallat och drar med sig den nya kompisen Benny Forssell.
– Stämningen här är ju suverän, vi är på något sätt i samma anda från början. Kanske är det för att vi alla har något-sånär liknande bakgrund, eller för att vi är här på något vis av samma orsak, säger pojkarna.

»Många bär på kompisens illamående.«

Lyssna, lyssna, lyssna

– Jag var inte mobbad som barn, men jag kände mig ofta utanför. Skriftskolan och församlingens hjälpledarbildning var de första platserna där jag verkligen kände mig välkommen, första stället där jag hittade en gemenskap, sa Frans Erlandsson, 20 år, från Åland, som talade till Höstdagspubliken på söndag förmiddag.

Höstdagstalare Jennie Jakobsson berättade om sin dotter Bryna som borde ha fyllt femton år i år, precis som de flesta deltagare vid Höstdagarna.

– Hon kunde ha varit här. Men efter ungefär ett år av kämpande valde Bryna att avsluta sitt liv som elvaåring. Jag bestämde direkt att jag inte kommer titta på att tala om hur vi mår. Många unga har det svårt i dag och vi vuxna har inte gjort vårt bästa för att hjälpa er, sa Jakobsson.

Tina Sedin, speciallärare och ordfö-

rande för Hemmakämparna rf, varen av verkstadshållarna vid årets Höstdagar.

– Min erfarenhet är att här lyckas kyrkan och församlingarna fortfarande bättre än många andra. Ni talar mycket om välmående och om att se varandra. Dessutom ordnar ni roliga samlingar som den här – det är ju roliga dagar med stämning och gemenskap. Det kan också bära vidare, känslan finns kvar länge.

Jennie Jakobsson har själv noterat att den tid hon förut lade på att äta mellanmål tillsammans med ungdomarna i församlingen numera ofta går till planering och förberedelser.

– Men det är ju runt kaffebordet vi når varandra och får höra hur ungdomarna mår på riktigt.

70 ungdomar deltog under Höstdagarna i Jennies verkstad om vad man kan göra ifall kompisen verkar må dåligt. Enligt henne är skam och skuld fortfarande den största orsaken då man väljer att inte söka hjälp trots sitt illamående. Ungdomar har också mindre förtroende för vuxna idag, man söker hellre stöd hos kompisar.

– Många bär på kompisens illamående och här har jag varit väldigt tydlig med att det inte är en börda någon ungdom ska behöva bära ensam, att de måste söka stöd och hjälp hos oss vuxna.

Kajs Massagetjänst

KAJ SANDELL

leg.massör - laill.hieroja

Ytteressevägen 191, 68810 Ytteresse

Tfn: 0500-852 040

VÅR ERFARENHET - ER TRYGGHET

Med omsorg och omtanke om Er

Begravningsbyrå

Marjamäki

Även gravstenar m.m.

Herrholmsgatan 14, Jakobstad. Tfn 06 723 1730 dygnet runt

info@begravningsbyramarjamaki.fi

Finlands Begravningsbyråers Förbund
auktoriserad begravningsbyrå

Barman Anders Fma

- Timanttiporaukset ja -sahaukset
- Diamantborrning och -sågning
- Kaikki rakennussaneeraukset
- All byggnadssanering

040 728 7339

Rosenlundsvägen 83, 10710 Snappertuna

esse elektro-kraft
www.eekab.fi

TRANSPORT KENNET WESTERLUND AB

ETT FÖRETAG MED MÅNGA OLIKA TJÄNSTER

Transporter
Jordbyggnad
Rivningsarbeten

Försäljning av grus, matjord pellets och skogsflis

+358 504310658
Transport.Westerlund@gmail.com

TAKLAXVÄGEN 408

Behöver du en hyreslägenhet?

Vi har radhus- eller våningshus
lägenheter i Smedsby, Krevlax,
Solf, Petsmo, Jungsund och i
Replot.

Fastighets Ab Korsholms Bostäder

Centrumv 4 / Keskustie 4, 65610 Korsholm / Mustasaari
Tel / Puh 06-3277123, 0400 188 083
www.korsholmsbostader.fi

Tarvitsetko vuokra-asunnon?

Meillä on rivi- tai kerrostalo asuntoja
Sepänkylässä, Koivulahdessa
Sulvalla, Petsmossa, Jungsundissa
sekä Raippaluodossa,

Måleritjänst - Maalauspalvelu

Hans-Göran Österblad
tel. 050 355 3088
obsmlerivasa@gmail.com
Korsholm

NÅ 80 000
HUSHÅLL I
SVENSKFINLAND
MED EN ANNONS!

KP
KYRKPRESSEN

BOKNINGAR:
040 144 6200

www.kyrkpressen.fi

Resor på kommande 2026

Vin- och matresa till Madeira med Glenn Sundstedt 26.1-2.2

Jokkmokks marknad 5-7.2

Rally Sweden i Umeå 13-15.2

En dag i Stockholm 27.2-1.3

*möjlighet att se komedin 'Trassel' eller
'Pjäsen som går åt helvete'

André Rieu i Helsingfors 6-7.6

**BOKA
DIN
PLATS
NU**

Mer information om alla våra resor på vår hemsida!

Ingsva Resor – Matkat har bytt namn till Ingves Travel
– resorna fortsätter som vanligt!

» Kontaktuppgifter:

info@ingves.fi • www.ingves.fi • Tel. 06-7811703

INGVES
TRAVEL

FÖRSÄLJNING, SERVICE, RESERVDELAR OCH TILLBEHÖR

FENDT VIKING TIGA Ariens STIHL VALTRA AKU Sampo Japa

Stihl MS 162
• Volym 30 cm³
• 4,2 kg
199€

Stihl MS 261 cm
• Volym 50 cm³
• 3,0 kW
• 4,9 kg
770€

Stihl MS 201 cm
• Volym 35,2 cm³
• 1,8 kW
• 4,0 kg
699€

Stihl FS 460 C-EMK
Röjsåg för
proffsbruk
999€

Stihl BR 500
ryggburen lövblåsare
599€

Stiga Park 300M
FRONTKLIPPARE
Midjestyrd
hydrostatisk
kraftöverföring
HÖSTPRIS 2790€

STIHL- OCH STIGA
LÖVBLÅSARE
många modeller

Till exempel
STIHL BR 500
ryggburen lövblåsare

MSA 60 C-B
- Batteridrivna såg
Brukstad ca 35 min (AK20)
299€
inkl. batteri och laddare

MSA 70 C-B
- Batteridrivna såg
Brukstad ca 45 min (AK30)
379€
inkl. batteri och laddare

NYA MODELLER!
Arbeta tryggt och bekvämt med
STIHL säkerhetsutrustning!
FRÅGA EFTER
PAKETERBJUDANDE.

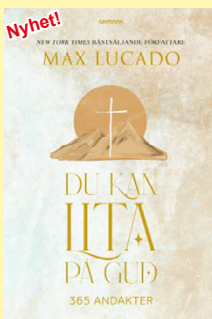
Cirkelv. 15, **MASKINSERVICE • KONEHUOLTO** tel. 06-3182950
65100 Vasa **MARANDER** 0500-364688
www.marander.fi • email: marander@maskin.netikka.fi

BOK NYHETER från olika förlag och CD NYHET

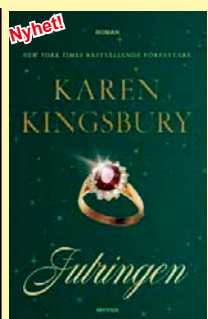
Som avslöjar ett
chockerande forntida
bibliskt mysterium
som kopplar politiska
ledare till forntida
hedniska gudar.
Boken uppenbarar
osynliga krafter,
håpnadsväckande
paralleller bakom
världshändelserna vi
nu har framför våra
ögon. 440 sid.

27,80€

Äntligen en Ny
andaktsbok. Över-
skuggar dina dagar
av bekymmer? Max
Lucado inbjuder dig
att lägga oro och
ängslan åt sidan, för
att i stället söka dig till
en Gud som alltid är
vid din sida. Budska-
pet hjälper dig att hitta
uppmuntran och hopp
för livets alla dagar.
Inb. 384 sid.

28€

En hjärtevärmande
och djupt berörande
bok som på ett mäs-
terligt sätt beskriver
sorg, kärlek och mo-
det att släppa taget.
192 sid.

24€

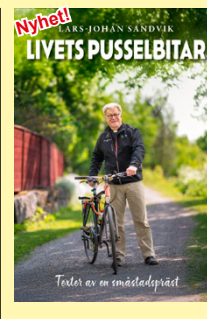
Ger fördjupad kun-
skap och konkreta
verktyg för att möta
människor i sorg,
kris skuld och
övriga livs frågor
122 sid.

22€

I över tjugo år kan
jag offentligt säga
om min egen bak-
grund att jag levt i
ett tungt missbruk.
En stor nyckel till
befrielse är insikten
om att skammen
frodas i mörkret.
146 sid.

22€

Lars-Johan Sandvik
delar med sig av mö-
ten med människor
och upplevelser som
på olika sätt präglar
hans prästgärning.
häftad

28,90€

Andaktsbok
för varje dag
Pris: 11,50€

Kulspetspennor

Du är värdefull pris 2€/st

Färg: röd __st.
grön __st. blå __st.

Väggkalender fr. Sverige
Ro för själen.
Akvarellmålningar
Med bibelord
Pris 13,50€

Änglakalendern
Pris 11,80€

Naturkalendern
Med natur/djur
Pris 11,80€

Väggkalender
Blott en dag
Av Lina Sandell
Pris 11,80€

MAXMO SYRE'NS BOKHANDEL HÅLLER ÖPPET.

VÄLKOMMEN ATT BESÖKA OSS PÅ NORRFJÄRDSVÄGEN 44

MÅNDAG 17.11 kl. 13.00-15.30 Vi bjuder på kaffe och bulla
LÖRDAG 22.11 kl. 18.00 SOCKLOT BÖNEHUS m. Böcker
MÅNDAG 01.12 kl. 13.00-15.00 Syrens Bokhandel Öppet
MÅNDAG 08.12 kl. 13.00-15.00 Syrens Bokhandel Öppet

2026

1st. 10€

2st. 18€

3st. 25€

Finlandssvensk väggkalender 2026
Vackra bilder och texter foto: Christine

Beställning till **Sven-Erik Syrens förlag,**
Norrfjärdsvägen 44, 66640 Maxmo
tfn. 050-301 6598,

sveneriksyren@gmail.com

Postporto, 10 dagars betalningstid

Namn: _____

Adress: _____

Tel: _____

CD 20€ **USB 18€**

**Jannika har en
sångrost som berör.**

1. Jag skall gå genom tysta skyar,
2. Skaparens hand, 3. Det enda
som bär, 4. Mitt hem bortom ber-
gen, 5. Kärleken, 6. Det går en
väg mot framtiden 7. Flyttfåglar-
na, 8. Till en Fader, 9. Jesus är
Hans namn, 10. Barndomshem-
met, 11. Livet e ju som de e,
12. Då är Han där

Sammanl. 12 sånger

Det du letar efter finns redan.

Vi tror på kraften i gemenskap. Hos oss får du skratta, prata, tänka – eller bara vara. Vi vill göra plats för meningsfulla möten och nya vänskaper. Tillsammans motverkar vi ensamhet, tristess och oro.

Jubla!

Stor barnkörskonsert i Johanneskyrkan lör 15.11 kl. 17. Församlingarnas barnkörer från hela Helsingfors medverkar under ledning av Rebecka Stråhlman och Daniela Strömsholm. Publiken får röra på sig och sjunga med om ni vill! Gratis inträde. Högbergsgatan 12.

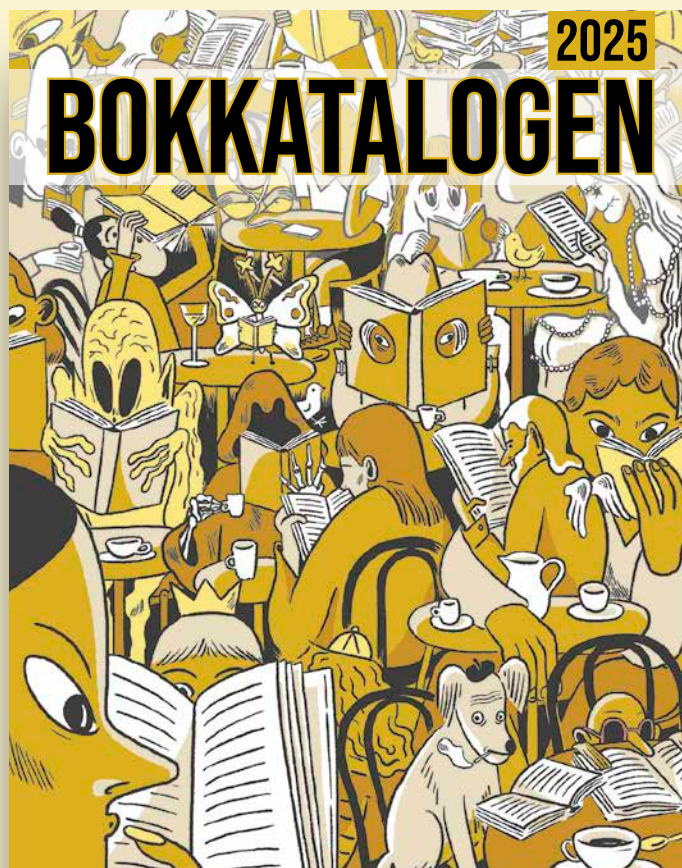
Hitta byn i stan!

I en värld som snurrar för fort – stannar vi upp för dig. Torsdagskväll med Johannes i Drumsö kyrka 20.11 16.30–20. Middag, musiklek och pyssel. Diskussionsgrupp, musik och konst. En liten avgift uppbärs för maten. Barn äter gratis. 27.11 på Högbergsgatan 10, 4.12 i Johannes vardagsrum, Rönnevägen 16. Våga testa församlingen och hitta byn i stan!

Mera om torsdagskvällar med Johannes på helsingforsforsamlingar.fi/johannes

+ JOHANNES
FÖRSAMLING
EV.LUTH. KYRKAN I FINLAND

Läs **BOKKATALOGEN 2025**
på www.bokkatalogen.fi

Den tryckta katalogen hittar du
på bibliotek och i medborgarinstitut,
på Luckan och i bokhandlar.
Du kan också beställa ditt eget
exemplar på webbsidan.

Vi önskar dig läsglädje!

www.bokkatalogen.fi

SVENSKA
LITTERATURSÄLLSKAPET
I FINLAND

Svenska
kulturfonden

KONST
SAMFUNDET

SVENSKA FOLKSKOLANS VÄNNER

STIFTELSEN
Tre Smeder

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Skötsam kvinnlig medicinstuderande önskar hyra etta eller mindre tvåa i Helsingfors fr o m 1.12 eller 1.1. Gärna i de södra eller västra delarna. Ring Ellen 050-5815878

UTHYRES

LJUS O TREVLIG ETTA I BORGÅ, 33 M2. Lugnt hus, fin utsikt, hiss! Björn Tel. 0400 196175

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder. (cirka 30 m2) i Nordsjö, Hfors. Ej serviceboende. Tel. 050 555 0477 Ons kl. 10-15

Etta 29m2 på Arbetaregatan i centrala Helsingfors. Lugnt läge. Ledig 1.1.26, tel. 0445421495

Ljus fiffigt planerad tvåa (32 m2), Idrottsgatan 36 A. 5 vån. Helsingfors. Prima läge och utsikt. Hyra 850 €/mån. Tel. 040 504 4446 Anders Starck

UTHYRES

1r + kokvrå + inglasad balkong, 22,5 m2 på Gertrudsgatan i Åbo. Hyra 520 e/mån + vatten (enl. konsumtion) och el. Vid intresse sms till 050-4008231.

Ny LOFT-etta 39m2 med 8,5m2 inglasad balkong vid Raamattuopisto i Grankulla. Vån.3/3. Hyra 950e/mån. Ledig. Tel. 050-3666036

Två i Pargas uthyres. 59,5kvm hörnlägenhet. Inglasad balkong, förnyade ytor, kök med diskmaskin. Hyra 650€/mån. egen bilplats 6€/mån. Internät ingår. 0400-826840

KÖPES

Privatperson köper hemrelaterat bohag, små saker och blandat lösöre. Små och stora partier. Snabb upphämtning och kontantbetalning. Inom Nylandslän. Även dödsbon. Tfn 0500 807 500.

LEDIG TJÄNST

på Åland lediganslår en ordinarie tjänst som

LEDARE FÖR FAMILJEVERKSAMHETEN

Vill du jobba med ett härligt gäng i en församling med framåtanda? Då kan du vara den vi söker. Välkommen med din ansökan.

Mer information om tjänsten och om ansökningsförfarande hittar du på: www.mariehamnsforsamling.fi

Firma Ekström EN HJÄLPANDE HAND

Vi gör städning, handlar, fönstertvätt, trädgårdsarbete, vedarbete, byggen, renovering, flytthjälp, mm.

Hur kan vi hjälpa dig?

050 58 99 741

MALAX

www.enhjalpandehand.fi

STENHUGGERI LEVANDER

- nya gravstenar
- graving
- borttagning av gravsten
- återmontering av gravsten
- förgyllning/försilvring
- rätning
- slipning

EN MINNESVÅRD VISAR
VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET
Rönnebackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

Din marknadsannons lämnar du enklast in via vårt webbverktyg som finns på www.kyrkpressen.fi. Priset är 4,50€ per rad.

SÖKER DU TOMT?

Vi erbjuder stadsnära landsbygd då den är som bäst.

KORSHOLM
MUSTASAARI

☎ 06-327 7111
www.korsholm.fi

I tiden

Samling Ane Gyllenberg

15.10.2025–15.3.2026

VILLA GYLLENBERG

Museet öppet: ons, lör, sön 12–17 | 12/10 €, under 18 år 0 €, Museikortet
Guidning på svenska sön kl. 14
Granöstigen 11, 00340 Helsingfors | www.villagyllenberg.fi

Lämna in din hyresannons via webben

KYRKPRESSEN.FI

Och spara 5 euro
i serviceavgift!

Kyrkomötet

Vem har fel på beslutsordningen?

Sammeli Juntunen (KP 17/2025) hävdar att "kyrkomötets auktoritet måste återupprättas på något sätt", eftersom kyrkan ska ha agerat i strid med sin egen beslutsordning.

Han menar att biskopsmötet med sin pastoral anvisning om äktenskap har gått emot kyrkomötets beslut, när kyrkomötet i maj tog ställning till ett förslag om att ändra en skrivning i kyrkoordningen gällande äktenskapet. Han hävdar att biskopsmötets anvisning "strider mot det faktum att kyrkomötet avvisade biskopsmötets förslag om två parallella äktenskapssyner".

Jag kan inte omfatta Juntunens "faktum". Som kyrko-

mötesombud var också jag med när ärendet behandlades.

En klar majoritet av ombuden önskade i en delomröstning att biskopsmötet, om initiativet till ändringen av kyrkoordningen skulle förfalla, skulle ge en anvisning som leder oss vidare. Konstitutions- och lagutskotten avgav utlåtanden, enligt vilka det är teologiskt hållbart att anse att äktenskap enligt vår kyrkas lära och ordning kan ingås av ett samkönat par.

Kyrkomötet tog alltså ställning till ett förslag om ändring av kyrkoordningen – och förkastade det. Det tog inte ställning till huruvida kyrkan har eller kan ha två parallella äktenskapssyner.

Vid det här laget är det ett faktum att det finns (minst) två äktenskapssyner. Annars hade biskopsmötet ju aldrig föreslagit en ändring av kyrkoordningen, och kyrkomötet aldrig fört den diskussionen med alla dess omröstningar vid vårsessionen.

Förslaget förkastades av många olika anledningar. Det ansågs bland annat införa en diskrimineringsgrund i kyrkoordningen och bygga på en binär könsuppfattning. Förslaget ansågs överflödigt, eftersom nuvarande skrivning inte utesluter två parallella förståelser av äktenskapet.

Biskopsmötet avgav alltså inte sin anvisning i strid med kyrkomötet, utan i samklang med vad kyrkomötet under proces-

sens gång gav uttryck för. Biskopsmötet har dessutom sin fulla integritet i relation till kyrkomötet. Den konstitutionella upprättelse som Sammeli Juntunen efterlyser ser jag alltså inget behov av.

Kyrkans beslutsfattande är inte trasigt. Däremot blir det trasigt om kyrkomötets ombud inte respekterar att kyrkomötet har sitt mandat och biskopsmötet sitt. Kyrkomötet är tillsatt demokratiskt, biskopsmötet finns i kraft av vår kyrkas episkopala tradition.

Biskopsmötet tog initiativet till att ändra kyrkoordningen som svar på kyrkomötets begäran (2/2021). Jag kan tycka att det är något skevt i att kyrko-

mötet ber biskopsmötet ta fram ett förslag, avslår förslaget och ber om en anvisning, för att sedan anklaga biskopsmötet för att agera i strid med kyrkans beslutsordning. Någon här handlar i strid med sin egen beslutsordning, men inte är det biskopsmötet.

Man kunde tro att jag och Sammeli Juntunen inte varit på samma kyrkomötes session i maj. Men vi möts på en punkt i hans analys: förhoppningen om att kunna mötas i en respektfull dialog. En grundförutsättning för det är att man är beredd att lyssna.

MIA ANDERSSÉN-LÖF,

kyrkomötesombud, stiftsdekan

Bibeln

Bibeltolkningen tillhör Gud

Några tankar om bibelförståelse (KP 18/2025). Jag upplever Bibeln som en central källa till både andlig vägledning och praktisk handledning, en slags handbok i trons frågor. Vi behöver såklart hjälp att på riktigt förstå det djupa innehållet i Bibelns olika böcker. Vår förståelse kan dock inte baseras på egna tolkningar av det vi läst. Bibeln är därtill alltför komplicerad och den måste vara något mer än bara en övningsbok i textförståelse.

Bibeln är komplex. Den kräver insikt och förståelse (upplevelser), om budskapet bakom enskilda berättelser, textavsnitt och ordval, deras roll i ett aktuellt sammanhang och hur allt hänger ihop med huvudbudskapet, om kärleken till världen, människan och varje enskild individ.

Utan verklig förståelse blir den endast en bok bland andra böcker.

"Den är en självständig auktoritet som inte har någon ägare."

Bibelns urgamla böcker har skrivits av flera författare. Trots att dessa böcker i tiderna sammanställts av kyrkan, har kyrkan inte någon normativ tolkningsrätt. Bibeln är självständig, en auktoritet utan egentlig ägare. Detta har sitt ursprung i det faktum att den är inspirerad av Gud, alltså är Bibelns ord även Guds ord. Detta medför att tolkningen tillhör Gud och hans auktoritet. Man ska därför undvika egna tolkningar av enskilda ord och textavsnitt. Istället ska man försöka förstå (uppleva) budskapet bakom texterna. Äkta förståelse kräver insikt genom upplevelser.

Jag tror att Guds ord inte är statiska, de måste naturligtvis vara levande och utvecklas i takt med människans behov av förbättring. Med Guds goda vilja, och utan avkall på det skrivna ordets huvudbudskap, kan historiens fångslan- de kedjor brytas och därmed ge det tidsenliga, det mer öppna och toleranta, en möjlighet att bli det normativa.

MARTIN GARDBERG, Esbo

JUBILEUMSKAMPANJ!

Skogsbruket

fyll 95 år 2026!

I nästa år, 2026, blir det jubileumsår för anrika **Skogsbruket**! Det firar vi hela året och tjuvstartar redan nu med en jubileumskampanj på nya prenumerationer.

Det första numret av *Skogsbruket* såg dagens ljus 1931. *Skogsbruket* är ett unikt magasin för dagens skogsbrukare och -ägare. Tidningen ges ut av Föreningen för Skogskultur r.f. och är Finlands enda obundna svenskspråkiga skogstidning för privatskogsbruk.

Skogsbruket förkovrar och ger dig djupgående personliga reportage som är viktiga ur privatskogsbrukets synvinkel så som läget på virkesmarknaden, skogsvård, naturhänsyn, bioenergi, teknik och färsk forskning. Att prenumerera på *Skogsbruket* är en skogskulturell gärning samtidigt som du stöder bevarande av högklassig obunden skogsjournalistik på svenska i Finland.

På www.skogsbruket.fi hittar du all info och instruktioner hur du läser tidningen digitalt.

Beställ genast!

JUBILEUMSPRIS

Finland & Sverige: 70 euro/år
(norm. 80e, moms 10%)

Åland: 63 euro/år
(norm. 73e, moms 0%)

Övriga utrikes: 86 euro/år
(norm 96e, EU-länder moms 10%, övriga 0%)

Som prenumerant får du både papperstidning och e-tidning!

Jubileumserbudandet gäller till 30.12.2025.

Erbjudandet gäller nya prenumerationer! Prenumerationen fortsätter som fortlöpande till normalpris efter tolv månader.

TIDNINGEN UTKOMMER

6 gånger per år

52 sidor per nummer!

Du kan dra av prenumera- tionsavgiften i skogsbeskattningen!

PRENUMERA SÅ HÄR

Sänd e-post till skogsbruket@atex.com eller

Ring 03 4246 5396 eller

Fyll i formuläret på www.skogsbruket.fi

För pappersfakturer debiteras en avgift på 5 euro. Meddela om du vill ha fakturan på e-post eller gör avtal i din nätbank om e-faktura så slipper du kostnaden.

Vänskap, kärlek och musik

Herregud & Co kalender VI

Ny utgåva av den uppskattade bordskalendern, med 365 nya utvalda bilder. En bild för varje dag som sprider glädje, hopp och eftertanke. En om- tänksam gåva till någon du tycker om eller till dig själv som ger en vänlig tanke varje dag, året runt.

Libris, spiralbunden

*Lämna alltid små spår av
vänlighet och kärlek efter dig!*

DAN KRONQVIST God musik i 50 år – Berättelsen om Finngospel

År 1975 öppnade Finngospel dör- rarna. I Finland pågick redan det som kom att kallas ”gospelmusikens guldålder”. Under flera decennier gav Finngospel ut inhemsk gospelmusik, körsång, barn- och kyrkomusik. Det här är berättelsen om ett företag vars musik berört många hjärtan.

Päivä, inb.

EMMA AUDAS 42 teser om äktenskapet

Äktenskap är komplicerat – så var- för fortsätter vi att gifta oss? Varför är dejting så jobbigt, och hur kan sex lära oss något om Gud? Emma Audas formulerar 42 teser om äkten- skapet för alla som vill tänka djupare om relationer och som undrar vad kyrkan kan ha att säga om allt detta.

Verbum, inb.

tfn 040 831 5897 • www.fontanamedia.fi • Södra kajen 8, 00130 Helsingfors

Fontana Media

VINN PRESENTKORT!

1 x 750 €
3 x 50 €

Sista chansen!

**PRENUMERERA IDAG
OCH SPARA PENGAR!**

PRENUMERERA:

- hemsidan www.kuriren.fi
- mejla prenumeration@kuriren.fi
- ring 044 901 4953, 06 344 1800

JA TACK!

- ☐ JAG VILL PRENUMERERA PÅ KURIREN, helårsprenumeration (17 nr) 94 euro
☐ JAG VILL PRENUMERERA PÅ KURIREN **DIGITALT**, helårsprenumeration (17 nr) 59 euro
☐ JAG VILL PRENUMERERA PÅ KURIREN, halvårsprenumeration (9 nr) 52 euro
☐ JAG VILL PROVA PÅ KURIREN, fem nummer 32 euro

SÄND KURIREN TILL:

NAMN

ADRESS

TFN:

E-POSTADRESS:

SÄND RÄKNINGEN TILL (OM ANNAN ÄN OVAN):

NAMN

ADRESS

TFN:

E-POSTADRESS:

Betala din prenumeration innan 30.11.2025 och du är med i utlottningen av presentkort till ett värde av 900 euro till S- eller K-kedjan. Du som redan är prenumerant deltar automatiskt.

Erbjudandet gäller till 30.11.2025

Kan sändas
ofrankerat
inom Finland
Kuriren betalar portot

kuriren

KUSTMEDIA AB
KOD 5005430
00003 SVARFÖRSÄNDELSE

Kyrkpressen 2025